

**YOUTUBE VİDEOLARININ TÜRKÇE EĞİTİMİ AÇISINDAN
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ: TEDx TÜRKİYE
ÖRNEĞİ**

Kamile Reba Yavaş

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren bir (1) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Kamile Reba
Soyadı : Yavaş
Bölümü : Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : YouTube Videolarının Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi: TEDx Türkiye Örneği

İngilizce Adı : Turkish Training of YouTube Videos Examination and Evaluation from the Point of View of: The Example of TEDx Turkey

*En büyük destekçilerim, her zaman yanımda olan
anneme, babama ve kardeşime...*

TEŞEKKÜR

Her zaman yanımda olan başarılarıma benimle birlikte sevinen başarısızlıklarımda beni düştüğüm yerden kaldıran, her koşulda beni destekleyen, büyük emeklerle ve fedakârlıklarla beni yetiştiren babam Hüdaverdi Yavaş'a annem Fatma Yavaş'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. İyi günümde kötü günümde her zaman arkamda duran bu uzun süreçte desteklerini benden esirgemeyen kardeşim, Berat Yavaş'a çok teşekkür ediyorum.

Yüksek lisans hayatıma başladığım ilk günden itibaren sıcakkanlılığı, hoşgörüsü, öğrenci dostu oluşuyla yanımda olan tez sürecim boyunca her sorumu içtenlikle cevaplayan, bana yeni ufuklar açan, beni her zaman aynı samimiyetle destekleyen ve yüreklendiren, benim için bir öğretmenden bir eğitimciden çok daha fazlası olan rol model aldığım çok değerli sayın tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Özlem BAYRAK CÖMERT'E en kalbi teşekkürlerimi sunuyorum.

Tez sürecim boyunca beni destekleyen bana yardım etmekten hiç çekinmeyen zorlandığım zamanlarda maddi ve manevi olarak bana desteklerini sunan tüm arkadaşlarıma, dostlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı: Kamile Reba Yavaş

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Kamile Reba Yavaş tarafından hazırlanan “YouTube Videolarının Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi: TEDx Türkiye Örneği” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Özlem BAYRAK CÖMERT

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Hatice Çiğdem YILDIRIM

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Başkent Üniversitesi

.....

Üye: Doç. Dr. Ülker ŞEN

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 07/02/2023

Bu tezin Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

YOUTUBE VİDEOLARININ TÜRKÇE EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ: TEDx TÜRKİYE ÖRNEĞİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Kamile Reba YAVAŞ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat, 2023

ÖZ

YouTube videolarının Türkçe eğitimi açısından incelenmesi ve değerlendirmesinin TEDx Türkiye örneği üzerinden yapıldığı bu çalışmanın amacı Türkçe öğretmenlerinin YouTube ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videoların derste kullanımına yönelik bakış açılarını tespit etmek ve Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temalara uygunluğu belirlenen videoları sözlü anlatım unsurları (göz teması, hitap ve teşekkür cümleleri, dik duruş, diyafram nefesi, telaffuz(diksiyon, boğumlanma, artikülasyon, sesletim, söyleyiş), üslup (akıcılık, biçem), tonlama, duraklama ve vurgu, jestler, mimikler, gereksiz sesler (gereksiz sözcük, gereksiz tekrar), yabancı sözcük, alıntı sözcük, standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul ağzı), dilbilgisi kuralları, atasözü ve deyim kullanımı) bakımından değerlendirmektir. Videoların Türkçe eğitimi açısından incelendiği ve değerlendirildiği bu betimsel çalışmada nitel araştırma yönteminden faydalanılmıştır. 2021-2022 yılı eğitim öğretim döneminde Ankara ili, merkez ilçelerinde yer alan ortaokullarda görev yapan 56 Türkçe öğretmeni ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki temalara uygunluğu belirlenen 16 video araştırmanın grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve doküman inceleme kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniğine yer verilmiştir. Uygulama yapılan öğretmenler, YouTube videolarından derslerinde faydalandıklarını, konuşma ve dinleme temel dil becerilerinin geliştirilmesinde YouTube videolarının faydalı olacağını, dinleme becerisinin geliştirilmesi için derslerinde YouTube videolarını kullandıklarını, atasözü ve deyim öğretiminde videoların etkisinin olmadığını, TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videolar hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıklarını ve bu videoları derslerinde kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. İncelenen videolarda konuşmacıların sıklıkla sözlü anlatım unsurlarına dikkat ederek konuştukları gözlemlenmiştir. Bu çalışma, Türkçe eğitiminde TEDx Konferansları

(TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarına yönelik yapılan öncü çalışmalardan olup alandaki eksikliği gidermesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler : Kitle İletişim Araçları, YouTube, TEDx Konferansları, Türkçe Eğitimi
Sayfa Adedi : xvii + 149
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Özlem BAYRAK CÖMERT

**TURKISH TRAINING OF YOUTUBE VIDEOS EXAMINATION AND
EVALUATION FROM THE POINT OF VIEW OF: THE EXAMPLE
OF TEDx TURKEY
(M.A. Thesis)**

Kamile Reba Yavaş

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

February, 2023

ABSTRACT

The aim of this study on examination and evaluation of YouTube videos on Turkish language education through the example of TEDx Türkiye, is to determine the perspectives of Turkish language teachers regarding using YouTube and videos on TEDx Talks (TEDx Türkiye) YouTube channel, as well as evaluating the videos that are determined to be in accordance with the themes of Turkish Teaching Programme, in terms of elements of verbal lecture (eye contact, salutation and appreciation sentences, upright posture, abdominal breathing, pronunciation (elocution, articulation, pronunciation, utterance), delivery (fluency, dialect), intonation, pausing and stress, gestures, mimes, unnecessary sounds(expletives and tautology), foreign words, coined words, standard Turkish (İstanbul Turkish, İstanbul dialect), grammar rules, usage of proverbs and idioms). In this descriptive study, where the videos are examined and evaluated in terms of Turkish language education, qualitative research method is used. 56 Turkish language teachers working in secondary schools located in the central districts of Ankara province and 16 videos whose compliance with the themes on the TEDx Talks (TEDx Turkey) YouTube channel were determined formed the research group during the 2021-2022 academic year. Semi-structured interview form and document review are used as data collection tools. Descriptive analysis technique is included in the analysis of the data. The teachers of research group stated that they utilized YouTube videos in their courses, YouTube videos are helpful in the development of the basic language skills of speaking and listening, it would be useful for the development of listening skills in relevant classes, the videos do not have any effects in teaching of Proverbs and idioms, they didn't have much awareness or knowledge regarding the TEDx Talks (TEDx Türkiye) videos on your YouTube channel, and they do not use the videos as a tool in their classes. This study is one of the leading studies conducted for TEDx Talks (TEDx Turkey) YouTube channel videos in Turkish language education and is important in terms of filling the gap for this subject in the field.

Key Words : Mass Media, YouTube, TEDx Talks, Turkish Educaiton
Page Number : xvii + 149
Supervisor : Assist. Prof. Dr. Özlem BAYRAK CÖMERT

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
İTHAF.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	iv
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR	xvii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç	2
1.2.1. Alt Amaçlar	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Tanımlar	5
BÖLÜM II	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kavramsal Çerçeve	6
2.1.1. Kitle İletişim ve Kitle İletişim Araçlarında Eğitim	6
2.1.2. Yeni Kitle İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medyaya Bakış	8
2.1.3. Sosyal Medya ve Eğitim	9

2.1.4. YouTube ve Eğitim.....	11
2.1.5. TEDx Konferansları.....	13
2.1.6. Sözlü Anlatım Unsurları.....	15
2.1.6.1. Göz Teması	15
2.1.6.2. Hitap ve Teşekkür Cümleleri	17
2.1.6.3. Dik Duruş.....	18
2.1.6.4. Diyafram Nefesi	19
2.1.6.5. Telaffuz (Diksiyon, Boğumlanma, Artikülasyon, Sesletim, Söyleyiş)	20
2.1.6.6. Üslup (Akıcılık, Biçem).....	22
2.1.6.7. Tonlama (Duraklama, Vurgu)	23
2.1.6.8. Jestler	26
2.1.6.9. Mimikler	28
2.1.6.10. Gereksiz Sesler (Gereksiz Sözcük, Gereksiz Tekrar).....	29
2.1.6.11. Yabancı Sözcük, Alıntı Sözcük.....	30
2.1.6.12. Standart Türkçe (İstanbul Türkçesi)	32
2.1.6.13. Dil Bilgisi Kuralları.....	33
2.1.6.14. Deyimler ve Atasözleri.....	34
2.2. İlgili Araştırmalar	35
2.2.1. Konuyla İlgili Tezler	35
2.2.2. Konuyla İlgili Makaleler.....	37
BÖLÜM III.....	45
YÖNTEM	45
3.1. Araştırmanın Modeli	45
3.2. Araştırmanın Grubu	45
3.3. Veri Toplama Araçları	48
3.4. Verilerin Toplanması	49
3.5. Veri Analizi.....	49
BÖLÜM IV	51
BULGULAR VE YORUM	51
4.1. Görüşme Formu Analizi.....	53
4.1.1. YouTube Videoları Soruları	53
4.1.2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Soruları	82

4.2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarına Yönelik Bulgular.....	89
4.2.1. Araştırmada Kullanılan Videolar	90
BÖLÜM V	109
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	109
5.1. Sonuç	109
5.1.1. Görüşme Formuna Yönelik Sonuçlar	109
5.1.2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) Videolarına Yönelik Sonuçlar	118
5.2. Tartışma.....	119
5.3. Öneriler	121
KAYNAKLAR	122
EKLER	134
Ek 1. Görüşme Formu.....	135

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Örneklemeye İlişkin Veriler	52
Tablo 2. YouTube Videolarını İzliyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	54
Tablo 3. Öğrencilerinizin Takip Ettiği YouTube Videolarını Biliyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler.....	55
Tablo 4. Derslerinizde YouTube Videolarından Faydalaniyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	57
Tablo 5. Okuma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	59
Tablo 6. YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Okuma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	61
Tablo 7. Konuşma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	63
Tablo 8. YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	65
Tablo 9. Dinleme/İzleme Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler.....	67
Tablo 10. YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Dinleme/İzleme Becerisini Geliştirmek İçin Derslerinizde Kullanıyor Musunuz? Maddesine ilişkin görüşler.....	69
Tablo 11. Yazma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	71
Tablo 12. YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Yazma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine ilişkin görüşler.....	73
Tablo 13. YouTube Videolarının Öğrencilerin Söz Varlığını Geliştirdiğini Düşünüyor musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler.....	75
Tablo 14. İzlediğiniz YouTube Videolarında Türkçenin Doğru ve Etkili Kullanıldığını Düşünüyor musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler	77

Tablo 15. <i>YouTube Videolarının Öğrencileriniz İçin Atasözü, Deyim ve Özdeyiş Öğretimi Gerçekleştirdiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine ilişkin görüşler</i>	79
Tablo 16. <i>Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Temaların Öğretiminde YouTube Videolarından Faydalaniyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler</i>	81
Tablo 17. <i>TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyor musunuz? Maddesine ilişkin görüşler</i>	83
Tablo 18. <i>Öğrencilerinizin TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediklerine dair bir bilginiz var mı? Maddesine ilişkin görüşler</i>	84
Tablo 19. <i>Konuşma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler</i>	86
Tablo 20. <i>TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarını Öğrencilerinizin Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler</i>	87
Tablo 21. <i>TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarının Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Temaları Öğrencilere Kazandırma Fayda Sağlayacağını Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler</i>	89
Tablo 22. <i>Araştırmada Kullanılan Videolar</i>	90
Tablo 23. <i>Göz Temasına İlişkin Bulgular</i>	94
Tablo 24. <i>Hitap ve Teşekkür Cümlesine İlişkin Bulgular</i>	95
Tablo 25. <i>Dik Duruşa İlişkin Bulgular</i>	96
Tablo 26. <i>Diyafram Nefesine İlişkin Bulgular</i>	97
Tablo 27. <i>Telaffuz (Diksiyon, Boğumlanma, Artikülasyon, Sesletim, Söyleyiş) ' a İlişkin Bulgular</i>	98
Tablo 28. <i>Üslup (Akıcılık, Biçem) İlişkin Bulgular</i>	99
Tablo 29. <i>Tonlama Duraklama, Vurgu'ya İlişkin Bulgular</i>	100
Tablo 30. <i>Jestlere İlişkin Bulgular</i>	101
Tablo 31. <i>Mimiklere İlişkin Bulgular</i>	102
Tablo 32. <i>Gereksiz Sesler (Gereksiz Sözcük, Gereksiz Tekrar) İlişkin Bulgular</i>	103
Tablo 33. <i>Yabancı Sözcük, Alıntı Sözcüklere İlişkin Bulgular</i>	104
Tablo 34. <i>Standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul Ağzı) 'ye İlişkin Bulgular</i>	105
Tablo 35. <i>Dil Bilgisi Kurallarına İlişkin Bulgular</i>	106
Tablo 36. <i>Atasözü ve Deyimlere İlişkin Bulgular</i>	107

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı.....	46
Şekil 2. Katılımcıların mezun oldukları okulların dağılımı.....	46
Şekil 3. Katılımcıların mezun oldukları bölümlerin dağılımı	47
Şekil 4. Lisansüstünde mezun olunan ana bilim dalı.....	47
Şekil 5. Katılımcıların hizmet süresi dağılımı.....	47
Şekil 6. Katılımcıların ders saati dağılımı	48
Şekil 7. YouTube videolarını izliyor musunuz?	53
Şekil 8. Öğrencilerinizin takip ettiği youtube videolarını biliyor musunuz?	54
Şekil 9. Derslerinizde YouTube videolarından faydalaniyor musunuz?	56
Şekil 10. Okuma becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?	58
Şekil 11. YouTube videolarını öğrencilerinizin okuma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?	59
Şekil 12. Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?	62
Şekil 13. YouTube videolarını öğrencilerinizin konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?	64
Şekil 14. Dinleme/izleme becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?	66
Şekil 15. YouTube videolarını öğrencilerinizin dinleme/izleme becerisini geliştirmek için derslerinizde kullanıyor musunuz?	67
Şekil 16. Yazma becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?	70
Şekil 17. YouTube videolarını öğrencilerinizin yazma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?	71
Şekil 18. YouTube videolarının öğrencilerin söz varlığını geliştirdiğini düşünüyor musunuz?	74

<i>Şekil 19.</i> İzlediğiniz YouTube videolarında Türkçenin doğru ve etkili kullanıldığını düşünüyor musunuz?	76
<i>Şekil 20.</i> YouTube videolarının öğrencileriniz için atasözü, deyim ve özdeyiş öğretimi gerçekleştirdiğini düşünüyor musunuz?	78
<i>Şekil 21.</i> Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaların öğretiminde YouTube videolarından faydalıyor musunuz?.....	80
<i>Şekil 22.</i> TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyor musunuz?	82
<i>Şekil 23.</i> Öğrencilerinizin TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediklerine dair bir bilginiz var mı?	84
<i>Şekil 24.</i> Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmede TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?	85
<i>Şekil 25.</i> TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını öğrencilerinizin konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?.....	86
<i>Şekil 26.</i> TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaları öğrencilere kazandırmada fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?	88

SİMGELER VE KISALTMALAR

BİT	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
EFL	Yabancı dil olarak İngilizce
ESL	İkinci dil olarak İngilizce
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
TDK	Türk Dil Kurumu
TEDx	Teknoloji, Eğlence ve Dizayn
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, varsayımına, sınırlılıklarına ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Geçmişten günümüze çevremizdekilerle anlaşmamızı, kendimizi ifade etmemizi sağlayan araç dildir. “Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan” şeklinde TDK sözlükte tanımlanmıştır (TDK, 2022a). Aile, okul, iş vb. birçok alanda anlaşmamızı sağlayacak bir araçtır.

Ailede başlayan eğitim okulda da devam eder. Eğitim sadece okulla sınırlı kalmamalıdır. Hayat boyu devam etmelidir. Eğitimin de gerçekleştirilebilmesi için dil eğitimine büyük önem verilmelidir. Okul öncesi dönemde ailesiyle belli bir dil yaşantısına sahip olan öğrenciler eğitim hayatlarının da başlamasıyla birlikte daha kurallı ve sistematik bir şekilde ana dillerini öğrenirler. Türkçe eğitimi de bu husus kapsamında temel dil becerilerinin öğretimi dışında ana dili bilinci kazandırılmasında, dil sevgisi ve millî kültür hassasiyetinin oluşturulmasında da önemlidir.

Eğitim, günümüzde teknolojinin de günden güne gelişmesiyle sadece okul ortamıyla sınırlı kalmayıp kitle iletişim araçlarıyla da desteklenmelidir. Kitle iletişim araçlarının sıklıkla eğlence, boş vakitleri değerlendirme amacıyla kullanıldığı aşikârdır. Geleneksel kitle iletişim araçlarının yanında artık yeni kitle iletişim araçları denilen internet tabanlı kitle iletişim araçları da hayatımızın bir parçası olmuştur. Sosyal medya dediğimiz kavram 7 yaşından 70 yaşına kadar herkesin sıklıkla kullandığı bir alan hâline gelmiştir. Bu kadar popüler uygulamaları öğrenci ve velilerin büyük çoğunluğu da aktif olarak kullanmaktadır. Öğrenciler sosyal medya ürünlerinden olan YouTube’u sıklıkla kullanmakta bu alanda

yayın yapan içerik üreten ve video paylaşan kullanıcıları takip etmektedirler. Öğrencilerin takip ettiği kanallar genellikle oyun-eğlence alanındadır.

YouTube, eğitim alanında sıklıkla kullanılan bir ortamdır. Gerek dil eğitiminde gerekse diğer derslerde öğrenmede kalıcılığı sağlayan öğrencilerin ilgisini çeken ders içerikleri de mevcuttur. Türkçe eğitimi alanında temel dil becerilerini kazandırmaya yönelik videolar aynı zamanda Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temaları öğrencilere kazandırmak için de kullanılabilir. Bu çalışma TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının sözlü anlatım unsurları açısından değerlendirilmesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde TEDx videoalarının Türkçe eğitimi açısından incelenmediği görülmüş ve bu eksikliğin giderilmesi istenmiştir.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmenlerinin YouTube ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videoların derste kullanımına yönelik bakış açılarını tespit etmek ve Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan 16 temaya uygunluğu belirlenen videoları sözlü anlatım unsurları (göz teması, hitap ve teşekkür cümleleri, dik duruş, diyafram nefesi, telaffuz(diksiyon, boğumlanma, artikülasyon, sesletim, söyleyiş), üslup (akıcılık, biçem), tonlama, duraklama ve vurgu, jestler, mimikler, gereksiz sesler (gereksiz sözcük, gereksiz tekrar), yabancı sözcük, alıntı sözcük, standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul ağzı), dilbilgisi kuralları, atasözü ve deyim kullanımı) açısından değerlendirmektir.

1.2.1. Alt Amaçlar

1. Türkçe öğretmenleri Türkçe eğitiminde YouTube ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) kanalındaki videoları ne sıklıkta kullanmaktadır?
2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan 16 temaya uygunluğu belirlenen videolarda sözlü anlatım unsurlarının (göz teması, hitap ve teşekkür cümleleri, dik duruş, diyafram nefesi, telaffuz(diksiyon, boğumlanma, artikülasyon, sesletim, söyleyiş), üslup (akıcılık, biçem), tonlama, duraklama ve vurgu, jestler, mimikler, gereksiz sesler (gereksiz sözcük, gereksiz tekrar), yabancı sözcük, alıntı sözcük, standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul ağzı), dilbilgisi kuralları, atasözü ve deyim) kullanımına ne düzeyde dikkat edilmiştir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim ailede başlayıp okulda süre gelen ve hayat boyu devam eden bir süreçtir. Bu sistemde öğrenciler ana dillerini konuşma, yazma, okuma ve dinleme/izleme kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmayı öğrenirler. Öğrenciler temel dil becerilerinden konuşmayı geliştirmek için sözlü anlatım unsurlarını iyi öğrenmeli ve bu sözlü anlatım unsurlarını iyi uygulayabilmelidir. Öğrencilere ana dili bilinci kazandırmak öğretmenlerin ve ailenin görevidir. Aynı zamanda kitle iletişim araçları da bu bilincin yerleştirilmesinde yardımcı olmalı ve bilinçli yayınlar yapmalıdır.

Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, 21.yüzyılda da etkili olmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki yenilikler eğitim, ekonomi vb. alanları da etkilemiştir. Bunun sonuçlarından biri de eğitim kurumlarının yeni yüzyıl becerilerine yönelik öğrenciler yetiştirmesidir. 21.yüzyıl becerilerinin(yaratıcılık ve yenilikçilik, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim, işbirliği) temel amacı bireylerin günlük hayatlarını kolaylaştırmak, yeni ve teknolojik gelişmelere adapte olmalarını sağlamak ve bireyleri yaratıcı düşünmeye sevk etmektir (Kayhan, Altun ve Gürol, 2019 s.21). İletişim becerilerinin öneminden kaynaklı olarak kitle iletişim araçlarında da yenilikler yaşanmakta, eğitim ve öğretimi de doğrudan etkilemektedir.

Günümüzde internetin de artık hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmasıyla yeni kitle iletişim araçlarını kullanmaya olan ilgi artmıştır. 2000 yılından sonra doğan çocuklar Z kuşağı olarak adlandırılmıştır. Bu çocuklar bebeklik döneminden sonra teknolojiyle ve internetle tanışma imkânı bulmuştur. Bu kuşağın çocukları X ve Y kuşağına göre teknolojiye daha hızlı adapte olmakta ve verilen bilgileri daha hızlı öğrenmektedir. Z kuşağıyla ilgili yapılan çalışmalarda teknolojinin bu kuşak için bir gereksinim olduğu ortaya koyulmuştur. Türkçe eğitiminde de Z kuşağının gelişimi göz önünde bulundurularak teknolojiden faydalanılması gerekmektedir (Altunbay ve Bıçak, 2018 s.135). Teknolojik gelişmelerle birlikte kuşaklarda da yenilikler olmuştur. Z kuşağından sonra Alfa kuşağı denilen yeni bir kuşak ortak çıkmıştır. Bu kuşağın çocukları, duygularını ve düşüncelerini internet ortamında hızlıca paylaşan, geleneksel ders araçları olan kâğıt kalem yerine tablet ve bilgisayar kullanmayı tercih eden bireylerdir. Bu bireyler genellikle sanal ortamda birden fazla uyarıcı ile öğrenmeyi daha ilgi çekici bulurlar. Bu sebeple dikkatleri çabuk dağılır. Çok konuşmayı sevmezler ve genellikle teknolojik aletlerle uğraşırken mutlu olurlar (Koç Akran, 2018 s.139). Dikkat süreleri kısa olan bu çocuklar için teknoloji ve eğitimi bir arada tutmak ders ortamlarını buna göre geliştirmek önemlidir. Okul çağı

çocuklarına dilimizi, kültürümüz, değerlerimizi öğretmede teknolojiden faydalanmak öğrenmede kalıcılığı arttıracak bir unsurdur.

Türkçe Öğretim Programının genel amaçlarından bir tanesi de; millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere gerekli önemin verilmesi, millî duygu ve düşüncelerinin daha da kuvvetlendirilmesidir (MEB, 2019 s.7). Millî duygu ve düşüncelerin güçlendirilmesi, kültürel kimliğin oluşmasında ve değerlerin öğretiminde yeni kitle iletişim araçlarından olan YouTube'daki videoların çocuklara olan etkisinin görülmesi de önemlidir. Çocuklara YouTube'da öğretici videoları izleterek dil bilincini kazandırabilmek mümkündür.

Bu çalışma, YouTube videolarının okullarda verilen Türkçe eğitiminde dört temel dil becerilerine ve temalarına katkıları ve eksikliklerini ortaya koymak açısından önemlidir. Öğrenciler ve eğitimciler YouTube'u bir eğitim aracı olarak kullanmaktadır. YouTube sadece ilkokul kademesinde değil üniversitede de akademisyenler tarafından tercih edilen bir kitle iletişim aracıdır. TEDx Talks (konferansları) adıyla kurulmuş YouTube kanalında öğretici içerikler bulunmaktadır. Birçok dilde birçok ülkede yapılan etkinliklerde alanında uzman kişiler kısa konuşmalar yapmaktadır. Konferans sözlü anlatım türünün bir örneği olan bu kanalın videoları konuşma becerisini geliştirmeye yönelik ilgi çekici bir ders materyali olarak değerlendirilebilir. Türkçe Öğretim Programı'ndaki dil becerisi kazanımlarını YouTube'daki TEDx videolarıyla ilişkilendirerek Türkçe dersi için materyal sağlamak ve öğrencilerin bu videolara eleştirel bir gözle bakmaları bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerin sorulara samimi, içtenlikle ve objektif şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalından seçilen videoların Türkçe Öğretim Programındaki temaların kazandırılmasına katkı sağladığı ve bu videoların sözlü anlatım unsurları açısından uygun örnekler teşkil ettiği varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Ankara ili merkez ilçelerinde görev yapan 56 Türkçe öğretmeni ile yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlarla sınırlıdır.

Bu çalışma Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temaları işlediği düşünülen ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videoların sözlü anlatım unsurları açısından öğrencilere örnek teşkil edebilecek videolar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Kitle İletişimi: Birtakım kaynaklardan elde edilen bilgi ve haberlerin değişik araçlarla geniş halk topluluklarına yaygın olarak duyurulması, kitle haberleşmesi (TDK, 2022a).

YouTube: Video paylaşım sitesidir (Parlak, 2017, s.1749).

TEDx Talks (Konferansları): Genellikle kısa, güçlü görüşmeler (18 dakika veya daha az) şeklinde fikirleri yaymaya adanmış kar amacı gütmeyen bir kuruluştur (TED, 2022).

Konuşma: Konuşma dil, damak, diş, ses teli, dudak, gırtlak ve ağız gibi organların yardımıyla insanların başka insanlarla anlaşabilmesini ve haberleşmesini sağlayan davranış şeklidir (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2007, s.247).

Sözlü Anlatım: Dil ile konuşarak yapılan anlatımdır. Sözlü anlatımda mesajları kodlamak için temel kod konuşma dilidir. Buna ek olarak yüz ifadeleri, el ve kol hareketleri kullanılır (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2007, s.19).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde çalışmanın temelini oluşturan kavramsal çerçeveye ve alanda yapılmış olan çalışmalara yer verilecektir.

2.1.1. Kitle İletişim ve Kitle İletişim Araçlarında Eğitim

İnsanoğlu var olduğundan beri kendini ifade edebilmek anlaşılabilmek için birtakım araçlar kullanmış ve karşısındakiyle bir iletişim ortamı kurmuştur. Geçmişten günümüze iletişimi sağlamak, insanların seslerini geniş kitlelere duyurabilmek amacıyla telgraf, telefon, televizyon, internet gibi iletişim araçları geliştirmişlerdir. Bu araçlarla kitle iletişimini sağlamak bir bilginin dünyanın her köşesinde duyulması, öğrenilmesi amaçlanmıştır. Türkçe sözlükte kitle iletişimi; “Birtakım kaynaklardan elde edilen bilgi ve haberlerin değişik araçlarla geniş halk topluluklarına yaygın olarak duyurulması, kitle haberleşmesi.” şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2022a). Gelişen teknolojiyle birlikte radyo televizyon, internet gibi kitle iletişim araçlarının da kullanımı artmıştır. Günümüzde bir bilgi veya haber saniyeler içinde tüm dünya tarafından öğrenilebilmektedir. Gündelik hayatta etkisini gün geçtikçe arttıran kitle iletişim araçları, bilgisayar ve internet ile bütünleşmiştir. Kitle iletişim araçları internet ve bilgisayar tabanlı olarak kullanılmaya başladığından bu teknolojilere yeni sıfatı eklenmiştir (Aydoğan ve Kırık, 2012, s.58). Yeni kitle iletişim araçları beraberinde bilgiye, haberlere daha hızlı ulaşmayı sağlamış ve bunun yanı sıra eğitim ortamlarında da rağbet görmeye başlamıştır.

Kitle iletişim araçları haberlerin ve bilgilerin hızlıca yayılmasının yanı sıra eğitim alanında da yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Öğrencilerin eğitimi hususunda okullar gibi eğitim kurumlarının yanı sıra kitle iletişim araçlarının da önemli bir payı olduğu araştırmalarda ortaya çıkmıştır (Kocadaş, 2004, s.131). Bu araçlar etkili ve doğru

kullanıldıkça bireylere uygun öğrenme ortamları sağlayabilmektedir. Televizyon radyo birer eğitim aracı olarak görülmüştür. Radyo işitsel bir iletişim aracı olması sebebiyle geri planda kalsa da televizyon hem görsel hem işitsel bir kitle iletişim aracı olduğu için eğitim alanında daha aktif bir şekilde kullanılmıştır. Teknolojinin hızla geliştiği 21.yüzyılda eğitim de gelişmelerden ve yeniliklerden payına düşeni almıştır. Kitle iletişim araçları sayesinde mekânsal farklılıklar ortadan kalkmış uzaklar yakın olmuştur. Bu süreçte de yeni eğitim ve öğretim teknolojileri sayesinde bilgiye ulaşmak her birey için mümkün hâle gelmiştir (Kocadaş, 2004, s.131). Bu olanaklar doğrultusunda eğitimde dijitalleşme konusunda gelişmeler yaşanmıştır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği günümüzde bireyler bu teknolojileri birçok noktada sıklıkla kullanmaktadır. İnternet ilk olarak 1960'lı yıllarda Amerika'da kullanılmaya başlanmıştır. Ana bilgisayarların kaynak olarak ele alındığı ve yerel ağların birbiriyle iletişim kurmasına imkân veren internet kelimesi “interworking” kelimesinden doğmuştur. Amerika iletişimi tüm dünya ile kurabilmek için “ARPA” (Advanced Research Project Agency) adıyla bir proje geliştirmiştir. Bunun amacı insanların daha geniş alanlarda birbiriyle iletişim ve etkileşimine olanak tanımak, insanların hayatlarını kolaylaştırmak ve iş dünyası, eğitim vb. alanlara katkıda bulunmaktır (Erdoğan, 2021, s.25). İnterneti diğer kitle iletişim araçlarından ayıran özelliği, internetin aynı anda yazı ses ve görüntüyü de bir arada sunmasıdır. İnternetin ortaya çıkışıyla iletişim teknolojilerinde yaşanan değişimlerle birlikte günlük hayatta pek çok alanda değişiklikler olmuştur. Bu alanlardan birisi de eğitimidir (Öztürk ve Talas, 2015, s.101; Uça Güneş, 2016, s.193; Ün ve Türkal, 2018, s.2812). İnternet, başlangıçta eğitim alanında araştırma ve kaynaklara erişme açısından yarar sağlamaktayken günümüzde eğitimin doğrudan verilebildiği bir ortam hâline gelmiştir. Bu sayede internet, günümüzde eğitim gereksinimlerinin karşılanmasına da olanak tanımıştır (Geçgel, Kana ve Eren, 2020, s.887; Işıksalan, 2020, s.404; Köroğlu, 2019, s.16; Öztürk, Öztürk ve Özen, 2016, s.8; Uça Güneş, 2016, s.196). Kitle iletişim araçları sayesinde öğrenciler de kendilerini bu ortamda daha rahat ifade edebilmektedir. Bu araçlardan internet tabanlı olanlar hem işitsel hem görsel öğelere yer verdiği için öğrenmede kalıcılık sağlanmaktadır. Bilgi teknolojileri sayesinde eğitim sorunlarıyla ilgili problemlerin çözümü kolaylaşmıştır. Öğrenmeye olan talebin artmasıyla bu talepleri karşılamak için yenilikçi çözümler ve yaklaşımların sunulması eğitimin geleceği için umut vaat edicidir (Alwehaibi, 2015, s.121). Öğrencilere farklı öğrenme ortamları sunan bilgi teknolojileri sayesinde öğrenme ortamları da eskiye göre daha da

çeşitlenmiştir. Bu çeşitlilik hem öğrenciler hem öğretmenler açısından olumlu bir gelişmedir.

2.1.2. Yeni Kitle İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medyaya Bakış

İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte yeni internet tabanlı teknolojilerden Web 2.0'ın adını günümüzde sıklıkla duymaktayız. Web 2.0 bireylerin internetteki paylaşım ortamları içerisinde etkileşim oluşturarak kurdukları sistemdir (İşman ve Albayrak, 2014, s.129). Bu teknolojinin tercih edildiği ve en sık kullanıldığı iletişim aracı da sosyal medyadır. Sosyal medya kavramı beraberinde farklı mecraları getirmiş ve farklı türde iletişim ortamlarının oluşmasını sağlamıştır. Farklı türdeki bu iletişim ortamları iletişim literatüründe sosyal medya araçları olarak ifade edilmektedir. Gerek dünyada gerekse ülkemizde bu mecralar bireyler tarafından yoğun bir şekilde kullanılmaktadır (Erdoğan, 2021, s.25; Tekin ve Görgülü Çakır, 2021, s.95). Bireyler sosyal medyayı eğlenceli vakit geçirmek, arkadaşlarıyla sohbet etmek, bilgi edinmek vb. amaçlarla kullanmaktadır. Kullanıcılar çeşitli amaçlarla kullandıkları sosyal medya karşısında zamanın nasıl geçtiğini de fark etmemektedir. Anlık etkileşim alınmasıyla sosyal medya sayesinde iletişim kurmak da kolaylaşmıştır.

Sosyal medyayla birlikte bireyler arasında karşılıklı etkileşim de söz konusudur. Web 2.0 teknolojisinin ortaya çıkması ve gelişmesiyle birlikte sosyal ağlarda gelişmiş yeni türler ortaya çıkmıştır. Bu türlerden biri de çevrimiçi sosyal ağlardır ve günümüzde popülerdir. (Ekici ve Kıyıcı, 2012, s.158). Çevrimiçi özelliği bireylere anında iletişim kurma imkânı da sunmuştur. Web 2.0 uygulamalarının sunduğu en büyük olanaklardan biri sosyal etkileşim ve paylaşım da bulunabilmek için çevrimiçi alanlar oluşturmalarıdır. Sosyal medya olarak tanımlanan bu alanda internetin iletişim gücünün kullanılması sosyal medya araçlarıyla gerçekleşir. YouTube, Facebook, Twitter, Google+, LinkedIn vb. sosyal medya araçları sayesinde içerikler paylaşılır ve hızlıca yayılır (Öztürk, Öztürk ve Özen, 2016, s.9). Bu geniş iletişim ağının kurulması bireylere yeni eğitim ortamları sunmakta ve bireyler kendilerini geliştirecek fırsatlar bulmaktadır. Sunulan fırsatları iyi değerlendirerek bireyler doğru bilgiye daha hızlı ulaşır tartışır ve gelişmelerden haberdar olur.

Sosyal medya geleneksel medyaya göre birçok açıdan farklılıklar göstermektedir. Genel olarak, geleneksel medyada bir bilgi yayınlamak için birtakım kaynaklar gereklidir; sosyal medya buna göre daha maliyetsizdir ve erişim ortamları herkese açıktır (Tiryakioğlu ve

Erzurum, 2011, s.138). Bu sosyal medya araçları insanların birbiriyle iletişim kurmalarına, merak ettikleri konular hakkında bilgi sahibi olmalarına, eğitim amaçlı kullanıma, haberleri takip ederek gündemden haberdar olmalarına, video yüklemelerine, içerik düzenlemelerine, bloglar oluşturmalarına, müzik kliplerini izlemelerine, eğlenmelerine, işlerini yürütme gibi kullanıcılarına birçok seçenek sunmaktadır (Alabdulkareem, 2015, s.216; Arkan ve Yünter, 2018, s.2; Benzer ve Saraçoğlu, 2020, s.1116; Coşkun, 2021, s.93; Özcan ve Kırkgöz, 2021, s.132). Sunulan bu seçeneklerle birlikte kullanıcılar vakitlerini daha sık sosyal medyada geçirmekte faydalı bilgiler öğrenmekte kendilerini geliştirecek fırsatlar bulmaktadır.

Ülkemizde de YouTube, Facebook, Instagram, WhatsApp ve Twitter gibi sosyal medya araçlarını her yaş grubundan insan kullanmaktadır. İnternet ve sosyal medya yapısı gereği öğrencilerin öğrenme sürecine katkıda bulunacak öğeler içerir ve öğrencileri öğrenmeye teşvik eder. Öğrenci merkezli yapısıyla öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını sağlar (Zakarian, 2013, s.15). Genç yaş grubu yeni kitle iletişim araçlarından olan sosyal medyayı bu kadar aktif kullanırken bu sosyal medya araçlarını eğitim ve öğretim için kullanmak öğrencilerin derse olan dikkatlerini daha da arttıracaktır.

2.1.3. Sosyal Medya ve Eğitim

Günümüzde sosyal medya aracılığıyla istediğimiz bilgiye anında ulaşma imkânına sahibiz. Öğrenciler de bilgiye hızlı ve kolayca ulaşabilmek için sosyal medya araçlarını sıklıkla kullanmaktadır. Sosyal medya aracılığıyla kişilerin iletişimi, etkileşimi, çalışmaları, işbirlikleri aynı zamanda öğrenme süreçleri bile yeniden şekil bulmuştur. Sosyal ağlar kullanıcı dostu olduğu için diğer öğretim sistemlerine göre daha kolay kullanılabilir (Öztürk ve Talas, 2015, s.101). Geleneksel eğitim anlayışı teknolojik gelişmelerin gölgesinde kalmış ve yeni kitle iletişim araçlarının gün geçtikçe gelişmesiyle eğitim anlayışı yeni bir boyut kazanmıştır. Davranışçı yaklaşım 2005 yılı öğretim programıyla geride bırakılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma geçiş yapılarak öğrencilerin öğrenmede daha aktif rol oynadığı eğitim ortamı oluşturulmuştur. 21. yy becerileriyle de öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcılık, problem çözme gibi becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Hem öğretmenler hem öğrenciler açısından sosyal medya birçok olumlu nitelik taşımaktadır. Sosyal medyanın ders işlenmesi esnasında birden fazla duyuya hitap etmesi öğrencinin derse olan dikkatini daha da arttırmaktadır. Yeni kitle iletişim araçlarından sosyal medya araçları derse başlarken öğrencilerin derse olan dikkatini

arttırmak, ders süresi boyunca da derse olan tutumlarını olumlu yönde geliştirmek açısından önemlidir. Öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişim de daha verimli olmaktadır. Sosyal medya araçları aynı zamanda öğrencilere işitsel-görsel öğeler tarafından zenginleştirilmiş materyaller sunar. Öğrenme ortamlarının ses, video ve metin gibi unsurlarla zenginleştirilmesi hem öğrencilerin hem öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecine destek sağlar (Göncü, Öztürk ve Gürer, 2016 s.113). Bu destek sayesinde sosyal medya araçları birçok dersin işlenilmesinde, konuların pekiştirilmesinde büyük rol oynamaktadır. Sosyal ağların sağladığı olanaklar sayesinde eğitim-öğretim süreçlerinde işbirlikli, aktif ve yaratıcı öğrenme gibi yöntemlerle öğrenmeler desteklenmektedir. Bu sayede öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-içerik etkileşimi artmaktadır. Öğrenciler böylece sorgulama, araştırma, problem çözme gibi becerilerini daha sık kullanabilmektedir (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010, s.5). Öğrenciyi ders içerisinde pasif durumdan aktif duruma getiren bu yeni kitle iletişim araçları dersi monotonluktan kurtarıp, yeni ve alternatif öğrenme ortamları sunup, düşünme becerilerini geliştirip öğrendiklerini sorgulamalarını sağlayıp aynı zamanda öğrencilerin derse olan motivasyonlarını da arttırmaktadır. Öğrenme ortamlarında medya araçlarının kullanılmasıyla birlikte ders ortamı daha eğlenceli hâle gelir, öğrenciler farklı öğrenme tarzlarına ulaşır ve böylece bilgi çeşitliliği de sağlanmış olur (Coşkun, 2021, s.97). Eğitim sürecini zenginleştirmek, farklı öğrenme şekilleriyle dersleri işlemek öğrenmeyi kalıcı hâle getiren unsurlardır. Bir konunun ya da bir dersin zor bölümleri zenginleştirilmiş öğrenme ortamlarıyla daha kolay kavranabilir ve bu öğrenmenin kalıcılığı da daha uzun olabilir.

Günümüzde sosyal medya araçları okul çağı grubu çocuklar tarafından da sıklıkla kullanılmaktadır. Öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıkları incelendiğinde çoğunluğunun internete her girdiğinde en az bir defa sosyal medya sitelerine bağlandığı görülmüştür. En sık ziyaret ettikleri sosyal medya sitelerinin ise Facebook, Twitter ve YouTube olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler bu siteleri genellikle ödev ve proje yapmak, arkadaşlarıyla iletişim kurmak, bilgi paylaşımında bulunmak gibi amaçlarla kullanmaktadır (Koçer, 2012, s.83). Öğrenciler aileleri ve öğretmenleri tarafından doğru yönlendirildiği sürece sosyal medya araçları eğitimle ilgili sınırsız içerik ve bilgi sunmaktadır. Öğretmenler de sosyal medya araçlarını çeşitli amaçlarla sıklıkla kullanmaktadır. En çok kullandıkları sosyal medya araçları; Facebook, YouTube, Wikipedia, WhatsApp, Twitter ve Google+ vb. dir (Öztürk, Öztürk ve Özen, 2016, s.15). Öğretmenler sosyal medya araçlarını eğitim materyali olarak kullanmakta bu konuda gün geçtikçe de bilgi sahibi

olmaktadır. Teknoloji ve eğitim çağımızda ayrılmaz birer parça hâline gelmiştir. Geleneksel medya araçlarından televizyona alternatif olarak ortaya çıkan çevrimiçi video paylaşım siteleri günümüzde önemli bir yere sahiptir. Popüler olarak kullanılan birden fazla video paylaşım sitesi bulunmaktadır (Cihangir, 2021, s.20). Bunlardan günümüzde en sık kullanılanı YouTube'dur. YouTube video etkinlikleri için oldukça fazla içerik sunan bir kitle iletişim aracıdır. Sosyal medya ve eğitim üzerine yapılan çalışmalarda Facebook ve YouTube'un sıklıkla kullanıldığı karşımıza çıkmaktadır. Öğrenciyi odağına alan eğitim anlayışında sosyal etkileşime yönelik videoların kullanılmasıyla öğrenciler kendilerini ifade edebilmekte, bir şeyi tasarlayıp üretebilmekte ve değerlendirebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında videolar eğitim alanına hizmet etmektedir (Ata ve Atik 2016, s.323). YouTube birçok ders için kullanılabilecek bir materyal olup özellikle ana dili eğitimi ve yabancı dil öğretiminde de çok popüler olan bir kitle iletişim aracıdır.

2.1.4. YouTube ve Eğitim

Yeni kitle iletişim araçlarından video paylaşım amacıyla kullanılanı YouTube'dur. YouTube, 2005 yılında 3 eski PayPal çalışanı tarafından kurulmuş bir video paylaşım sitesidir. 2006'da Google bünyesine katılmıştır (Parlak, 2017, s.1749). Ülkemizde de TÜİK verilerine göre WhatsApp 'tan sonra en sık kullanılan sosyal medya aracı YouTube 'dur (TÜİK, 2022). Eğlenmek, keyifli vakit geçirmek, oyun videoları izlemek, bilgi almak vb. amaçlarla her yaş grubu aktif olarak bu kitle iletişim aracını kullanmaktadır. Kullanıcılara video yükleme, canlı yayın açma, kısa hikâye paylaşma gibi birçok seçenek sunmaktadır. Özellikle okul çağı çocukları internette ve sosyal medyada geçirdikleri süreyi kontrol edememekte internet ve sosyal medya bağımlılığı sorunuyla karşı karşıya kalmaktadır. Öğrencilerin bu bağımlılığını azaltmak için onların sevebileceği ilgilerini çekebileceği içerikler sunmak önemlidir. Sosyal medya kullanıcılarına kendini ifade etme, sosyalleşme, yaratıcılık kazandırma, medya okuryazarlığı gibi olumlu seçenekler de sunmaktadır (Akkaş, 2019, s.36). YouTubeda'da böyle içerikler bulmak mümkündür. Bunların yanı sıra televizyon ve radyo gibi YouTube içeriklerinin tamamının denetlenmemesi, içeriklerinin kontrol edilmemesi olumsuz bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Kullanıcıların YouTube'a yönelik yapmış olduğu eleştirilerden biri de içerik denetiminin olmamasıdır (İlhan ve Görgülü Aydoğdu, 2019, s.1143). YouTube'un kullanıcı profili göz önünde bulundurulduğunda, YouTube'u RTÜK gibi değerlendiren bir kurum olmalıdır.

YouTube önemli bir eğitim kaynağı olarak değerlendirilmektedir. Bir öğretim aracı olan YouTube, öğrencilerin ilgisini çekmekte ve dijital öğrenme biçimlerini desteklemektedir (Burke & Snyder, 2008, s.40). Öğrencilerin ilgisini bir hayli çeken, YouTube'un eğitim aracı olarak sıklıkla kullanıldığına yönelik çalışmalar vardır. Araştırmalarda kullanım sıklığı en fazla olan ve en çok tercih edilen kitle iletişim aracı YouTube 'dur (Akkaya ve Kanadlı, 2019, s.120; Çoşkun, 2021, s.96; Güney, 2020, s.194; Liu, 2010, s.112; Özcan ve Kırkgöz, 2021, s.134; Tezci ve İçen, 2016, s.544; Ustabulut ve Keskin, 2020, s.163; Zakarian, 2013, s.52). YouTube videoları dersin her bölümünde formal ve informal eğitimde kullanılabilir. Derse hazırlık aşamasında, ders sırasında, ders sonrasında, sınavlara hazırlıkta, ödevler için yapılan araştırmalarda, uzaktan eğitim gibi alanlarda kullanılabilir. Öğretmen öğrencilere ders içeriklerine uygun bir video listesi verebileceği gibi aynı zamanda öğrenciler de YouTube'da ilgi duydukları konulardaki videoları izleyip kendilerini geliştirebilir (Gezgin, 2018s.24). YouTube birçok farklı branşta eğitim materyali olarak kullanılmaktadır ve öğrencilerin öğrenme becerisini geliştirebilmesinde faydalıdır. Yabancı dil öğretimi, ana dili öğretimi, tıp, fen bilimleri de bu alanlardan bazılarıdır. Aynı zamanda YouTube bünyesinde de eğitim kanalları bulunmaktadır. Bu kanallardan bazıları, YouTube Edu, EBA, Tonguç Akademi, YouTube Kids vb. şeklindedir.

YouTube ana dili öğretiminde ve temel dil becerilerinin geliştirilmesinde etkili ve önemli bir araçtır. Dil öğretiminde becerilere yönelik çalışmalar yaptırmak dersin kazanım ve amaçlarını yerine getirmek için daha etkili bir yoldur. Dil derslerinde başarının sağlanabilmesi için uzun bir süreç gerekmektedir. Dil derslerini diğer derslerden farklı kılan da budur. Dil gelişimi bilgiden ziyade beceriyle gerçekleşir. Süreç odaklı eğitimle dil öğretiminde sonuç odaklı öğretime göre daha fazla başarı sağlanmaktadır (Kırkkılıç ve Şahin, 2011, s.998). Dil eğitiminde dört temel alan vardır. Bunlar: Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazmadır. Türkçe öğretimi ve temel dil becerilerinin geliştirilmesinde YouTube videoları içerik çeşitliliği bakımından önemli bir materyaldir. Türkçe öğretiminde öğrencilerin sıklıkla tercih ettiği sosyal medya aracı YouTube'dur (Çangal, 2019, s.78). YouTube ve dil becerilerinin geliştirilmesi üzerine yapılan birçok çalışma vardır. YouTube dil öğrenme sürecinde önemli bir potansiyele sahiptir. Dinleme becerisine yardımcı olabilecek materyaller sunar. Aynı zamanda yabancı dil öğretimi yapılan sınıflarda YouTube, öğrencilerin konuşma, dinleme gibi becerilerini ve telaffuzlarını geliştirmede, kelime hazinelerini zenginleştirmede kullanılabilir bir araçtır (Alwehaibi,

2015 s.122). Sadece yabancı dil öğretiminde değil ana dili eğitiminde de kullanılması oldukça faydalıdır. YouTube videoları sadece konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmek için değil, aynı zamanda okuma ve yazma becerilerini öğretmek için de yararlıdır. YouTube özellikle dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmekte bilgiyi somut hâle getirmektedir. İnteraktif öğrenmeyi sağlamaktadır (Çangal, 2021, s.77). Ana dili eğitiminde günümüz teknolojilerini yakalamak ve yeni eğitim ortamları sunmak önemlidir. Türkçe dersini de sadece ders kitapları ve yardımcı kaynaklardan öğretmenin yanında öğrencilerin birçok duyusuna aynı anda hitap eden materyallerle öğretmekte fayda vardır. Ana dili eğitiminde YouTube videolarının kullanımına yönelik yapılan çalışmalarda temel dil becerilerinin geliştirilmesine olumlu yönde fayda sağladığı görülmüştür. Çalışmalarda eğitim videoları, ders videoları esas alınmıştır. TEDx konferansları ve bu videoların eş zamanlı olarak YouTube’da yer alması da öğretmenler için önemli bir materyal olmuştur. Yapılan çalışmalar sıklıkla yabancı dil öğretimi içindir. Türkçe dersi için temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarına yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

2.1.5. TEDx Konferansları

TEDx konferansları tüm dünyada oldukça bilinen ve yaygın olarak düzenlenen bir organizasyondur. Konuşmanın yapılacağı yer ve zaman önceden bellidir. Konferanslar da münazara, sempozyum, panel, açık oturum, nutuk gibi hazırlıklı konuşmanın türlerinden biridir. Bu konuşmalarda genellikle sanatçılar, bilim insanları ve alanında uzman kişiler uzman oldukları konular hakkında bilgi vermek, bir konuyu açıklamak amacıyla topluluk karşısında planlı konuşmalar yapar (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2007, s.212). TEDx konferansları ilk olarak 1984 yılında hayata geçirilmiştir. Kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. “Yaymaya Değer Fikirler” amacıyla küresel konferanslar yapılmaktadır. Bu konferansların süresi 18 dakikayı aşmayacak şekildedir (Parlak, 2017, s.1750). Alanında uzman kişiler hitap ettikleri kitleye yönelik eğitim, sanat, spor, kişisel gelişim vb. alanlarda konuşmalar yapmaktadır. Bu konuşmalar kişilerin ilgi ve motivasyonunu arttırmayı, hayata farklı bir açıdan bakmayı amaçlamaktadır.

TED konferansları YouTube’da TEDx Talks kanalında yayınlanmaktadır. 37 milyon abonesi bulunan bu kanalda birçok ülkede yapılan konferansların videoları yer almaktadır. Bu ülkelerden biri de Türkiye’dir. Çeşitli üniversitelerde, liselerde vb. yerlerde bu

konferanslar belli aralıklarla düzenlenmektedir. Düzenlenen bu videolar TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında yayınlanmaktadır.

TEDx videoları eğitim alanında öğretmenler tarafından da tercih edilmektedir. Ana dili öğretimi ve yabancı dil öğretiminde de kullanılmaktadır. TEDx videoları dil becerilerini geliştirmede etkili ve önemli bir araçtır. TED konuşmaları, öğrencilere otantik ve düşündürücü materyaller sağlar. TED konuşmalarının bir özelliği de öğrencilere gerçek hayatta konuşma yapma fırsatları sunmasıdır (Salem, 2019, s.147). TED konferansları öğretim materyali olarak çeşitli şekillerde kullanılabilir. TED konuşmaları videoları, ESL (ikinci dil olarak İngilizce) sınıflarında kullanılmak üzere başka bir kaynak olabilir. Şaşırtıcı fikirleri olan ve konuşma becerilerini daha iyi öğretmek ve geliştirmek için kullanılabilecek kısa sürelerden oluşan birçok konuşma videosu bulunabilir. Bu videoların derste kullanım şekilleri şöyle olabilir. Öğrencilerden videoyu izlemeden önce videonun ne hakkında olduğu sorulabilir. Videoyu izlerken öğrencilerden anlamını bilmedikleri, onlara ilginç gelen kelimeleri yazmaları istenerek kelime dağarcığı geliştirilebilir. Videoların ana fikrini söylemesi istenebilir. Videolar izlendikten sonra videolar hakkında fikir paylaşımı yapmaları istenebilir (Jalaluddin, 2016, s.3). Açık ve sade bir dil kullanarak yapılan konuşmalar ve konuyla ilgili örnekler konunun kolay anlaşılmasını da sağlar. Öğrenciler TEDx konuşmalarını izlemenin en büyük faydasının diğer dil becerileri üzerindeki etkisi olduğu konusunda hemfikirdir. Aynı zamanda kelime dağarcığının gelişmesinde, uygun telaffuz, ritim ve tonlama kullanarak doğru konuşmayı öğrendiklerini de bildirmişlerdir (Gavenila, Wulandari ve Renandya, 2021, s.164-165). Yurtdışında yapılan bu çalışmalardan yola çıkarak TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında yayınlanan videoları da bu açıdan inceleyip Türkçe öğretmenlerine kullanacakları yeni bir materyal sunmak mümkündür. Öğrenciler bu konferansları canlı olarak izlemese bile konferans türünün özelliklerini kavramakta, dilimize uygun ve doğru konuşma örnekleri görmektedir.

Ülkemizde bu alana yönelik yapılan çalışmalar çok fazla değildir. Yapılan bir çalışmada TEDx İstanbul konferanslarının tematik analizi yapılmış ve sonucunda videolar 5 ana tema, 10 tema ve 20 alt tema olarak gruplandırılmıştır. Ana temalar yol göstericilik, iletişim becerileri, başarı ideolojisi, doğal ve kültürel çevre ve eleştirel konulardır (Beşbudak, Nazlı ve Özmelek Taş, 2022 s.285-287). Çalışmada Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan 16 temadan benzer olan temalar bu çalışmada da bulunmaktadır. Türkçe dersi öğretiminde yer alan temalar değerlerimizin öğretilmesi ve kültürümüzün

aktarılması açısından önemlidir. Belirtilen temalar; Erdemler, Millî Kültürümüz, Millî Mücadele ve Atatürk, Birey ve Toplum, Okuma Kültürü, İletişim, Hak ve Özgürlükler, Kişisel Gelişim, Bilim ve Teknoloji, Sağlık ve Spor, Zaman ve Mekân, Duygular, Doğa ve Evren, Sanat, Vatandaşlık ve Çocuk Dünyasıdır. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında yayınlanan videolar sözlü anlatım unsurları bakımından incelenerek öğretmenlere derslerinde kullanabileceği bir materyal örneği sunmaktadır.

2.1.6. Sözlü Anlatım Unsurları

Türkçe dersi bilgi ve beceri dersidir. Bilginin öğretilmesi bir nebze kolayken becerilerin öğretilmesi ve geliştirilmesi uzun bir süreci kapsar. Türkçe Öğretim Programı'nda belirli genel amaçlar, kazanımlar, yetkinlikler mevcuttur. Bu yetkinliklerden biri de ana dilde iletişimdir. Bireylerin temel dil becerilerini (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) doğru öğrenerek ve geliştirerek kendilerini hem sözlü hem yazılı olarak ifade edebilmesi amaçlanmıştır. Türkçe Öğretim Programının genel amaçlarından biri şudur: Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanmasıdır (MEB, 2019 s.8). Bireylerin kendilerini sözlü olarak ifade edebilmesinde birtakım sözlü anlatım unsurlarını öğrenmeleri, bunları uygun şekilde kullanmaları ana dili eğitimi için önemlidir. MEB Türkçe Öğretim programlarında konuşma kazanımlarında verilen birtakım sözlü anlatım unsurları vardır fakat bunların içeriği tam olarak yeterli gelmemektedir. Örneğin “Konuşmalarında beden dilini etkili kullanır” kazanımı şu şekilde sıralandığında daha uygundur. “Öğrencilerin konu içeriğine uygun “jestler” yapmaları sağlanır.” “Öğrencilerin konu içeriğine uygun “mimikler” yapmaları sağlanır.” “Öğrencilere, vücutlarının dik durmasının öneminden bahsedilerek “dik duruş” sergilemeleri söylenir.” “ Öğrencilerin dinleyici kitlesi ile “göz teması kurma”sı sağlanır” (Bayrak Cömert, 2017, s. 1336-1337). Sözlü anlatım unsurları belirlenirken Türkçe Öğretim Programından yararlanılmış ve eklemeler yapılmıştır. Bu çalışmayı oluşturan sözlü anlatım unsurları aşağıda sıralanmıştır.

2.1.6.1. Göz Teması

Konuşma esnasında dinleyenle iletişimin sağlıklı ve verimli olması için göz teması kurmak önemlidir. Söylediğimiz sözleri ifade ediş şekli kadar göz hareketleri de duygu ve düşünceleri dinleyicilere aktarmada önemli bir husustur. Konuşmaya öncelikle göz

iletişimi kurarak başlamak gerekir. Daha sonra dinleyicinin konuşmaya olan dikkatini devam ettirmek için her bir dinleyici ile üç saniye göz göze gelmek gerekmektedir (Vural, 2007, s.326). Göz hareketleri konuşma esnasında duygu durumlarını (kızgınlık, içtenlik, şaşırma vb.) ifade eder. Dinleyicilere salondaki bir tanıdıkla konuşuyormuş gibi hissettirmemek için konuşmacının tek bir noktaya bakmaması gerekir (Şenbay, 2011, s.63). Göz hareketlerinin pek çok anlamı vardır. Konuşmacının konuşma esnasında sol ya da sağ üste bakması konuyu hatırlamaya çalıştığının bir göstergesidir. Gözlerin iri iri açılması şaşkınlık ve korkunun, gözlerin yarı kapalı olması kötülük ve küçümsemenin, göz kapaklarını indirmek saygı ve utanmanın, dalgın ya boş bakış hayal kurmanın, göz ucuyla bakmak karşıdakini süzmenin, kısık gözle bakmak sinsiliğin, gözleri kısarak gülmek içtenliğin, kaşların çatılmasıyla yapılan bakış kızgınlığının, aşağı doğru yönelen bakış ise üzgünlüğün ve suçluluğun göstergesidir (Karakuş ve Gazioğlu, 2020, s.118; Şenbay, 1991, s.232; Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.103). Konuşma esnasında dinleyiciyle iletişimimizi kuvvetlendirmek için olumsuz göz hareketlerden kaçınmak gerekir. Mümkün olduğunca dinleyicilerle göz teması içinde olunmalıdır.

İnsan doğası gereği sosyal bir varlıktır ve çevresiyle iletişim kurarak hayatını devam ettirir. Sosyal çevremizle ilişkilerimizde bir süreklilik vardır ve çevremizdekilerle konuşurken göz teması kurarak iletişimi daha canlı tutmak mümkündür. Üzüldüğümüzde, sinirlendiğimizde mutlu olduğumuzda bu ruh halimiz bizimle ilişkide olan kişi tarafından kolayca ve doğrudan anlaşılabilir. (Yıldız, 2017, 402). Göz teması kurmak iletişim kurabilmek için önemli bir unsurdur. Göz teması kurmanın anlamı kültürden kültüre değişir. Genellikle batı kültüründe göz teması kurmaktan kaçınmak olumsuz ve negatif anlama gelmektedir. Göz temasından kaçınan kişilerin ilgisiz, rahatsız, utangaç olduğu ya da depresyonda olduğu düşünülür. Örneğin Çin’de göz temasından kaçınmak saygı göstermek anlamına gelmektedir (Cangöl, 2020, s.147). Göz teması iletişimde olduğumuz kişilere karşı saygı, dikkat ve ilgi gösterildiği anlamlarına gelmektedir.

Türkçe Öğretim Programlarında göz temasına ilişkin kazanımlar mevcuttur. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda göz teması; “Konuşma becerisinde dinleyicilerle göz teması kurar.” kazanımında yer almaktadır (MEB, 2006 s.20). Göz teması kurabilmek bunu konuşma boyunca devam ettirebilmek önemlidir. 2015 yılı Türkçe dersi öğretim programında ise göz teması, sözlü iletişim öğrenme alanında; “Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.” kazanımı yer almaktadır (MEB, 2015 s.26). Sözlü iletişim unsurlarını doğru kullanabilmek, konuşmanın akışı ve

dinleyicilerin konuşmaya olan ilgisini canlı tutabilmek açısından önemlidir. 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programları'nda ise; “Konuşma stratejilerini uygular” başlığı altında “Konuşmalarda nezaket kurallarına uymanın (yerinde hitap ifadeleri, göz teması kurma, işitilebilir ses tonuyla, konu dışına çıkmadan, kelimeleri doğru telaffuz ederek konuşma) önemi hatırlatılır” şeklinde verilmiştir (MEB, 2017 s.26; MEB, 2018, s.35; MEB 2019, s.35). Konuşma strajileri ifadesi çok genel bir kavramdır. Parantez içinde verilen başlıkların ayrı ayrı ele alınması önemlidir. Bir diğer önemli nokta ise yukarıda verilen kazanımın açıklamasına ilkokul kademesinde yer verilip ortaokul konuşma becerisi kazanımı açıklamalarında göz temasına yer verilmemiştir.

2.1.6.2. Hitap ve Teşekkür Cümleleri

Hazırlıklı ya da hazırlıksız konuşmalar da fark etmeksizin karşımızdaki kişiye nezaketimizi gösterebilmek, o kişiye kendini önemli hissettirebilmek açısından konuşmaya bir hitap cümlesiyle başlamak ve yine aynı şekilde konuşmayı teşekkür cümlesiyle bitirmek önemlidir. Konuşmacının konuşmaya başlarken hitap ettiği kitleyi göz önünde bulundurarak bir hitap cümlesi kullanması gerekir (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.17; Aytan ve Güneş, 2020, s.65). Konuşmasını bitirdikten sonra ise seyircilere, dinleyicilere teşekkür ederek konuşmasını tamamlamalıdır.

Günlük hayatta kişiler arası iletişimde nezaket kurallarına uymak önemli bir unsurdur. Genel geçer kuralların yanı sıra toplumdan topluma kültürden kültüre değişen kurallar da mevcuttur. Bir ortamda iletişime geçmek için kullanılan selamlaşma ve hitap sözcükleri her toplumda kişiler arasındaki iletişimin yadsınamaz bir parçasıdır. Fakat bu selamlaşma kültürden kültüre farklı dile getirebilir ve her toplumda farklı algılanabilir. (Dereli, 2008 s.25). Hal hatır sorma, selamlaşma, iyi dileklerde bulunma gibi durumların ifade ediş şekli toplumdan topluma farklılık gösterebilir. Her kültürde ve dilde o dili ve kültürü şekillendiren değer yargılarının gelenek, göreneklere göre belirlendiği standart hale gelmiş selamlaşma şekilleri vardır (Selçuk, 2005, s.2) İletişimin temelinde yer alan selamlaşma, hitap ve vedalaşmayla ilgili sözlü ve sözsüz davranış biçimleri toplumun değer yargıları ve toplumda hâkim olan sosyal kurallara göre şekillenir.

Türkçe Öğretim Programlarında hitap ve teşekkür cümlelerine yönelik kazanımlar mevcuttur. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, hitap ve teşekkür cümleleri, konuşma becerisinde; “Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. Konuşmasını belirlenen sürede ve

teşekkür cümleleriyle sona erdirir.” kazanımlarıyla verilmiştir (MEB, 2006 s.19-21). Bu durum aynı zamanda bir nezaket kuralıdır. 2015 yılı Türkçe Öğretim Programı’nda ise sözlü iletişim öğrenme alanında, “Konuşmasında uygun hitap ifadeleri ve nezaket sözcükleri kullanır.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2015 s.26). Dinleyicilerin kendilerini özel ve değerli hissetmesi, konuşmaya olan ilgi ve tutumlarının olumlu olması için konuşmacının dinleyiciye hitap edici ifadeler kullanması önemlidir. 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programları’nda ise; “Konuşma stratejilerini uygular” başlığı altında “Konuşmalarda nezaket kurallarına uymanın (yerinde hitap ifadeleri, göz teması kurma, işitilebilir ses tonuyla, konu dışına çıkmadan, kelimeleri doğru telaffuz ederek konuşma) önemi hatırlatılır” şeklinde verilmiştir (MEB, 2017, s.53; MEB, 2018, s.53; MEB, 2019, s.53). Yukarıda verilen kazanımın açıklaması ilkokul kademesinde yer alıp ortaokul kademesi kazanımının açıklamasında yer almamıştır. Burada hitap ifadelerine yer verilmemiştir. Hitap ifadelerinin kullanılmasına dikkat edilmesi tüm konuşma türleri için önemli bir unsurdur.

2.1.6.3. Dik Duruş

Konuşmanın unsurlarından biri de duruştur. Konuşma esnasında duruş biçimi de çok önemlidir. Poz-Postür de denilen duruş şekliyle dinleyiciye birtakım mesajlar verilir. Konuşma esnasında rahat bir duruş sergilemekle omuzların düşük olduğu bir duruş şekli sergilemek dinleyiciye farklı mesajlar verir. Doğru bir duruş da ayaklar birbirine yakın olmalı ve ağırlık iki ayağa da eşit olarak dağılmalıdır. Sahnede canlı durmak önemlidir. Konuşmacı sıkıcı hareketlerden sakınmalıdır (Vural, 2007, s. 322). Konuşmacı sahnede sakin ve rahat bir duruş sergilemelidir. Eğik bir duruş pozisyonunun olması konuşmacının gergin olduğunu ifade eder (İnceelli ve Candemir, 2016, s.18). Bu hususlara konuşmacının dikkat etmesi gerekir. Dinleyicide olumsuz bir izlenim bırakmamalıdır. Solunum sağlıklı bir duruş pozisyonu alınıp gerçekleştiğinde bedende rahatlık olur. Otururken ya da ayakta dururken omurganın uygun bir eğimde bulunması, soluk ve beden ilişkisi açısından büyük önem taşır (Hopa, 2004, s.12). Bu sebeple doğru nefes almak beden duruşunu etkileyen bir unsurdur.

Bedenin duruşu sadece yüzün hangi yöne baktığı ya da hangi yana eğildiği veya döndüğüyle sınırlı değildir. Omuzların dik ya da çökük bir vaziyette oluşu, kolların kapalı ya da açık oluşu aynı şekilde ayakların açıklığı ya da kapalılığı iletişimde olunan kişiye bir mesaj verir. Psikoterapide beden duruşu birçok mesaj içerir. Psikologlar kendilerinden

yardım istemeye gelen hastaların sözlerinden çok bedenlerinin iletlediği mesajı ön planda tutar (Cüceloğlu, 2011, s.41). Jestler ve mimikler kadar bedeninin duruşu da sözsüz iletişimin önemli unsurlarından biridir. Bedenin duruşu konuşan kişinin tutum ve statüsünün de bir göstergesidir. Kültürden kültüre de bedeninin duruşu farklı anlamlara gelebilir. Bazı kültürlerde belirli bir duruş zayıflık göstergesi olabildiği gibi bazı kültürde bu duruş normal olarak görülebilir (Mehdizade, 2017 s.60). Konuşmacının söylemiş olduklarının yanı sıra jestler, mimikler, bedeninin duruşu, ses tonu gibi beden hareketleri de söylenen sözün etkisini arttırmaktadır.

Türkçe Öğretim Programlarında dik duruş ifadesi ayrı bir kazanım olarak verilmemiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda; "Konuşma ve okuma becerilerinde sesini ve beden dilini etkili kullanır." kazanımı yer alırken dik duruş ifadesine yer verilmemiştir (MEB, 2006, s.20-24). 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programlarında, "Konuşma strajilerini uygular." başlığı altında; "Beden dili hakkında kısa bilgi verilir. Öğrenciler konuşmalarında beden dilini etkili kullanmaları için teşvik edilir." açıklaması yer alırken dik duruş ifadesine yer verilmemiştir (MEB, 2017, s.53; MEB, 2018 s.53; MEB, 2019, s.53). Yukarıda verilen kazanımın açıklaması ilköğretim kademesinde yer alırken ortaokul kademesinde yer almamıştır. Öğretim programlarında dik duruş ifadesinin yer almaması önemli bir eksikliktir. Beden dilini etkili kullanır kazanımı çok genel bir ifadedir.

2.1.6.4. Diyafram Nefesi

Konuşmanın unsurlarından biri de diyafram nefesidir. TDK Sözlükte diyafram nefesinin tanımı şu şekilde yapılmıştır. "Akciğerlerin havayla doldurulup diyafram kasının harekete geçirilmesine dayanan soluk alma biçimidir" (TDK, 2022a). Bireyler seslerini daha etkili kullanabilmek için bu şekilde soluk almayı tercih etmelidir. Diyafram nefesi kullanıldığında ciğerlerin alt loplari aktiftir ve ciğerlere bu sayede en az %50 den fazla oksijen girer. Yeterli oksijen alınamadığında ses bozuk, cılız, kesintili çıkmaktadır. Konuşmacı nefesini kontrol edemediğinde olduğundan daha fazla hava harcar. Bu durum konuşmacının nefesinin tıkanmasına ve konuşma ritminin bozulmasına sebep olur (Vural, 2007, s.38-39). Bu ritmin bozulmaması için nefes egzersizleri yapmak gerekmektedir.

Doğru nefes alarak konuşmak hem konuşmanın kalitesini artırır hem de dinleyicinin daha iyi bir konuşma dinlemesini sağlar. Bu nefesle birlikte ses daha gür ve etkili şekilde

kullanılır (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.16). Nefesini gür ve etkili kullanan bireyler böylece gereksiz sesler çıkarmaz. Konuşmaları daha akıcı, anlaşılır olur (Aytan ve Güneş, 2020, s.70). Doğru nefes alabilmek başta daha sağlıklı bir yaşam sürmek açısından önemlidir. Ardından konuşma kalitesini arttıran, geliştiren bir unsurdur.

İnsanlar diyafram nefesini kullanmayı bebeklikten sonra zamanla kaybeder ve daha çok göğüs hareketleriyle soluk alıp vermeye başlarlar. Bu şekilde yapılan soluk alıp verme özellikle bireyin gergin ve sinirli olduğu zamanlarda daha hızlı ve yüzeysel olmakta ve gerginlik seviyesinin daha da artmasına sebep olmaktadır. Göğsün şişirilerek alındığı nefeste beyin ve kaslara yeterince oksijen gitmez ve karbondioksitin çok miktarda dışarı verilmesine yol açar. Bu durumda organizmaya bir tehditle karşı karşıya olduğu mesajı verilir ve kaslar gerilir. Bunun sonucunda baş dönmesi, kalp çarpıntısının artması, kesik ve hızlı soluma gibi sorunlar ortaya çıkabilir (Kaba, 2019, s.70-71). Doğal, doğru ve uygun nefes alıp verme gerginliği azaltır. Konuşma esnasında nefes iyi kullanıldığı takdirde ses gür ve anlaşılır çıkmaktadır. Bu da dinleyicinin konuşmaya olan ilgisini canlı tutar aksi durumda konuşmacının nefesi yetmeyecek sesi cılız çıkacak ve konuşmacının nefesinin yetmediği her nokta duraksayıp akışı bozacaktır.

Türkçe Öğretim Programlarında diyafram nefesine farklı bir kazanımda yer verilmemiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, konuşma becerisinde; “Konuşurken nefesini ayarlar.” kazanımı yer alırken diyafram nefesi ifadesine yer verilmemiştir (MEB, 2006 s.20). Konuşmada gereksiz duraklamalar yapmamak için doğru soluma tekniklerini öğrenmek gerekmektedir. Bunu geliştirmeye yönelik egzersizler yapılmalıdır.

2.1.6.5. Telaffuz (Diksiyon, Boğumlanma, Artikülasyon, Sesletim, Söyleyiş)

Konuşmanın anlaşılır bir şekilde sürmesi ve akışın bozulmaması için telaffuza dikkat edilmelidir. Telaffuz sözcüğünün anlamı TDK Sözlükte; “Söyleyiş, boğumlanma.” şeklindedir (TDK, 2022a). Kelimelerin olması gerektiği gibi doğru söylenmesidir. Diksiyon sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı; “Seslerin, sözlerin, vurguların, anlam ve heyecan duraklarını kurallarına uygun olarak söyleme biçimi” şeklindedir (TDK, 2022a). Diksiyona dikkat edilerek yapılan konuşmalar daha akıcı, açık ve anlaşılır olmaktadır. Artikülasyon sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı, “boğumlanmadır” (TDK, 2022a). Boğumlanma sözcüğünün TDK sözlükteki anlamı, “Ciğerlerden gelen havanın, ağız ve

burundaki çeşitli nokta ve bölgelerde engellemeye uğrayarak ses olarak çıkması, telaffuz, artikülasyon” şeklindedir (TDK, 2022a). Boğumlanma hatalarının olmaması için harfler doğru telaffuz edilmeli, heceler yutulmadan söylenmeli ve işitilebilir bir ses tonuyla konuşulmalıdır. Sesletim sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı söyleyiştir (TDK, 2022a). Söyleyiş sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı ise; “Bir kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenme biçimi, söyleniş, sesletim, telaffuz” şeklindedir (TDK, 2022a). Birbirine yakın ve aynı anlamda kullanılan bu sözcükleri bir başlık altında toplamamızın amacı da budur.

Diksiyon sözcüğü Türkçe bir ifade değildir. Latincedeki (dictio) ve (distus) sözcüklerinden Fransızcaya (diction) olarak geçmiştir. Fransızcadan da dilimize olduğu gibi aktarılmıştır (Er, 2017, s.207-208). Diksiyon sözcüğü bir başka yerde ise; “Konuşurken duygu ve düşüncelerimizi üsluba, söylenişe uygun şekilde ifade etmek, sözcük vurgularına dikkat ederek konuşmak, jest ve mimikleri yerinde ve doğru kullanmak sanatı” şeklinde tanımlanmıştır (Şenbay, 2011, s.72). Etkili ve güzel konuşmanın yolu diksiyonumuzu geliştirmekten kendimizi doğru ifade etmekten geçmektedir. Hitap edilen kitleye karşı konuşmacının görevi dinleyicileri sıkmadan, ağız özelliklerine yer vermeden bir konuşma sağlamaktır.

Bir dili etkili, güzel ve doğru konuşmak bireyler adına ayrıcalık oluşturan bir durumdur. Topluluk önünde, toplum içinde rahat ve etkili konulabilmek psikolojik ve dilsel gelişime katkısı açısından önemlidir. Bu da bireyde özgüveni artırarak başarı duygusunu da güdülemektedir. Dilin doğru, etkileyici ve güzel kullanılması eski zamanlardan beri insanların ilgilendiği konular arasındadır. Bilgi ve kültür birikimi, kelime hazinesinin zenginliği, dil bilgisi uygulamaları güçlü olan kişi bu ustalığını ses ve konuşma organlarına ulaştırdığında etkili ve güzel bir konuşma yapar (Zeyrek, 2021, s.108). Kültür birikimini, kelime hazinesini doğru bir telaffuz ve sesletimle dinleyiciye aktaran konuşmacılar, konuşmanın amacına ulaşırlar.

Diksiyonda söyleyiş ve telaffuz çok önemlidir. Doğru bir seslendirme yapmak için muhakkak bu alandaki egzersizleri ve çalışmaları yapmak gerekir. Çünkü Türkçede ünlü harflerin tek bir söyleniş şekli yoktur. Örneğin, ince a ve kalın a’nın söylenişleri birbirinden farklıdır. Kalın a’ da dudaklar hareketsiz, yanaklar gevşek ve çene açık kalır. Kalın a’ya dilimizde ince a’ya göre daha sık rastlanır. İnce a ise kalın a’ya göre daha ileriden söylenir. Dilimize geçen yabancı sözcüklerde daha sık kullanılır. Aynı şekilde e ünlüsünün de tek bir söyleniş şekli yoktur. Açık e ve kapalı e olarak ikiye ayrılmıştır. Açık e’de

boğumlanma noktası daha ileridedir. Dilimizde açık e'nin kullanıldığı kelimeler çoğunluktadır. Kapalı e'de ise boğumlanma noktası açık e'ye göre daha ileridedir. Dudak kenarları kulaklara doğru biraz yanaşır ve çene hafifçe sıkılır (Şenbay, 1991, s.32-33). Diğer ünlü ve ünsüz harflerde de söyleniş özelliklerine dikkat edilmesi gerekmektedir. Artikülasyon bozuklukları birtakım konuşma sorunlarına yol açabilir. Sağlık sorunları dışında kalan diğer telaffuz ve sesletim problemleri alıştırıcılar ve çalışmalarla çözüme kavuşmaktadır.

Türkçe Öğretim Programları kazanımlarında telaffuza yönelik açıklamalar mevcuttur. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6,7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda telaffuz (diksiyon, boğumlanma, boğumlanma, sesletim ve söyleyiş) konuşma ve okuma becerisinde; "Kelimeleri doğru telaffuz eder." kazanımında yer almaktadır (MEB, 2006 s.20-24). Diksiyon ve diğer ifadeler bu kazanımın içerisinde yer almamıştır. 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programları'nda ise; "Konuşma stratejilerini uygular." amacı altında, "Konuşmalarda nezaket kurallarına uymanın (yerinde hitap ifadeleri, göz teması kurma, işitilebilir ses tonuyla, konu dışına çıkmadan, kelimeleri doğru telaffuz ederek konuşma) önemi hatırlatılır" şeklinde verilmiştir. Bu kazanımın açıklamasına ilköğretim kademesinde yer verilirken ortaokul kademesine yer verilmemiştir. Okuma becerisinin alt amacı akıcı okumada ise, "Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur" kazanımına yer verilmiştir (MEB, 2017, s.53; MEB, 2018, s.53; MEB, 2019, s.53). Bu kazanım ilköğretim kademesinde yer alırken ortaokul kademesi kazanımlarında yer almamıştır. Ses organlarının eğitilmesi sözcükleri doğru telaffuz edebilmek açısından önemlidir. Yeterli şekilde eğitilmediğinde kelimelerin telaffuzunda birtakım sorunlar yaşanması kaçınılmazdır.

2.1.6.6. Üslup (Akıcılık, Biçim)

Üslup genellikle bir yazarın ya da şairin eserini yazma biçimi olarak düşünülse de her konuşmacının da kendine özgü bir üslubu, bir anlatım biçimi vardır. TDK Sözlük üslubu şu şekilde tanımlamıştır: "Anlatma, oluş, deyiş veya yapış biçimi, tarz" (TDK, 2022a). Akıcılık sözcüğünün ise TDK Sözlükte anlamı şu şekildedir: "Söz, yazı ve anlatımın akıcı olma özelliği, selaset" (TDK, 2022a). Akıcılık ve üslup konuşmanın önemli unsurlarındandır.

Bireylerin konuşma biçimleri yaşadıkları toplumsal bağlam tarafından belirlenir. Farklı toplumlarda yaşayan bireyler farklı konuşma sistemleri ve dilsel kodlar geliştirir. Bireyler konuşurken dillerinin onlara sağladığı kodlar arasından uygun olanları seçerek bir ileti

oluşturur. Kodların seçimi her kültürde belirli ilkeler sayesinde gerçekleşir. Bu ilkeler sayesinde bireyler konuşmaya başlamadan önce konuşmasını planlar, konuşma sırasında uygun kodları seçer ve bu süreç zamanla rayına oturur. Bir ortamda neyin nasıl söyleneceği kültür tarafından belirlenmiş olur (Topuz Savaş, 2018, s.97-98 Konuşmacının üslubu(biçem) bu şekilde biçimlenir.

Üslup üç başlık altında incelenebilir. Birincisi sade üsluptur. Burada uzun, süslü cümlelere gösterişli ifadelere yer verilmez. Amaç eğlendirmek ve öğretmektir. İkincisi yüksek üsluptur. Duygular yüksek kelimelerle anlatılır. Coşkulu bir anlatım vardır. Üçüncüsü ise karışık üsluptur. Burada da her iki üslup bir arada kullanılır (Şenbay, 1991, s.122-123). Konuşma ortamına göre üslubu ayarlayabilmek önemlidir. Sade üslubun kullanılması gereken yerde coşkulu bir anlatım yapmak yanlıştır. Akıcı olmaktan uzak tekdüze bir konuşma dinleyicilerin dikkatinin dağılmasına, sıkılmalarına sebep olacağı için konuşmacının bu hususa dikkat etmesi gerekir. Etkili ve anlaşılır bir konuşma yapmak için konuşmacının üslubunu dinleyici kitlesine göre belirlemesi gerekir. Konuşmanın başından sonuna kadar akıcılığını koruması elzemdir.

Türkçe Öğretim Programlarında üslup farklı bir kazanım olarak verilmemiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda akıcılık(üslup ve biçim) konuşma becerisinde; “Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.” Okuma becerisinde ise; “Akıcı biçimde okur.” kazanımlarıyla verilmiştir (MEB, 2006 s.19-24). Konuşmacı hitap ettiği kitleye göre üslubunu ayarlamalı ve konuşmasını buna göre hazırlamalıdır.

2.1.6.7. Tonlama (Duraklama, Vurgu)

Konuşmanın önemli unsurlarından biri de tonlamadır. Konuşmacı hep aynı ses tonuyla konuşursa dinleyiciler bir süre sonra bu konuşmadan sıkılabilir, konuşmacıların dikkati dağılabilir. Konuşmanın akışına göre ses tonunu ayarlamak daha iyi bir konuşma yapmanın gereklerindendir. Ton sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı şu şekildedir: “Konuşmada sesin duyguları belirtecek biçimde çıkması” şeklindedir (TDK, 2022a). İyi bir konuşmacı monotonluktan uzak, akıcı bir konuşma yapmalıdır.

İnsan sesi yükseklik bakımından üç ana tonda sıralanır. Bunlar pes, orta ve tizdir. Konuşmacı ve dinleyen açısından yorucu olmayan ton orta tondur. Konuşmacılar orta tonu daha çok tercih etmelidir. (Şenbay, 1991, s.25-26). Konuşmanın başarılı ve akılda kalıcı

olması doğru tonlama ile mümkündür. Konuşma esnasında tonlamanın, konuşmacının konuşmasını farklı yönlerden güçlendirici bir işlevi bulunmaktadır. Doğru tonlama cümleye anlam ve ahenk kazandırır. Duyguların ve düşüncelerin etkili biçimde ifade edilmesini sağlar. Aynı zamanda dilbilimsel işlevlere hizmet eder (Çelebi, 2020, s.139). Doğru tonlamayı yapabilmek için konuşma egzersizlerinin yanı sıra okuma alıştırmaları da yapmak gerekir. Her zaman aynı tonda konuşmak konuşmanın akıcılığını bozacak bir durumdur.

İnsan sesi tek bir tondan ibaret değildir. Fransız diksiyon uzmanı Prof. Legouve, insan sesini niteliklerine göre üç grupta toplamıştır. Bunlar altın ses, gümüş ses ve tunç sestir. Altın ses, duygusal konuşmalar için uygundur. Gümüş ses, tatlı ve yumuşak bir ses tonudur. Tunç ses ise, güçlü ve etkileyici özelliklere sahip olup kitleleri etkileyecek konuşmalarda kullanılır (Akbayır, 2005, s.319). Topluluk önünde konuşma yapanlar kitleleri etkilemek için güçlü ve etkili bir ses tonuyla konuşmalıdır.

Bir cümle tek bir nefeste söylenmez, uygun noktalama işaretleri kullanılarak cümlelerin anlamlı hâle gelmesi sağlanır. Yani konuşma esnasında belli durak noktaları vardır. Durak sözcüğünün TDK Sözlükte anlamı: “Konuşmada, anlamın gerektirdiği biçimde kelimeler arasındaki ses kesintisi” şeklindedir (TDK, 2022a). Konuşma esnasında gerekli yerlerde duraklamalar yapılmazsa sık sık nefes alma ihtiyacı duyulur bu da gürültülü soluk alınmasına sebep olur. Konuşmanın monoton olmaması için soluk alıp verilmesine ve durak noktalarına dikkat edilmesi gerekir.

Konuşma içinde her cümle ve kelime kendi içinde bir anlam bütünlüğü oluşturur. Bu anlam bütünlüğünü korumanın yolu da gerekli yerlerde duraklamalardan ve solumadan geçmektedir. Durak ve soluk genellikle paragraflar arasında, bölüm başlarında ve sonlarında, bölümler arasında, tırnak içinde yazılan yazıların başında ve sonunda, soru ve cevaplardan sonra birlikte kullanılır (Er, 2017, s.210). Bu duraklama noktalarına dikkat etmek hem nefesimizi kontrol etmeye hem de daha iyi bir konuşma yapmamıza imkân tanır. Uygun noktalarda duraklama yapılmadığında konuşma bölünür, soluk alıp verme hızlanır, dinleyicilerin dikkati dağılır ve motivasyonu düşer.

Dünyada konuşulan birçok dil vardır ve bu dillerin her birinin fonetiği ve sözcük yapıları, kuralları farklıdır. Farklılık gösteren konulardan biri de vurgudur. Vurgu sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Konuşma, okuma sırasında bir hece veya kelime üzerine diğerlerinden daha farklı olarak yapılan baskı, aksan” şeklinde verilmiştir (TDK, 2022a). Vurgu, söze duygu değeri katar. Dinleyicinin dikkatini artırarak konuşmanın anlaşılmasını ve

kavranmasını kolaylaştırır. Vurgu; sesi, söyleyişi aynı zamanda sözdeki ezgiyi canlandırır (Vural, 2007, s.208).

Türkiye Türkçesi'nde üç tur vurgu vardır. Bunlar:

1. Kelime vurgusu:
2. Tamlama ve Öbek vurgusu
3. Cümle vurgusudur (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2007, s.92-94).

İletişimde kullanılan sözcükler her zaman akılda kalmasa bile sözcüklerin nasıl söylendiği genellikle hatırlanır. Sesler aracılığıyla bireylerin içe dönük ya da dışa dönük olduğu, bir ortamdan hoşlanıp hoşlanmadıkları, kendilerini o ortamda üstün hissedip hissetmediklerini tespit edilebilir. İletişimde ses unsuru sıklıkla konunun vurgulanması gereken yerleri ve duygu durumunun ifade edilmesinde kullanılır. Ses tonu, yüksekliği, telaffuz kişiye has özelliklerdir (Gülenç, 2017, s.64). Kelimeleri söylerken kullanılan sesler ve söyleyiş tarzı konuşan kişi hakkında bilgi verir. Söyleyiş tarzına göre karşımızdaki kişinin kibar ya da kaba olabileceğine dair bir karar vermemiz mümkündür. Heyecanlı bir ses tonuyla konuşmak söylenen sözün anlamını etkilemektedir. Titrek bir ses tonuyla konuşmak kişinin o konu hakkında üzüldüğünü gösterirken, rahat bir ses tonuyla konuşmak o konu hakkında memnun olunduğunu ima etmektedir. Konuşma esnasında yapılan vurgular da söylenilen ifadeye farklı anlamlar katmaktadır. Tonlama ve vurgulamanın yanı sıra kelimeler arasına konulan durakların süresi uzatılıp kısaltılarak karşıdaki kişiye gönderilen mesajın, hangi bölümlerinin önemli olduğuna dair bilgi verilir (Cüceloğlu, 2011, s.48-49). Etkili iletişimde ses tonu, vurgu ve tonlamalar önemlidir. Günlük konuşmalarda sözcüklere bazen dikkat edilmese de onların nasıl söylendiği nelerere vurgu yapıldığı, asıl anlatılmak istenilenin ne olduğuna yoğunlaşılır.

Türkçe Öğretim Programlarında tonlama, vurgu ve duraklamayla ilgili açıklamalara yer verilmiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda vurgu, tonlama ve duraklama, konuşma becerisinde; “Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.” şeklinde verilmiştir (MEB, 2006 s.20). Bu kazanımlara yönelik çalışmalar öğrencilere yaptırılmalı ve öğrencilerin konuşma becerileri geliştirilmelidir. 2015 yılı Türkçe Öğretim Programı'nda ise sözlü iletişim öğrenme alanında; “Tonlama ve vurgulara dikkat ederek akıcı ve anlaşılır bir dille konuşur.” kazanımıyla, akıcı okuma öğrenme alanında ise; “Heceleme, tekrar ve geri dönüşler yapmadan işitilebilir bir ses tonuyla okur, vurgu ve tonlamalara dikkat eder.” kazanımı yer almaktadır (MEB, 2015 s.26-27). Bu öğretim programında duraklama ifadesine yer verilmemiştir. 2017, 2018 ve

2019 yılı Türkçe Öğretim Programları'nda ise; akıcı okuma başlığı altında “Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur” kazanımına yer verilmiştir (MEB, 2017, s.55; MEB, 2018, s.55; MEB, 2019, s.55). Bu kazanıma ilköğretim kademesinde yer verilirken ortaokul kademesinde yer verilmemiştir. Bu öğretim programlarında da duraklama ifadesi yer almamıştır. Noktalama işaretlerine dikkat ederek konuşmak gerekmektedir. Kısa süreli durakta nefes alınmaz buralarda anlamına göre durmak gerekir. Virgül ve noktalı virgüllerde yarım nefes, noktada tam nefes almak gerekir. Bu şekilde gürültülü nefes alma gibi bir olumsuzluk ortadan kalkar.

2.1.6.8. Jestler

Konuşma esnasında sözlü anlatım unsurları kadar sözsüz anlatım unsurları yani beden dili de önemlidir. Bazen beden dilimizle söylediklerimiz aynı doğrultuda olmayabilir. Bu açıdan jestler ve mimikler hakkında doğru bilgilere sahip olmak ve bunları konuşma esnasında da uygulamak gerekir. Jest sözcüğünün TDK Sözlükteki tanımı şu şekildedir: “Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli harekettir.” (TDK, 2022a). Jestler birincil ve ikincil olarak ikiye ayrılmıştır. Birincil jestler, esas jestlerdir. Genellikle bir konuya açıklık getirmek veya anlam kazandırmak için yapılan jestlerdir. İkincil gruptaki jestler ise istemsizce yapılan hareketlerdir. Aniden hapsirmek, esnemek gibi (Karakuş ve Gazioğlu, 2020, s.115-116). Esas jestler hakkında bilgi sahibi olmak, kişinin kendi bedenini tanıması konuşma esnasında doğru jestleri kullanması önemlidir.

Baş hareketlerinin pek çok anlamı vardır. Örneğin; baş öne doğru sallanıyorsa onay, geriye doğru yahut iki yana çevriliyorsa reddetme, iki yana yatıp kaldırılıyorsa da eh işte ya da şöyle böyle anlamlarına gelir. Eğer baş hafifçe yana eğilmiş şekilde duruyorsa konuya ilgi duyulduğunu gösterir. Başı yana eğip dikkatli dinleyen kişi konuşmacıysa, dinleyiciyi ciddiye aldığını gösterir. Baş öne eğik olduğunda bu da kişinin utanmışlığı ya da pişmanlığını gösterir (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.102). Bahsedilen bu hareketler kimi zaman bilinçli olarak yapılsa da bazen bilinçsiz şekilde yapılır.

Konuşmacılar sıklıkla bazen bilinçli bazen ise farkında olmadan ellerini ve kollarını hareket ettirirler. Bilinçsiz ve kontrolsüzce yapılan hareketler abartılı ve yapmacık durabilir. Konuşmada kişinin iletişime açık olduğunu göstermesinin ifadesi kolların serbest bırakılması ve ellerin öne kavuşturulmamasıdır.

Ellerin ağzın üzerinde olması korku veya endişenin, çenedeyse düşünmenin, yukarı doğru açılmışsa dua etmenin, ovuşturuluyorsa memnuniyetin, yumruk şeklinde yukarıdaysa başarı ve zaferin ifadesidir. Elin biri alındaysa yorgunluğu, üzölmüşlüğü, baş iki el arasındaysa sıkıntıyı ve dertli olmayı ifade edebilir. Eller avuçları açacak biçimde aşağı doğru ve iki yandaysa cevabın bilinmediğini, ellerle ağız hafif bir şekilde kapatılıyorsa yalan ya da dedikodunun gizlenmeye çalışıldığını anlatır. Ense kaşınıyorsa tereddütlerin olduğu, buruna ve yanaklara dokunuluyorsa heyecanı kontrol etmekte zorlanıldığını, tek elin üzerine baş konuluyorsa can sıkıntısını gösterir (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.106). Ellerin duruş biçimi iyi ya da kötü birçok anlama gelmektedir. Topluluk önünde konuşma yapan kişiler ellerinin duruşuna daha da dikkat etmelidir.

El jestlerinde önemli noktalardan biri de işaret parmağı kullanılmasıdır. İşaret parmağı kol ile birlikte öne doğru uzatıldığında korkma anlamına gelir. İşaret parmağı bükölerek göğse doğru çekilirse birini çağırmayı, yine işaret parmağı düz olarak ağıza yaklaştırılırsa susturmaya çalışmayı ifade eder. Orta parmak başparmağa çarpılarak şaklatılırsa sabırsızlık, bütün parmaklar kapatılarak yumruk gösterilirse tehdit anlatılır. Parmaklar bükölmiş olarak işaret parmağı başparmağa sürölürse para işareti yapılmış olur. Eller birleştirilerek parmaklar birbiri içine geçirildiğinde ise yalvarma anlamı vardır (Şenbay, 1991, s.233-234). El jestleri de oldukça çeşitlilik göstermektedir.

Jestler bütün beden hareketlerini da kapsar. Vücudun büzölmesi, sırtın kamburlaşması, kolların gövdeye yapıştırılması utanmanın belirtisidir. Bunun tam tersi ise hayranlığı anlatır. Vücut geriye doğru gittiğinde iğrenme, ileriye doğru gittiğinde ise bir konuya ya da duruma karşı merak ve istek anlamı vardır. Vücudun öne doğru eğilmesi saygı ifadesidir (Şenbay, 1991, s.234). Sanatçılar, tiyatrocular gösterileri bittiğinde seyircilere karşı eğilerek selam verirler. Bu durumda gösteri yapan kişilerin seyircilere karşı saygı duyduğunun göstergesidir. Sahnede olan kişi beden hareketlerine dikkat etmeli, olumsuz bir jestte bulunmamalıdır.

Bir başka jest ögesi ise bacak hareketleridir. Bacak bacak üzerine atan kişinin kendine olan güveni yüksektir. Bacak bacak üzerine atıp aynı zamanda bacakları hızlı hızlı sallamak sinirli ya da sabırsız olmayı ifade eder. Bacakları yan yana birleşik tutarak çökmüş bir duruş sergilemek korkmayı ve zayıflığı gösterir. Bacakların birleştirilerek öne doğru uzatılması ya da tek bacağın kaldırılması genellikle rahatlığı ve vurdumduymazlığı anlatır (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.110). Eller ve kollar yüzün önünde dolaştırılıyorsa, baş öne eğik bir vaziyetteyse, göz kapakları neredeyse kapalıysa bunlar olumsuz beden

hareketleridir. Elleri ceplere sokmak, arkada bağlamak da yine hoş karşılanmayan hareketlerdendir (Şenbay, 1991, s.236). Bedenimizdeki her hareketin, duruşun bir anlamı vardır. Bu yüzden kullandığımız jestlere dikkat etmek konuşma esnasında bunları kontrol etmek önemlidir.

2.1.6.9. Mimikler

Beden hareketlerimiz kadar yüz hareketlerimiz de konuşma esnasında biz farkında olmadan birçok mesaj verebilir. Sinirlenmek, üzölmek, sevinmek, kızmak vs. gibi birçok duyguyu yüz hareketlerimiz yani mimiklerimiz ele verir. Mimik sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı; “Yüz, el, kol hareketleriyle düşünceyi anlatma sanatı. Duyguları, düşünceleri belirtecek biçimde yüzde beliren kıvıldamışlar, hareketlerdir.” (TDK, 2022a). Konuşma esnasında mimikleri konuşmanın durumuna göre kullanmak gerekir. Bilgilendirme amacıyla yapılan bir konuşmada sinirli bir yüz ifadesi takınmak ya da kahkahalar atmak olumsuz bir durumdur.

Beden dilinin en belirgin ifadeleri yüzdedir. Çünkü konuşmacı bakışlarıyla, göz hareketleriyle yüzünün şekliyle dinleyiciye birçok mesaj verir. Bakışlar ilk etapta karşımızdaki kişi hakkında bir fikir sahibi olmamızı sağlar. Kişi yorgun mu mutlu mu sinirli mi bu bakışlarından çoğunlukla anlaşılır. Örneğin kaşlarını çatan biri kızgındır. Ya da kaşın teki yukarı kaldırılmışsa bu durum kişinin kafa karışıklığı yaşadığını gösterir. Kişi iki kaşını birden kaldırıyorsa şaşkınlığı, kaşlarını kaldırıp indiriyorsa olumsuz bir durumu ifade eder. Alt dudak dışa doğru kıvrılıyorsa bir konuda hakkında bilgi sahibi olunmadığını, alt dudağın ısırılması kişinin korktuğunu gösterir. Dudakların ısırılması bir konu hakkında endişeli olunduğunu, dudakların yana doğru çekilmesi boş vermişliği, dudakların aşağı doğru sarkıtılması kişinin ağlamak üzere olduğunu ifade eder (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.104). Konuşmacı içten ve samimi bir yüz ifadesi sergilemelidir. Yapmacılıktan uzak mimikler kullanmalıdır.

İletişimin gelişim sürecine bakıldığında bu sürecin ilk aşaması beden hareketleri tarafından belirlenir. Bebeklere yönelik yapılan incelemelerde sıkıntının yüz asma eylemiyle gösterildiği mutluluğun ise gülme eylemiyle gösterildiği belirtilmiştir. Beden hareketleri sözcükler gibi değildir değişkenlik göstermez kendiliğinden ortaya çıkar. İnsan zihninin yapısı gereği geçmiş ve geleceğe yönelik düşünceler geliştirmesine rağmen insan bedeni şimdi yaşamaktadır. Beden dili kişinin anlık duygu durumları hakkında bilgi sahibi olmamıza olanak tanır (Gülenç, 2017, s.32). Kişiler arası iletişimde sözcüklerin yanı sıra

ses tonunun jest ve mimiklerin yani sözsüz iletişim unsurlarının önemli bir rolü vardır. Bireyler hem toplumsal hem de kültürel birer varlık oldukları için beden dili de kültürel olmaktadır. Bireyler sosyalleşirken beden dilini de öğrenir, biçimlendirir ve kültürden kültüre aktarılır. Buradan yola çıkarak her toplumda ve kültürde o toplumun beden dilinin izlerini bulmak mümkündür (Demir, 2021, s.115). Bunun yanı sıra temel duyguların ifade edildiği yüz mimikleri evrenseldir. Her ülke ve toplumda bu durum aynıdır.

Türkçe Öğretim Programlarında beden dili, jest ve mimik ifadeleri bir arada verilmiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, jest ve mimikler, konuşma becerisinde bir arada yer almakla birlikte; “Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2006 s.20). 2015 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programında ise sözlü iletişim başlığı altında, “Konuşmacının sözlü olmayan (jest, mimik ve beden dili vb.) mesajlarını anlar.” şeklinde verilmiştir (MEB, 2015 s.39). Sözsüz iletişim unsurlarına değinilmiştir. 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programları'nda ise; “Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır” şeklinde verilmiştir (MEB, 2017, s.53; MEB, 2018, s.53; MEB, 2019, s.53). Burada jest ve mimik ifadelerine ayrı ayrı yer verilmemiştir. Jest ve mimikler beden dili olarak genel bir ifadeyle kullanılmıştır.

2.1.6.10. Gereksiz Sesler (Gereksiz Sözcük, Gereksiz Tekrar)

Konuşma esnasında olumsuz durum yaratan bir unsur da gereksiz ses veya sözcüklerin kullanılmasıdır. Konuşmacı konu hakkında yeterli bilgiye sahip değilse veya heyecanlıysa, kaygılıysa, sesini, nefesini ayarlayamıyorsa “ıı, hımm, aa, ee” gibi gereksiz sesleri kullanabilir. Bu da konuşmanın akışını olumsuz yönde etkiler dinleyicilerin dikkatini dağıtır. Fakat bu çözülemeyecek bir konuşma kusuru değildir. Konuşmacı uygun yerlerde duraklamalar yapar, vurgulanacak kelimelere dikkat ederse ve konuya hâkim olursa bu sorun ortadan kalkar.

Gereksiz sesler kadar gereksiz sözcük kullanımı da dinleyicilerin dikkatini dağıtan bir durumdur. “Yani, evet, efendim, arkadaşlar” vb. sözcükler konuşmanın kalitesini düşüren konuşmacıya ve konuya olan güvenin azalmasına sebep olan durumlardır.

Türkçe Öğretim Programlarında gereksiz ses ve sözcük ifadelerine pek rastlanmamıştır. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, gereksiz sesler(gereksiz sözcük ve gereksiz tekrar) konuşma becerisinde; “Konuşurken gereksiz

sesler çıkarmaktan kaçınır ve tekrara düşmeden konuşur.” kazanımlarıyla yer vermektedir (MEB, 2006 s.20). Konuşmanın kusurlarından biri gereksiz ses tekrarları yapması ve tekrara düşerek konuşmasıdır.

2.1.6.11. Yabancı Sözcük, Alıntı Sözcük

Dil canlı bir varlıktır. Yaşadığımız coğrafi konum itibariyle birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış ve bu uygarlıkların dillerinden dilimize yerleşmiş alıntı sözcükler mevcuttur. Bu sözcükler dilimizin bir parçası olmuş dil hazinemiz zenginleşmiştir. Dil ve kültür de birbirinin ayrılmaz parçasıdır. Farklı kültürler tanıdıkça bu kültürlerin dillerinden de etkileniriz. Fakat burada olumsuz olan durum etkilendiğimiz kültürlerin dillerindeki sözcükleri olduğu gibi almak, dilimizde karşılığı olmasına rağmen bu sözcükleri kullanmamaktır.

İslamiyet’in kabulünden sonra Arapça sözcükler dilimize yerleşmeye başlamıştır. 10. ve 11. yüzyıldan sonra Arapça ve Farsçanın baskısı özellikle 16. yüzyıldan sonra önemli ölçüde artmıştır. Anadolu’da bir süre Arapça bir süre de Farsça resmi dil olmuştur. Bu sebepten yazın dilinde yabancılaşıma yaşanmışmıştır. Dildeki pek çok öge yitirilmiş ve unutulmuştur (Aksan, 2012, s.117). Türkçe sadece Arapça ve Farsça sözcüklerin etkisi altında kalmamış Fransızcadan da dilimize birçok sözcük girmiştir. 1839 Tanzimat Fermanı’ndan sonra Avrupa ile ilişkiler Fransa aracılığıyla yapılmıştır. Bu durum Fransızcadan pek çok sözcüğün dilimize girmesine sebep olmuştur. Apartman, ambalaj, asansör, bagaj, biberon, bilet, bisiklet, kostüm, kürdan, mesaj, pratik vb. birçok sözcük dilimize Fransızcadan girmiştir (Aksan, 2012, s.117-118). Dilimize sadece Arapça, Farsça ve Fransızca sözcükler girmemiş İtalyanca, Ermenice, Slavca ve Yunanca gibi dillerden de sözcükler girmiştir. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra dilimize İngilizceden de pek çok sözcük girmiştir. İçinde bulunduğumuz bilgi çağı ve küreselleşme, dilimize yeni sözcüklerin girmesine sebep olmuştur. Bunun yanı sıra anaokullarından başlanarak İngilizce derslerinin verilmesi, bazı üniversitelerde derslerin İngilizce işlenmesi, bazı bilim insanlarının kendi alanlarındaki terimlere Türkçe karşılık bulma gayreti göstermemesi, yeni kuşakların ana dilini korumasında bilinçli olmayışı ve medya diline gerekli özenin gösterilmemesi dilimize yabancı sözcüklerin girmesine sebep olmuştur (Korkmaz, 2003, s.125). Dilimize doğu ve batı dillerinden çok fazla sözcük girmiş ve bu sözcükler dilimize iyice yerleşmiştir. Başka dillerden yeni sözcüklerin girmesi dilin zenginliği açısından önemlidir fakat bunun bir sınırı olması gerekir. Eğer bu sınır korunmazsa dilin geleceği konusunda

sıkıntılar yaşanabilir. Dilimize giren yabancı sözcüklerin karşılıkları mümkün olduğunca bulunmalı ve kullanımı teşvik edilmelidir.

Yabancı kelimeleri üç başlık altında incelemek mümkündür. Bunlardan ilki yerleşmiş yabancı kelimelerdir. Bu kelimeler dilde yabancılıklarını hissettirmez. Dilin söz varlığı içinde kaybolup gitmişlerdir. Cümle içinde kullanıldığında anlatıma eğretilik vermez. İkincisi, yerleştirilmiş yabancı sözcüklerdir. Bunlar dilde yabancılığını hissettirir. Sonuncusu ise; çeviri kelimelerdir. Yabancı dillerden alıcı dile tam ya da yarı şekilde çeviri yöntemiyle aktarılan kelimelerdir. Bu kelimeler dilin öz unsuru olarak kabul edilir (Işıklar, 2018, s.17). Yabancı sözcükler alıcı dili kullanan bireylerin katkısıyla ithal edilmektedir. Her toplumda belli mesleki gereksinimler, amaçlar vb. doğrultusunda belli bir yaşam biçimini benimseyen, bir dünya görüşünü paylaşan gruplar vardır. Bu grupların sosyolojik profillerine bakıldığında, grubun kullandığı dilin içeriğine, o grubun imajının sunulmasında hangi sözcüklerin araç olarak sunulabileceği tahmin edilmektedir. Son yıllarda İngilizce ifadelerin mühendislerin, iş adamlarının, basın mensuplarının, akademisyenlerin, çevirmenlerin söylemleriyle dilimize yerleştiği gözlemlenmektedir (Oktar, 2005, s.76). Bu sözcüklerin bazılarının Türkçe karşılıkları bulunurken bazıları yabancı dilden olduğu gibi dilimize geçmiştir. Dil biliminde çeşitli dillerle ilgili yapılan çalışmalarda hibrit ifadesi geçmektedir. Hibrit sözcük kavramı bu çalışmalarda genellikle ödünç sözcük kavramıyla birlikte kullanılmıştır. Türkçede de aynı durum geçerlidir. Türkçedeki hibrit yapıları oluşturan sözcüklerin ya da eklerin büyük kısmı dilin yapısına uygun olarak şekillenmiştir ve dillerin erken dönemlerinde hibritleştikleri için bu sözcüklerin yabancı sözcük olarak algılanmamaları sonucu ortaya çıkmıştır. (Erkınay Tamtamış, 2021,s.255). Bir dilde kullanılan yabancı sözcüklerin sayısı o dildeki kelimelerin %10'unu geçmemelidir. Bu oran %25'lerin üzerine çıktığında dilde yozlaşmalar başlar. Bu orana yaklaşımdan gerekli önlemler alınmalıdır. Yabancı sözcüklere karşı bulunan sözcükler sıklıkla kullanılmalıdır. Batılı ülkeler yabancı sözcük kullanımına karşı daha bilinçli ve duyarlıdır. Ülkemizde de dilimizi yabancı dillerin etkisinden kurtarmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bunun yanı sıra bir yandan da küreselleşme bilinciyle yabancı bir dili öğrenmenin gerekli olduğu bilinmelidir (Demirbağ, 2022, s.133).Yabancı dillerden yapılan kelime alışverişinde abartıya kaçılmamalı, heves ve özentisi için yabancı dillerden sözcükler dilimize eklenmemelidir.

Yabancı sözcük, alıntı sözcük ifadelerine Türkçe Öğretim Programlarında yer verilmiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, yabancı sözcük

(alıntı sözcük) konuşma becerisinde; “Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2006 s.19). Yabancı sözcük kullanılmamasına yönelik 2015 yılı Türkçe Öğretim Programında ise sözlü iletişim becerisi altında; “Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.” kazanımıyla verilmiştir. (MEB, 2015, s.29). 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programında, konuşma becerisinde; “Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2017, s.53; MEB, 2018, s.53; MEB, 2019, s.53). Dilimizi yabancı dillerin etkisi altında bırakmamak için ana dili bilinci kazandırmak ve bunun gerekliliklerini yerine getirmek önemlidir.

2.1.6.12. Standart Türkçe (İstanbul Türkçesi)

Bir dilin; sanat, bilim, eğitim gibi alanlarda standart (ölçünlü) bir dili kullanması gerekir. Yazının oldukça yaygın olarak kullanıldığı son birkaç yüzyılda devletler öncelikle ortak bir yazı dili (ölçünlü/standart dil) oluşturmayı amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda yazı dilinin temelini dilin kültür merkezi olarak kabul gördüğü bölge ya da şehirlerin konuşma dili oluşturmuştur (Gülsevin ve Boz, 2006, s.311-312). Ülkemizde de kabul edilen bu dil de İstanbul Türkçesidir. Konuşma esnasında İstanbul Türkçesiyle konuşmaya, ağız özelliklerine yer vermemeye dikkat etmek gerekir. Özellikle topluluk önünde konuşan kişilerin bu hususta daha özverili olması gerekir.

Dilimize yabancı dillerden girmiş ve kullanılan sözcüklerin ses-şekil özellikleri farklıdır. Bu kelimeleri telaffuz ederken Türkçenin ses, şekil ve yapı özellikleri dikkate alınır. Bu da birtakım sorunlar ortaya çıkarır çünkü yabancı dillerden alınmış sözlerin Türk dil yapısına uyum sağlaması mümkün değildir. Bu konuda akıllarda soru işareti kalmaması için Türkiye Türkçesi daha bilinen ifadeyle İstanbul Türkçesinin (İstanbul ağız) kullanılması temel alınmalıdır (Topçuoğlu Ünal ve Özden, 2014, s.79). Özellikle alanında uzman kişiler, öğretmenler, spikerler vb. İstanbul Türkçesini kullanarak konuşmaya dikkat etmelidir.

Her toplumun kendine özgü anlaşmasını sağladığı bir dili vardır. Kültür bu dil sayesinde toplumdan topluma aktarılır ve korunur. Ülke genelinde resmî kurumlarda, yazışmalarda vs. kullandığı dil ise genellikle o ülkenin standart dilidir. Standart dil yerel ağız özellikleri taşımaz. Bir dilin kullanıldığı sahada iletişim alanı en geniş olan çeşididir. Toplum içerisinde güzel ve etkili ve doğru konuşmak isteyenler arasında kullanılır. Standart dilin

kullanılması saygınlığı arttırır. Sosyal kazanımların elde edilmesinde bir araçtır. Türkiye Türkçesinde de standart dil, resmi dil olarak kurumlaşmıştır ve bağlayıcı bir işlev görmektedir. Standart dilin doğru kabul edilen formları bireylere öğretilmelidir. Bu doğru biçimlere hâkim olarak o dili kullanılması bireylerin okul ya da meslek hayatlarında önemli rol oynar. Toplumlarda kullanılmasına karar verilen standart dillerin başarıya ulaşması için o dile karşı bireylerin dikkati, duyarlılığı, isteği ve bilgisi olmak gerekir (Demir, 2022, s.110-112) . Her toplumun kullandığı bir standart dili vardır. Örneğin; Pakistan’ın kullandığı Urdu dili bölgesel dillerin yanında Farsça, Arapça ve Türkçeden de etkilenmiştir. Pakistan’da çoğu kamu görevlisi, devlet erkânı, yöneticiler ve diğer kişilerin kullandığı dil İngilizcedir (Efil ve Kökcü Doğan, 2020, s.63). Toplumların bütününe ortak bir program çerçevesinde bir araya getirebilmek için standart dile ihtiyaç duyulmuştur.

Standart Türkçe (İstanbul Türkçe) ile ilgili kazanımlar Türkçe Öğretim Programlarında pek yer bulmamıştır. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı’nda, standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul ağzı) konuşma becerisinde; “Standart Türkçe ile konuşur.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2006 s.19). Öğretmenler sınıfta konuşurken ağız özelliği kullanmamaya dikkat etmelidir. Öğrencilere de bu şekilde konuşmayı aşılmalıdır. Öğretmenler öğrencilerinin İstanbul Türkçesiyle konuşabilmesi, bunu alışkanlık hâline getirebilmesi hususunda etkinlikler, çalışmalar yaptırmalıdır.

2.1.6.13. Dil Bilgisi Kuralları

Türkçe söz dizimi bakımından esnek bir dildir. Kurallı cümlelerde yüklem sonda olmalıdır fakat diğer ögeler cümle içinde farklı şekillerde kullanılabilir. Özne-nesne-yüklem olacağı gibi nesne-özne-yüklem şeklinde de sıralanabilir. Konuşma esnasında dilbilgisi kurallarına uygun cümleler kurmak anlatımın akıcılığını açıklığını sağlamaktadır.

Bir dilde cümle kurmak sentez, cümleyi anlamak ise analiz etkinliğidir. Dilin söz dizimi hem sentez hem analiz kurallarının belirleyen dil bilgisi- dilbilim alanıdır. Bu şekliyle ana dil ya da yabancı dil öğretimi anlatma ve anlama süreçlerinin odak noktasını oluşturmaktadır. Bir dili öğrenebilmek için o dilin söz dizimi ilke ve kurallarını kavramak ve bunları dil becerisine dönüştürmek gerekir (Börekçi, 2015, s.368). Bir dili diğer dillerden ayıran en temel unsur söz dizimidir. Belli bir kurala göre dizilen kelimelerden oluşan, fikir ve düşünceleri ifade etmek için kullanılan cümleler dilin söz dizimini ifade etmektedir.

Türkçe Öğretim Programı'nda dil bilgisine yönelik kazanımlar genellikle dil bilgisi konularına yönelik olarak verilmiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, dilbilgisi kuralları, konuşma becerisinde; “Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2006 s.19). Konuşmaların genelinde kurallı cümleler kurmak konunun anlaşılması açısından önemlidir. Sürekli devrik cümlelerin kullanıldığı bir konuşmada konunun anlaşılması zorlaşır.

2.1.6.14. Deyimler ve Atasözleri

Geçmişten günümüze toplumlar dilleriyle ve aynı zamanda kültürleriyle var olmaktadır. Dil ve kültür birbirinden ayrılmayan parçalardır. Dilimizde deyimler ve atasözlerinin anlatım gücü oldukça yüksektir. Bireyler geçmiş yaşantılarını, tecrübelerini dil ile ifade ederler. Bu ifade edilen sözler kuşaktan kuşağa aktarılarak o dilin ve kültürün kültürel mirasını oluşturur (Esin, 2011 s.608). Oluşan bu kültür mirasını korumak, geliştirmek o toplumda yaşayan tüm bireylerin görevidir. Atasözleri ve deyimler; psikoloji, felsefe, sosyoloji, tarih gibi birçok alanda incelemeye değer söz varlıklarıdır. Bu söz varlıkları anlatım gücü, kavram zengiliği, söyleyiş güzellikleri bakımından dil için önemlidir (Aksoy, 1970, s.24). Az ve öz sözcükle birçok durum ifade edilebilmektedir. Anlatımı daha kalıcı hâle getirmek sözün özünü gösterebilmek için deyim ve atasözlerinden yararlanılır. Öğrencilere bu kültürel mirasımızı aktarabilmek ve onlarında gelecek kuşaklara bu mirası aktarabilmesi için deyim ve atasözü öğretimine önem verilmelidir.

Kalıplaşmış sözler ulusların karakterleri, gelenek ve görenekleri hakkında bilgi verir. Aynı zamanda toplumların değer yargılarını ve kültürel miraslarını da yansıtan folklorik öğelerdir. Toplumların kültürel ve düşünsel yapısını yansıtır. Atasözleri ve deyimler ulusların dünyayı algılama ve yorumlama biçimlerini konuştukları dile yansıtan edebi ürünlerdir. Bu sebepten Türk dili ve kültüründe de kalıplaşmış sözler önemlidir. Bu sözler özellikle mecazlı söyleyişlerle sözlü iletişim kapmasında verilmek istenen mesajın anlam gücünü artırır. Folklorik öğeler olmasının yanı sıra atasözleri ve deyimleri iletişim aracı olarak da işlev görür (Bekiroğlu, 2014,s.83). Atasözleri ve deyimler toplumların kültürleri ve davranış kalıpları hakkında bilgi vermektedir.

Türkçe Öğretim Programlarında söz varlığı unsurlarından olan deyim ve atasözlerine yer verilmiştir. 2006 yılı İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda atasözü ve deyimler, konuşma becerisinde; “ Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.” kazanımıyla verilmiştir (MEB, 2006,

s.21). Anlatımı zenginleştiren bu sözler dilimizin zenginliklerini göstermektedir. 2015 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda; atasözü ve deyimlere yönelik ifade, söz varlığı başlığı altında; “İmge olarak kullanılan sözcüklerin veya deyimlerin metinde kullanılan anlamlarını belirler.” şeklinde verilmiştir (MEB, 2015, s.41). Öğrencilerin deyimleri öğrenmelerine yönelik yapılacak etkinliklerle kelime hazineleri gelişir. 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe Öğretim Programlarında ise; atasözü ve deyim ifadesi, söz varlığı başlığı altında; “Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.” şeklinde verilmiştir (MEB, 2017, s.55; MEB, 2018, s.55 ve MEB, 2019, s.55). Öğrencilerin söz varlığını geliştirmeye yönelik verilen bu kazanım ders içi ve ders dışı etkinliklerle pekiştirildiğinde öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etme ve uygun durumlarda deyimleri ve atasözlerini kullanmalarına olanak tanır.

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. Konuyla İlgili Tezler

Kuyumcu (2017) hazırladığı tezde, kitle iletişim araçlarından olan ve günümüzde her geçen gün daha çok kişiye ulaşan sosyal medya araçlarından YouTube üzerine bir değerlendirme yapmıştır. Çalışmasında YouTube'da en fazla izlenen 50 videonun içeriğini analiz etmiştir. Kuyumcu, bu videoların incelenmesinin sebebini popülerite yaklaşımına dayandırmıştır. Yapmış olduğu çalışmada en fazla izlenen videoların müzik klipleri olduğunu göstermiştir. Bireylerin YouTube'u boş vakitlerini değerlendirme, eğlence amaçlı olarak kullandığı görülmüştür. Bu video içerikleri toplumsal konular ya da sorunlarla ilgili değildir.

İç (2017) hazırladığı tezde, YouTube Türkiye'de içerik üreten kanalların, yayınladığı videolardaki yeni yayıncılık faktörlerini ve oluşturulan videolardaki kullanılan dili belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'de en çok abonesi bulunan 10 YouTube kanalını bir günü temel alarak, bu kanallardaki en çok izlenen 3 videoya nitel ve nicel içerik analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda içeriklerin eğlenceli, ilgi çekici ve gündemdeki olaylardan meydana geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Videolar hakkında kısa açıklamalar yapılmıştır.

Türköz (2019) hazırladığı tezde, fen bilgisi öğretmen adaylarının bazı sosyo-bilimsel konulara ilişkin kararlarını bu kararlara ilişkin gerekçelerini ve yazılı argüman kalitelerini

incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesindeki 3.sınıfta okuyan 26 fen bilgisi öğretmeni adayını oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmadaki veriler betimsel, içerik ve sürekli karşılaştırmalı analiz tekniklerine göre analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda fen bilgisi öğretmen adaylarının zamanlarının büyük kısmını bilgi edinme ve iletişim amaçlı sosyal medya araçlarını kullanarak geçirdikleri belirlenmiştir. YouTube destekli sınıf içi tartışma sonrasında bazı öğretmen adaylarının görüşlerinde değişiklikler olduğu ifade edilmiştir.

Gülmez (2019) hazırladığı tezde, araştırmasının amacını YouTube videolarının okul öncesi öğrencilerinin kavram öğretimine katkısını ortaya koymak olarak belirlemiştir. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Gaziantep ilindeki bir anaokulunda yapılmıştır. Öğrencilere temel kavramları öğretmek amacıyla videoalar hazırlanmış ve bu videolar ile bir YouTube kanalı açılmıştır. Bu videolar çocuklara izletilmiştir. Bu çalışmaya göre Youtube'da kavram öğretimine yönelik hazırlanmış videoların zaman, sıra/sayma kavramlarının öğretilmesinde olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Duisembekova (2014) hazırladığı tezde, ilkokul öğrencilerinin İngilizce kelime bilgilerini geliştirmek amacıyla YouTube'da yer alan şarkıları kullanarak etkinlik yapmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda kümelenmiş tesadüfî örneklem yoluyla, dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşan deney ve kontrol gruplarıyla bir çalışma yapmıştır. Deney grubuna YouTube'taki videolar izletilmiş, kontrol grubuna ise ders kitabı ile yeni kelimeler öğretilmiştir. Sonuçlarda deney grubunda kullanılan materyalin öğrenciler için daha ilgi çekici olduğu ve öğrencilerin dönem sonunda daha başarılı olduğu görülmüştür.

Keleş (2021) hazırladığı tezde, yabancı dil olarak Almanca öğretiminde sosyal medyanın kullanımının etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda YouTube videolarını kullanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada veriler likert ölçekli anketle toplanmıştır. Çalışma Bursa Uludağ Üniversitesi Almanca öğretmenliği bölümünde eğitim gören 29 öğrenci ile yapılmıştır. Çalışma YouTube videolarının dil becerileri açısından değerlendirilmesini, örtük Almanca öğrenimiyle ilgili değerlendirmelerini göstermektedir. Bulgulardan hareketle dil becerilerinin geliştirilmesinde YouTube videolarının etkili olduğu kanıtlanmıştır.

Cihangir(2021) hazırladığı tezde, YouTube'daki eğitsel içerikleri tüketenlerin ve üretenlerin görüşleri ile YouTube'un eğitsel olarak kullanım durumunu ortaya çıkarmayı ve eğitsel içerik üreticilerine yönelik önerileri ortaya koymaya amaçlamıştır. Araştırmada

nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleme yazılım alanında eğitsel içerikler paylaşan “kablosuz kedi” YouTube kanalının 2020-2021 yıllarında aktif izleyicilerinden 47 kişi ve kanal sahibi oluşturmaktadır. Çalışmada izleyicilerin eğitsel videolarda ve diğer videolarda günlük olarak geçirdikleri süre, eğitsel içerikli videoların ideal içeriklerine yönelik sorular ve bu videoların sürelerinin ne kadar olması gerektiği şeklinde sorulara cevaplar aranmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcılar; eğitsel videoların hazırlanmasında plan yapılmasını, sunulacak konuda bilgi sahibi olunmasını, anlatımın açık, sade ve anlaşılır olmasını, dikkat çekici içeriklerin hazırlanmasını, videoların ses ve görüntü kalitelerinin yeterli düzeyde olmasına dair görüşler bildirmişlerdir.

2.2.2. Konuyla İlgili Makaleler

İlhan ve Görgülü Aydoğdu (2009) yazmış oldukları makalede, YouTube’un kullanım motivasyonlarını araştırmayı amaçlamıştır. Kullanıcıların YouTube ve Youtuberlık (YouTube ünlüsü) hakkındaki algılarını öğrenmek amacıyla kullanıcılara bazı sorular yöneltilmiştir. Yöneltilen sorularla da yeni neslin YouTube’u kullanmaya daha yatkın olduğu ve bu alanın sosyal medya kullanıcıları açısından gelecekte daha önemli bir yere geleceği düşünülmektedir.

Çoban (2019) yazmış olduğu makalede, YouTube yorumları örneğine yönelik bir inceleme yapmıştır. Sosyal medyada, “YouTube yorumlarında kullanılan ödünclemelerin durumu nasıldır?” sorusuna, ses, sözcük ve cümle açısından cevaplar aranmıştır. İncelenen yorumlarda yabancı dillerin etkisi altında kalınarak farklı harfler kullanıldığı, Türkçe sözcükte yer almayan sözcüklerin kullanıldığı, Türkçe sözdizimi içerisinde yabancı dilde cümle eklendiği, alıntı sözcüklerin yazımında yanlışlık yapıldığı ve kullanıcıların yabancı dillerdeki kısaltmaları ve Türkçedeki alıntı sözcükleri kısaltarak kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Akkoyunlu ve Yılmaz Soylu (2011) yazmış oldukları makalede, 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin sosyal medya araçlarından Facebook, YouTube, MySpace, Blog ve Twitter’da Türkçenin yanlış kullanımlarını belirlemeye yönelik hazırlamış oldukları projeleri incelemiştir. Bu inceleme sonucunda öğrenciler sosyal medya araçlarında Türkçenin kullanım yanlışlıklarını ses özellikleri, sözcükler, cümleler, yazım özellikleri bakımından

değerlendirmişlerdir. Öğrencilere açık uçlu sorular yönlendirilmiş, içerik analizi yapılmış ve sonuçlar 3 ana tema altında toplanmıştır. Bu temalar, bireysel adımlar, toplumsal adımlar ve kurumsal adımlardır. Buna yönelik raporlar incelendiğinde öğrencilerin dili korumak için yapabilecekleri, toplumsal olarak yapılabilecekler ve resmi ve özel kurumların Türkçeyi korumak için yapabileceklerinden söz etmişlerdir.

Kesici (2019) yazmış olduğu makalede, öğrencilerin sosyal ağları eğitim amaçlı kullanımına yönelik tutumlarını belirlemede kullanılacak bir ölçek geliştirmek ve sosyal ağları kullanma sıklığına göre lise öğrencilerinin sosyal ağları eğitim amaçlı kullanmaya yönelik tutumlarını (SAEAKYT) karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırmaya 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Siirt'te 3 farklı okul türünde okuyan 352 öğrenci katılmış ve öğrencilere 21 maddelik 5'li Likert tipinde bir ölçek geliştirilmiştir. Araştırmada öğrencilerin SAEAKYT puanlarına bakıldığında YouTube'u daha sık kullananların lehine anlamlı farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir.

Kavuran ve Yeşil (2019) yazmış oldukları makalede, YouTuberlık kavramı üzerinde durmuş ve YouTuberlardan Enes Batur'un çekmiş olduğu oyun videolarındaki iletişim dilini incelemiştir. Kullanmış olduğu dilin hitap ettiği yaş grubuna uygun olmadığını ifade etmiştir. Bu tarz YouTuber videolarının dil bakımından incelenmesinin gerektiğini vurgulamıştır.

Alp ve Kaleci (2018) yazmış oldukları makalede, web editörü dersinde öğrencilerin YouTube üzerinden Adobe Dreamweaver programının kullanımıyla paylaşılan videoların eğitim materyali olarak kullanımına yönelik görüşlerine ulaşmayı amaçlamışlardır. Bu çalışma sonucunda öğrencilerin videolara yönelik görüşleri incelendiğinde, videoların dersi daha eğlenceli hâle getirdiği konuyu daha iyi kavramalarına yardımcı olduğu ve başarı düzeyini artırdığı yönünde olumlu görüşler bildirmişlerdir.

Taşdelen (2019) yazmış olduğu makalede, okul öncesi çocuklar için sağlık içerikli eğitici videoların YouTube aracılığıyla kullanılmasını incelemeyi amaçlamıştır. Videoları içerik analizi yöntemiyle incelemiştir. Araştırma sonucunda; video sürelerinin kısa olmasının okul öncesi çocuklarının dikkatlerinin dağılmaması için önemli bir faktör olduğu, videolardaki anlatımların müzik içermesinin o dönem çocukları için bilginin eğlenceli şekilde öğretilmesine olanak sağladığı, video anlatımlarında öyküleyici bir ifade kullanılmasının çocuklarının seviyelerine uygun olduğu, anlatılan konunun öğrenilmesini kolaylaştırdığı sonuçlarına varılmıştır.

Brook (2011) yazmış olduğu makalede, YouTube videolarının kullanımının öğrenci merkezli öğretimde ikinci dil veya yabancı dil olarak öğretilmesini ölçmeyi amaçlamıştır. Youtube'un dil öğretimini kolaylaştırıcı bir araç olduğunu, öğrenci merkezli bir etkinlik olduğunu ifade etmiştir.

Silviyanti (2014) yazmış olduğu makalede, YouTube'daki İngilizce film videolarının öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmeye yönelik katkısını incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda İngilizce film videolarının öğrencilerin dil öğrenme motivasyonunu arttırdığını, İngilizce öğrenmede faydalı olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Clifton ve Mann (2011) yazmış oldukları makalede, YouTube'un hemşirelik öğretiminde faydalı olup olmadığını incelemişlerdir. Çalışma sonucunda öğretme ve öğrenme kaynakları bakımından YouTube'un faydalı olduğunu, derin öğrenmeyi kolaylaştırdığını, öğrencilerin günün her saati bu videolara erişiminin olmasının kolaylığını, hem sınıf içinde hem sınıf dışında kullanılmasının kolay olduğu kanısına varmışlardır.

Balbay ve Kilis (2017) yazmış oldukları makalede, öğrencilerin YouTube'u kullanımına yönelik deneyimlerini ve algılarını araştırmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda ODTÜ'de farklı bölümlerde okuyup zorunlu olarak Akademik konuşma becerileri dersini alan 70 öğrenci üzerinde çalışmayı yürütmüşlerdir. Çalışma sonucunda öğrencilerin ek materyal olarak hazırlanan YouTube kanalındaki videolardan büyük ölçüde yararlandıklarını göstermiştir.

Alwehabi (2015) yazmış olduğu makalede, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde YouTube'un üniversite öğrencilerinin dersin içeriğini öğrenmelerini geliştirmesi üzerindeki etkiyi ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışmada öğrenciler kontrol ve deney grubu olarak ikiye ayrılmıştır. Deney grubunda dersin normal işleyişine ek olarak YouTube videoları kullanılmıştır. Kontrol grubu ise dersi her zamanki gibi işlemiştir. Çalışma sonucunda YouTube videolarını izleyen deney grubunda olumlu sonuçlar gözlemlenmiştir. YouTube'un içerik öğrenimini geliştirmek için etkili bir öğretim aracı ve önemli bir öğretim kaynağı olduğu sonucuna varılmıştır.

Gayef ve Ceylan (2021) yazmış oldukları makalede, tıp eğitiminde teknoloji kullanımının arttığını, internetin sağlık hizmetleri için en büyük ve en yeni bilgi kaynağı hâline geldiğini, tıp öğrencilerinin YouTube'u önemli bilgi kaynağı olarak gördüğünü ifade etmişlerdir. Eğitimcilerin de öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmek için YouTube'u

kendilerine rehber edinmeleri gerektiğini söylemelerini istemişlerdir. Youtube'a erişim kolaylığının olduğunu ve her an her saniye kullanılabileceğini ifade etmişlerdir.

Burke, Snyder ve Rager (2009) yazmış oldukları makalede, sağlık eğitiminde YouTube kullanımını incelemişlerdir. Bu çalışma doğrultusunda fakültede YouTube'un mevcut kullanımını belirlemek, YouTube'un sınıf içi ve çevrimiçi kurslar için bir eğitim kaynağı olarak faydalarına ilişkin fakülte algısını ölçmek ve bu kaynağın zorluklarını ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda Youtube'un sağlık eğitimi için kurs materyalleri geliştirmede etkili bir öğretim kaynağı olduğu ifade edilmiştir. Aynı zamanda sağlık eğitimi ve diğer alanlarda da uygulanabilir, yenilikçi bir eğitim kaynağı olduğu ifade edilmiştir.

June, Yaacob ve Kheng (2014) yazmış oldukları makalede, Malezya'da bir devlet üniversitesindeki öğrencilerin eleştirel düşünmeye teşvik edilmesi için YouTube videolarının ve etkileşimli etkinliklerin kullanılmasını amaçlamıştır. Temaları incelemek için tematik analiz yapılmıştır. Çalışma sonucunda YouTube videolarının eğlenceli ve ilginç olduğu, öğrencilerin katılımını arttırdığı ve eleştirel düşünme becerisini geliştirdiği gözlemlenmiştir.

Albantini ve Madkur (2017) yazmış oldukları makalede, 21. yüzyıl öğrenme becerilerinde sosyal medya araçlarından YouTube'un kullanılabileceğine değinmişlerdir. Arapça yabancı dil öğretiminde ve Arapça dil becerilerini geliştirebilmek için YouTube videolarından yararlanılabileceğini söylemişlerdir. YouTube'un aynı zamanda sunduğu eğlenceli ortam sayesinde öğrenme motivasyonunu arttırdığını ifade etmişlerdir. YouTube'un etkili bir öğrenme aracı olduğunu savunmuşlardır.

Saiful (2019) yazmış olduğu makalede, İngilizce öğretiminde YouTube Vlog kullanımının etkisini ölçmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Endonezya'nın bir eyaletindeki iki İngilizce öğretmeni YouTube Vlog kullanarak ilkökul ve ortaokul öğrencilerine yönelik bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmayla YouTube Vlog'un öğretimdeki etkilerine ilişkin görüşleri ve YouTube vlog'u kullanarak İngilizcenin nasıl öğretilmesine dair bilgileri ve YouTube'un öğrencilerin özellikleri ve öğrenme yöntemlerine uygunluğuna dikkat çekmek istemiştir.

Almurashi (2016) yazmış olduğu makalede, yeni bir İngilizce dersi öğretme biçimine değinmiş ve birçok YouTube videosunda bulunan çok modlu metnin sınıflarda İngilizceyi ek materyal olarak öğretmedeki etkili rolünü incelemeyi amaçlamıştır. YouTube

kullanımının öğrencilerin İngilizce derslerini anlamalarına, performanslarını arttırmalarına derse yönelik tutumlarını geliştirmelerine olanak sağlayacağını ifade etmiştir. Çalışma sonucunda YouTube'un İngilizce derslerini öğretmek için iyi bir materyal olacağı ve dersin anlaşılmasını yardımcı olabileceği kanısına varmıştır.

Ebied, Kahouf ve Rahman (2016) yazmış oldukları makalede, YouTube'da video yoluyla öğrenmenin bilgisayar becerilerini geliştirmeye olan katkısı incelenmiştir. Çalışma Najran Üniversitesi'nde yapılmıştır. Çalışmada ön ve son ölçümlü deney ve kontrol gruplarını kullanarak yarı deneysel bir yaklaşım uygulanmıştır. Çalışma sonucunda deney ve kontrol grupları arasında YouTube videolarının kullanımıyla anlamlı farklılıklar bulunduğu ortaya çıkmıştır. YouTube'un bilgisayar becerilerini öğretmede ve bilişsel başarıda etkili bir araç olduğu sonucuna varılmıştır.

Kelsen (2009) yazmış olduğu makalede, YouTube'un İngilizce öğrenmek için ek materyal olarak kullanılmasını araştırmaktadır. Çalışmaya Tayvan'daki özel bir üniversitede öğrenim gören öğrenciler katılmıştır. YouTube videoları derste izletilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda dil öğretiminde YouTube'un olumlu bir etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Çangal (2021) yazmış olduğu makalede, yabancılara Türkçe öğretiminde YouTube'un kullanımını incelemiştir. Çalışmasında nitel araştırma yöntemi kullanmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme formunu seçmiştir. Veriler içerik analizi kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen sonuçlardan hareketle YouTube kullanımına yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Görüşlerden hareketle YouTube'un dinleme ve konuşma becerisini geliştirmeye faydasının olduğu, dil bilgisi yapılarını pekiştirdiği, Türk kültürüne ait unsurları tanıma ve benimsemeye katkı sağladığı, söz varlığını zenginleştirdiği, kültürel etkileşimi sağladığı, otantik içerikler sunma vb. gibi faydaları olduğunu göstermiştir.

Güzel, Çakır ve Çelen (2020), yazmış oldukları makalede, YouTube üzerinden verilen video destekli keman derslerinin keman eğitime katkısını ölçmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada yaşları 10-11 olan 25 öğrenci yer almıştır. Öğrencilere 12 hafta süren bireysel görevler ve video dersleri sonunda anket ve gözlem formu uygulanmıştır. Araştırma sonucunda YouTube videolarının öğrencilerin keman eğitime olumlu etkisi olduğu saptanmıştır. Görsel ve işitsel öğelere sahip YouTube'un keman eğitime destek verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Salem (2019) yazmış olduğu makalede, üniversite öğrencilerin sözlü sunum becerilerini geliştirmek amacıyla TEDx videolarının kullanılmasının etkisini araştırmıştır. Çalışmaya 49 öğrenci katılmıştır. 24 öğrenci deney grubunda, 25 öğrenci iş İngilizcesi içeren kontrol grubunda yer almıştır. Bu çalışmayla ana dili İngilizce olmayan kişiler konuşmaları dinleyerek, konuşmacıların üslubunu taklit ederek, sunum yapanların sunum şeklini not alarak sunum yapmaya teşvik edilmiştir. Sözlü sunum becerileri ve kelime bilgisinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. TEDx konuşmalarına maruz kalan deney grubunu kontrol grubunu geride bırakmıştır.

Hashimoto, Fukuda ve Okazaki (2015) yazmış oldukları makalede, Japonya’da üniversitede fen ve teknoloji bölümü öğrencilerinin İngilizce dersindeki özet yazma becerilerini kavrayabilmeleri üzerine bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada ilk olarak öğrencilere özet yazma becerileriyle ilgili bilgiler sunulmuş ve özet yazmanın özelliklerinden bahsedilmiştir. Bu proje için TED konuşmalarından “The Shape- Shifting Future” videosu seçilmiştir. Daha sonra ise TED konuşmaları gibi teknik bir konu hakkında kısa bir konuşma yapmaları istenmiştir. Öğrenciler konuşmanın ana fikrini belirlemek ve konuşmayı tartışmak üzere gruplara ayrılmıştır. Ödev için grup üyeleri bireysel olarak özetler yazmıştır. Yazılan özetler sınıfla paylaşılmıştır. Bu konuşmalar özet yazma becerisine olumlu yönde katkı sağlamıştır.

Nursafira (2020) yazmış olduğu makalede, TEDx Talks YouTube kanalındaki videoların EFL(yabancı dil olarak İngilizce öğretimi yapılan sınıflar) öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmede nasıl yararlı olabileceğini tartışmayı amaçlamıştır. Konuşma becerilerini geliştirmek için TED konuşmaları bir öğrenme aracı olarak kullanılmıştır. TED konuşmalarının içerikleri bakımından da öğrencilere motivasyon kaynağı olduğunu ifade etmişlerdir. TED konuşmalarının öğrencilerin bakış açılarını olumlu yönde değiştirdiği ifade edilmiştir. Kullanılan videoların özellikle İngilizcenin yabancı dil olarak öğrenildiği ülkelerde bir öğrenme aracı olabileceğini kanıtlamıştır.

Ahluwalia (2018) yazmış olduğu makalede, TED konuşmalarının dil öğrenmeyi ilginç ve eğlenceli hâle getirebileceği bir araç olduğunu, öğretmenlerin konuşmayı seçerken dinleme/izleme öncesi ve sonrası etkinlikleri düzenlemesine özen göstermesi gerektiğini vurgulamıştır. Öğrencilere yapılan anket sonucunda İngilizce dil eğitiminde internet teknolojilerinin kullanılmasına yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini ifade etmiştir. Ayrıca bulgular da TED konuşmalarının öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiğini, iyileştirdiğini, dil öğrenmelerini desteklediğini göstermiştir.

Gavenila, Wulandari ve Renandya (2021) yazmış oldukları makalede, kapsamlı dinlemenin (EL) tanımı yapılmış ve bu dinleme türünün materyalleri sınırlı olduğu için kapsamlı okumaya göre daha az ilgi gördüğü tespit edilmiştir. TED konuşmalarına olan ilginin günümüzde arttığının altını çizerek EFL öğrencilerine bu konuşmaları EL materyali olarak sunmanın faydaları olup olmadığını araştırmak istemişlerdir. Araştırmada 2.sınıf olan 28 üniversite öğrencisi, EL dergisinden ve üç öğrenciyle görüşmeden elde edilen veriler kullanılmıştır. TED videolarının seçiminde konuşmacıların aksanı, konuşma hızı, kelime dağarcığı ve konuşmaların uzunluğu gibi etkenlere dikkat edilmiştir. Çalışma sonucunda TED videolarının öğrencilerin kelime dağarcığını geliştirdiğine, yeni bilgiler edinmelerine olanak sağladığına ve akademik becerilerini geliştirmeye yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sroikudrua, Pankasirikul ve Tawichai (2021) yazmış oldukları makalede, çalışmalarının amacını Tay TEDx görüşmelerindeki güzel konuşmanın türlerini ve işlevlerini incelemek olarak belirtmişlerdir. Tayland'da 8 üniversite tarafından TEDx görüşmeleri düzenlenmiştir. YouTube'da yayınlanan bu videolardan her topluluğun en çok izlenen ilk 5 videosu ve farklı alanlardaki 40 konuşmacı tarafından sunulmuş 40 görüşme analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularında 5 tane konuşma ölçütü ortaya konulmuştur. Bunlar yapısal tekrar, sözcüksel tekrar, tekerleme kullanımı, şarkı ve şiir kullanımı ve slogan veya alıntı kullanımıdır. Bunlardan en sık kullanılanı yapısal tekrar olmuştur. Ayrıca konuşmalar Tay dilinde yapılmış olsa da bazı konuşmacıların İngilizce ve lehçe kullandıkları saptanmıştır.

Li, Gao ve Zhang (2016) yazmış oldukları makalede, çalışmalarında Çin'de eğitim gören EFL konuşma kursu öğrencilerinin TED videolarını kullanarak dil becerilerine geliştirmelerine katkısını araştırmıştır. Bu kapsamda katılımcılar Dailan Üniversitesi Yazılım Mühendisliği bölümünde birinci sınıfta okuyan 150 öğrencidir. Çalışmada likert tipi ölçekle hazırlanmış anket kullanılmıştır. TED videolarını kullanarak öğrencilerin daha iyi birer konuşmacı olacağını düşünmektedirler. TED videoları öğrencilerin eleştirel düşünme ve dinleme becerilerini geliştirmek için etkili bir materyal olduğu sonucuna varılmıştır.

Nguyen ve Boers (2018) yazmış oldukları makalede, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin TEDx videolarının kelime dağarcığına geliştirmelerine olan katkısını araştırmışlardır. İlk gruptaki öğrencilerden ilk olarak TEDx konuşmalarını izlemeleri istenmiştir. Ardından izledikleri videoları İngilizce olarak özetlemeleri istenmiştir.

Özetlenen videolar tekrar izlenmiştir. Diğer karşılaştırma grubu ise videoları iki kez izlemiş fakat özetlemeleri istenmemiştir. Çalışma sonucunda özetleme yapan öğrenci grubunun kelime dağarcığı olumlu yönde gelişme göstermiştir.

Nacak, Bağlama ve Demir (2020) yazmış oldukları makalede, YouTube'un eğitim amaçlı kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmadaki katılımcılar fakültede öğrenim gören 14 öğretmen adayıdır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bulgular sonucu öğretmen adayları YouTube'u farklı dersler için uygun bir öğretim materyali olarak bulmuşlardır. Aynı zamanda YouTube'un kalıcı öğrenmeleri sağladığını, öğrenmeyi pekiştirdiği konusunda da hemfikir olmuşlardır. YouTube'un eğitim amaçlı nasıl kullanılacağına dair gerekli bilgilerin öğretmenlere verilmesiyle birlikte öğretmenlerin YouTube'u kullanmaya yönelik motivasyonlarının artacağını da ifade etmişlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeline, araştırma grubuna, veri toplama aracına, verilerin toplanmasına ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Kitle iletişim araçlarından olan Youtube kanallarından TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) kanalında Türkçe Öğretim Programı'nda temaları işlemeye uygun olduğu belirlenen videolar Türkçe eğitimi ve temel dil becerileri açısından değerlendirildiği bu betimsel çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2004 s.35). Bu yöntemde verileri yorumlamak ve analiz etmek önemlidir. Nitel araştırmalarda çoğunlukla çevreyle ilgili, süreçle ilgili ve algılara ilişkin veriler toplanmaktadır. Bu verileri toplamak için de sıklıkla görüşme, gözlem ve yazılı materyallerin incelenmesi veya doküman incelemesi kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2004 s.70). Bu çalışmada da veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu ve doküman incelemesi kullanılmıştır.

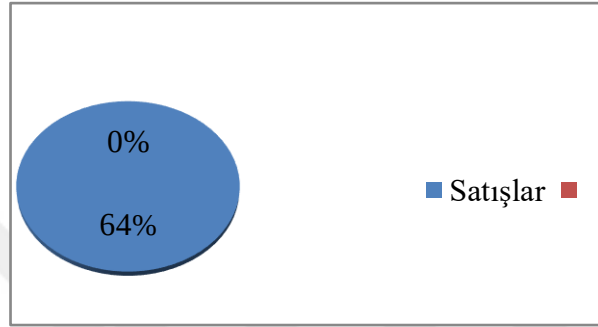
3.2. Araştırmanın Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu 2021-2022 yılı eğitim öğretim döneminde Ankara ili, merkez ilçelerinde yer alan ortaokullarda görev yapan 56 Türkçe öğretmeni, oluşturmaktadır.

Araştırmada öğretmenler için “Kitle İletişim Araçlarından Youtube Videolarının Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşme

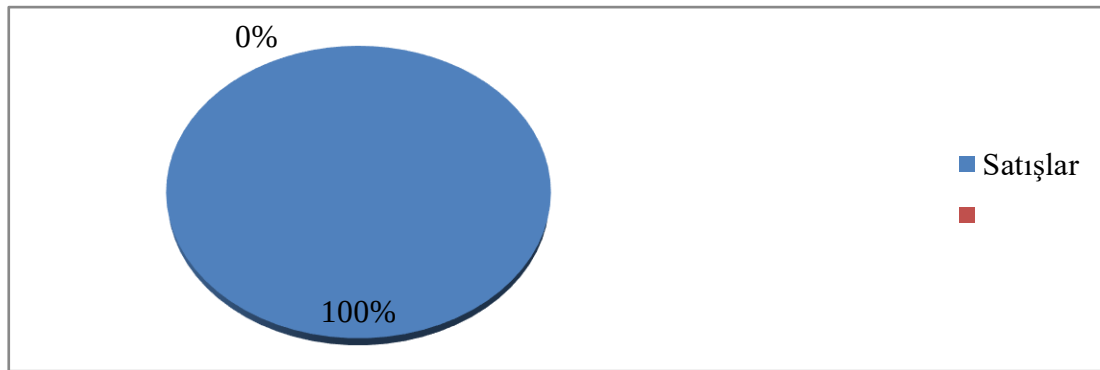
Formu” hazırlanmıştır. Bu form, Ankara ili merkez ilçelerine bağlı ortaokullarda görev yapan 56 Türkçe öğretmene uygulanmıştır.

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında temasına göre en çok izlenen videolar ve Türkçe Öğretim Programı’ndaki 16 temaya uygun olarak belirlenmiş 16 video araştırmanın grubunu oluşturmaktadır.

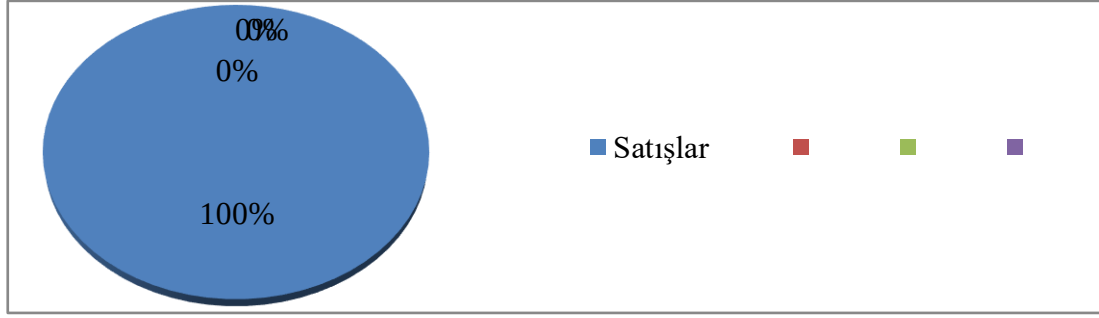
Şekil 1. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı

Katılımcıların cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde %64’ü kadın, %36’sının ise erkek olduğu görülmektedir.

Şekil 2. Katılımcıların mezun oldukları okulların dağılımı

Katılımcıların %84’ü lisans , %16’sı yüksek lisans mezunuyken doktora yapan öğretmen bulunmamaktadır.

Şekil 3. Katılımcıların mezun oldukları bölümlerin dağılımı

Katılımcıların mezun oldukları bölümlerin dağılımları incelendiğinde: %75'i Türkçe Öğretmenliği, %14'ü Türk Dili ve Edebiyatı (Fen-Edebiyat Fakültesi), %6'sı Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ve %5'i ise diğer bölümlerden mezundur.

Şekil 4. Lisansüstünde mezun olunan ana bilim dalı

Katılımcıların lisansüstünde mezun oldukları bölümlerin dağılımları incelendiğinde %89'u Türkçe Eğitimi %11'i Eğitim Programları ve Öğretimi bölümlerinden mezundur.

Şekil 5. Katılımcıların hizmet süresi dağılımı

Katılımcıların hizmet süresi değerlendirildiğinde 5 yıldan az hizmet süresi olanların oranı %4; 5-10 yıl arası hizmet süresi olanların oranı %14; 10-20 yıl arası hizmet süresi olanların oranı %57; 20 yıl ve üstü hizmet süresi olanların oranı %25'tir.

Şekil 6. Katılımcıların ders saati dağılımı

Haftalık ders saati dağılımı incelendiğinde 15-20 saat arası dersi olanların oranı %9, 20-25 saat arası dersi olanların oranı %54 ve 25 saat ve üzeri dersi olanları oranı %37'dir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğretmenlerin genelinde YouTube videoları ve özelinde ise TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını Türkçe dersinde kullanılmasına yönelik görüşlerini almak amacıyla “Kitle İletişim Araçlarından Youtube Videolarının Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesine” dair öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Öğretmen görüşme formu hazırlanırken öncelikle açık uçlu soruların yer aldığı soru havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan soru havuzu Türkçe eğitimi anabilim dalında görev yapan 3 öğretim üyesi, Türkçe öğretimi alanında görev yapan 6 Türkçe öğretmeni, 1 ölçme değerlendirme uzmanı tarafından geçerlilik ve güvenilirlik açısından incelenmiştir. Uzman görüşlerinin alınmasında Lawshe tekniğinden yararlanılmıştır. Lawshe tekniğinde yer alan uzman görüşlerine ait değerlendirmeler “Uygun”, “Uygun Ancak Düzeltilmeli” ve “Çıkartılmalı” şeklinde derecelendirilmiştir. “Uygun” 3, “Uygun Ancak Düzeltilmeli” 2 ve “Çıkartılmalı” 1 olacak şekilde puanlanmıştır. Uzmanlardan kazanım maddelerini bu derecelendirme doğrultusunda incelemeleri istenmiştir. Ayrıca uzmanlardan “Cevabınız düzeltilmeli ise ne şekilde olması gerektiği ile ilgili öneriniz nedir?” çıkartılmalı seçeneği işaretlenmiş ise “Cevabınız çıkartılmalı ise neden?” şeklinde her bir madde için görüşlerini yazmaları

istenmiştir (Yeşilyurt ve Çapraz, 2018, s.255). Belirtilen uzman görüşleri sonucunda havuzdaki sorulardan 27 tanesinin öğretici görüşme formunda kullanılması uygun görülmüştür. Sorulardan 6 tanesi kişisel bilgilere yöneliktir, 21 tanesi de “evet, kısmen, hayır” şeklinde uygun açıklamaların yapılacağı açık uçlu sorulardır.

Bu çalışmada, TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) Youtube kanalındaki videolar sözlü anlatım unsurları bakımından incelenirken doküman inceleme tekniği kullanılmış ve betimsel analiz veri toplama yöntemiyle veriler toplanmıştır. Betimsel analiz yöntemi derinlemesine analiz gerektirmeyen verilerin işlenmesinde kullanılır (Yıldırım ve Şimşek 2004, s.71).

3.4.Verilerin Toplanması

YouTube videolarının Türkçe eğitimi açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi yönelik Türkçe öğretmenleri için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu Ankara ile merkez ilçelerinde görev yapan 56 öğretmene uygulanmıştır. Öncelikle araştırmanın uygulanacağı okullar belirlenmiştir. Okul idarecilerine hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formundan bahsedilmiş ve bu formu uygulamak için etik kurul tarafından verilen izin gösterilmiştir. Öğretmenler odasında Türkçe öğretmenlerine görüşme formuyla ilgili bilgi verilmiştir. Öğretmenler ile yüz yüze görüşülüp sorular sorulmuştur. Formun doldurulmasına destek veren öğretmenlere katkıları için teşekkür edilmiştir.

Çalışmada kullanılacak videolar belirlendikten sonra 2006, 2015, 2017, 2018 ve 2019 yılı Türkçe dersi Öğretim Programları’ndaki konuşma becerisi kazanımlarından sentezlenerek oluşturulan “Sözlü anlatım unsuru” başlığı için videolar sessiz ve dikkatin dağılmayacağı bir ortamda birer defa izlenmiştir. Videoların uzunluğuna ve incelenmesine göre video izleme süresi yarım saat ile bir saat arası sürmüştür. Çalışmaya katkı sağlaması açısından gerekli notlar alınmıştır. Benzer sonuçlar aynı açıklama altında toplanmıştır.

3.5. Veri Analizi

Bu çalışmada araştırma verilerinin analiz süreci betimsel analiz yapılarak incelenmiştir. Görüşme formundaki “Evet”, “Kısmen”, “Hayır” ifadelerine dair frekans değerlendirmesi gerçekleştirilmiş; açık uçlu sorulara yönelik analiz yapılmıştır.

Nitel araştırma ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma verileri, dört aşamada analiz edilmiştir. 1) Verilerin kodlanması, 2) Temaların bulunması, 3) Kodların ve temaların düzenlenmesi 4) Bulguların

tanımlanması ve yorumlanması şeklindedir. Görüşme formları numaralandırılmıştır. Öğretmenler “Ö” harfi ile kodlanmıştır ve görüşmenin kaçınıcı görüşme olduğu da numaralarla ifade edilmiştir.

Bu çalışmada araştırma grubu olarak kabul edilen TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videolar Türkçe Öğretim Programı’nda yer alan 16 temaya uygun olarak belirlenmiştir. 16 videonun betimsel analizi yapılarak belirlenen ölçütlere göre sözlü anlatım unsurları açısından değerlendirilerek yorumlanmıştır. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videoları; göz teması, hitap ve teşekkür cümleleri, dik duruş, diyafram nefesi, telaffuz(diksiyon, boğumlanma, artikülasyon, sesletim, söyleyiş), üslup (akıcılık, biçem), tonlama, duraklama ve vurgu, jestler, mimikler, gereksiz sesler (gereksiz sözcük, gereksiz tekrar), yabancı sözcük, alıntı sözcük, standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul ağzı), dilbilgisi kuralları, atasözü ve deyim kullanımlarına ve videoların Türkçe Öğretim Programı’ndaki temalarına yer verilecek şekilde değerlendirilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Görüşme formundan elde edilen bulgular ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videolardan elde edilen bulgular ayrı başlıklar altında yer almıştır.

Tablo 1

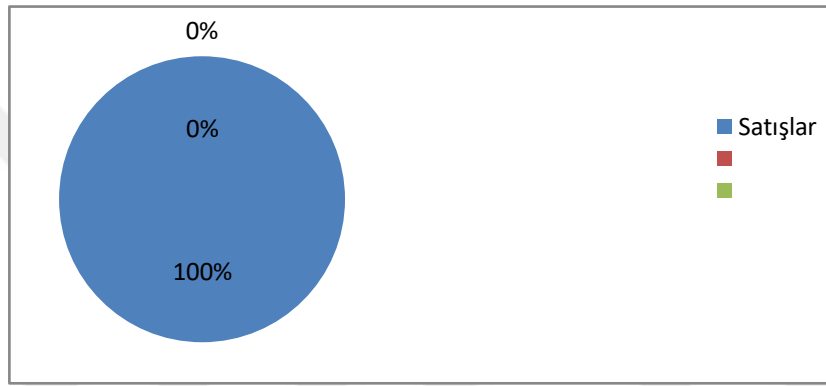
Örnekleme İlişkin Veriler

ÖRNEKLEME İLİŞKİN BİLGİLER			
		F	%
UYGULAMA YAPILAN İLÇELER	SİNCAN	18	32,14%
	ETİMESGUT	15	26,79%
	YENİMAHALLE	10	17,86%
	ÇANKAYA	13	23,21%
	TOPLAM	56	
CİNSİYET	KADIN	36	64,29%
	ERKEK	20	35,71%
	TOPLAM	56	
MEZUN OLUNAN OKUL TÜRÜ	LİSANS	48	85,71%
	YÜKSEK LİSANS	8	14,29%
	DOKTORA		
	TOPLAM	56	
LİSANS TA MEZUN OLUNAN BÖLÜM/ANA BİLİM DALI	TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ	42	75,00%
	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLİĞİ	3	5,36%
	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ)	8	14,29%
	DİĞER	3	5,36%
	TOPLAM	56	
LİSANSÜSTÜNDE MEZUN OLUNAN ANABİLİM DALI/BİLİM DALI	(TÜRKÇE EĞİTİMİ, EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM)		
	DOKTORA		
	TOPLAM	8	
HİZMET SÜRESİ	5 YILDAN AZ	2	3,57%
	5-10 YIL	8	14,29%
	10-20 YIL	32	57,14%
	20YIL VE ÜSTÜ	14	25,00%
	TOPLAM	56	
HAFTALIK DERS SAATİ	15-20 SAAT	5	8,93%
	20-25 SAAT	30	53,57%
	25 SAAT VE ÜSTÜ	21	37,50%
	TOPLAM	56	

4.1. Görüşme Formu Analizi

Bu bölümde öğretmenlere uygulanan görüşme formuna ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Yorumlar “YouTube Videoları Soruları” ve “TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Soruları” başlıkları altında değerlendirilmiştir. Form yirmi yedi sorudan oluşmaktadır. Görüşme, ortaokullarda Türkçe dersi veren elli altı öğretmen ile yapılmıştır.

4.1.1. YouTube Videoları Soruları

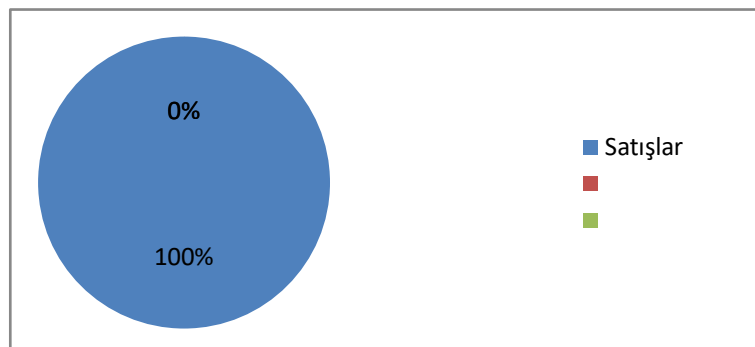
Şekil 7. YouTube videolarını izliyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 31 tanesi bu soruya “Evet” cevabı vererek nedenlerini açıklamıştır. Merak ettikleri konularla ilgili videolar izlediklerini, eğitim, kişisel gelişim, sağlık, dini konularda ve seyahat videolarını izlediklerini belirtmiştir. Bu videoları yenilikleri takip edebilmek, ülke gündemini takip etmek ve bilgi edinmek amacıyla izlediklerini ifade etmişlerdir. 22 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Eğitim ve ders içerikli videoları izlediklerini, yemek tariflerini, haberleri izlediklerini belirtmiştir. 3 tanesi ise “Hayır” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Video izlemeye zaman bulamadıklarını, videoların öğrencilere ve öğretmenlere bir faydasının olmadığı belirtmiştir.

Tablo 2

YouTube Videolarını İzliyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Hangi videoları ne sıklıkla izlersiniz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Dinlenirken müzik dinlemek amacıyla hemen hemen her gün müzik kliplerini izlerim. (Ö.46) Ülke gündemini takip etmek için hemen hemen her gün haber videoları izlerim. (Ö.36) Dil bilgisi ile ilgili pratik yöntem barındıran videolar izliyorum. Yenilikleri takip edebilmek ve en pratik bilgiye ulaşabilmek amacıyla izliyorum.(Ö.32)
KISMEN İSE,	Hangi videoları ne sıklıkla izlersiniz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Dersimle ilgili videoları ihtiyaç duyduğum zaman izliyorum.(Ö.5) Gerektiğinde konu anlatımlarını kısaca ifade eden videoları izliyorum. (Ö.29) Boş zamanlarımda vakit geçirmek ve eğlenmek için izlerim bazen de herhangi bir konuda araştırma yapmak ve bilgi edinmek için izlerim. (Ö.10)
HAYIR İSE,	Sebebi nedir?	Sanaldan hem öğrencinin hem öğretmenin bir kazancının olamayacağını pandemi sürecinde uzaktan eğitimle gördük. Hazırlanan videolar ekonomik getiri sağladığından dolayı izlemiyorum. (Ö.43) Video izlemeye zaman bulamıyorum. (Ö.55)

Şekil 8. Öğrencilerinizin takip ettiği youtube videolarını biliyor musunuz?

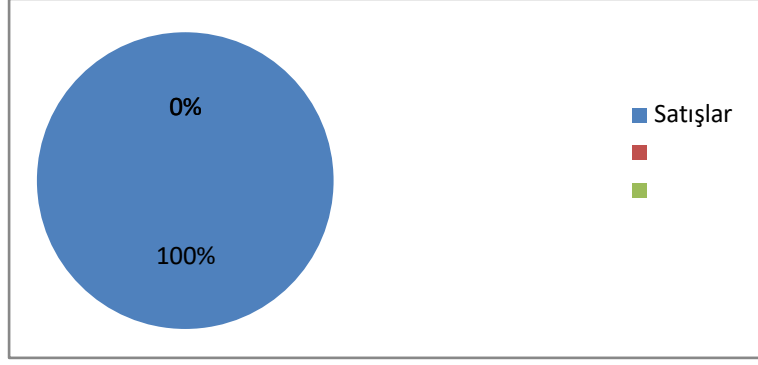
Türkçe öğretmenlerinin 8 tanesi bu soruya “Evet” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Öğrencilerin sıklıkla oyun, müzik, animasyon, youtuber, videolarını eğlenmek amacıyla izlediklerini söylemişlerdir. 31 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Öğrencilerin eğitim kanallarını, fenomen videolarını ve oyun videolarını,

tiktok videolarını izlediklerini belirtmiştir. 17 tanesi “Hayır” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Öğrencilerle bu konuda konuşma fırsatlarının olmadığı, öğrencilerin takip ettiği videoları bilmediklerini, özel hayat olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 3

Öğrencilerinizin Takip Ettiği YouTube Videolarını Biliyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Hangi videoları izliyorlar? Lütfen sebebini açıklayınız.	Kendileri oyun oynarken strateji geliştirmek için oyun yayınları veya tanıtımı yapan kanalları izliyorlar. (Ö.46) Öğrencilerim oyun videolarını, müzik videolarını, animasyon videolarını ve beğendikleri YouTuberları özellikle eğlenmek amacıyla izliyor. (Ö.47) Komik videoları, fenomen kişilerin videolarını takip ediyorlar. Bu videoların kendilerini eğlendirdiklerini ifade ediyorlar. İlginç yemek videoları izliyorlar. Bu şekilde yine eğlendiklerini ve rahatladıklarını ifade ediyorlar. (Ö.56)
KISMEN İSE,	Hangi videoları izliyorlar? Lütfen sebebini açıklayınız.	Tonguç Akademi, Yazılıya Hazırım, Ders Like vb. okul derslerinde kullanabilecekleri videoları(kanalları) izliyorlar. (Ö.2) Bazı öğrencilerim dersi anlamadığı zaman oradan eğitim videolarını izliyor. Bazıları da oyun oynamayı sevdiği için oyun videolarını izliyorlar. Yabancı dillerini geliştirmek isteyen öğrencilerim ise alt yazılı filmleri izliyorlar. (Ö.13) Überküloz (Berk Keklik) altıncı sınıf öğrencilerinin ilgisini çekiyor ve onları çok eğlendiriyor.(Ö.53)
HAYIR İSE,	Sebebi	Yüzlerce öğrencim var ve hepsinin hayata bakış açısı, izledikleri şeyler farklı olduğu için bilmiyorum. (Ö.3) Herkesin elinde yaygın bir şekilde bulunan sosyal medya ve internet içeriklerini takip etmenin mümkün olmadığını düşünüyorum. (Ö.10)

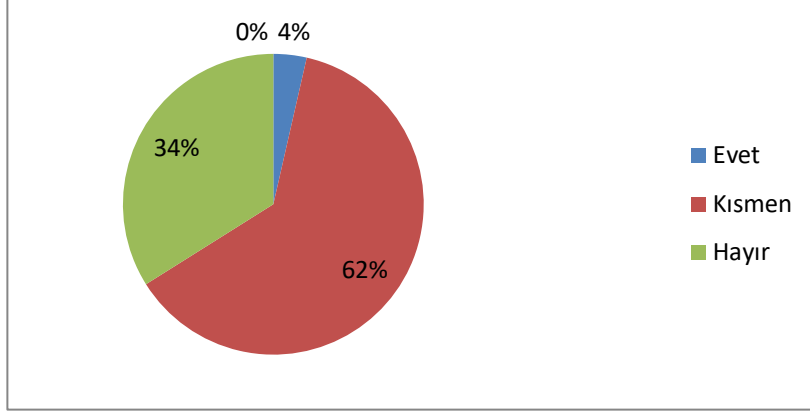
Şekil 9. Derslerinizde YouTube videolarından faydalaniyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 15 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Öğretmenler sıklıkla Tonguç Akademi, EBA TV gibi eğitim kanallarını dersi daha fazla ilgi çekici hâle getirdiği için kullandıklarını ayrıca ders kitabındaki dinleme/izleme metinlerini, konuyla ilgili içerikleri sadece anlatımın yetersiz kaldığı için izlettiklerini belirtmişlerdir. 33 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Türkçe konu anlatımı videoları ilgi çekici olduğu için, eğitim kanalları daha güvenilir olduğu için dinleme/izleme metinlerini izlettiklerini belirtmişlerdir. 8 tanesi “Hayır” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. EBA videolarını kullandıklarını, gerek duymadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4

Derslerinizde YouTube Videolarından Faydalaniyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Tonguç Akademi, EBA TV vb. kanalların dersleri daha ilgi çekici hâle getirdiğini düşünüyorum. (Ö.39) Özellikle şair ve yazarların hayat hikâyelerini, tarihi kahramanların videolarını izleme metinleri için kullanıyorum. Böylece işlenen konunun akılda kalıcılığı artıyor ve dersi sıkıcılıktan uzaklaştırıyor. (Ö.32) “Samsung-Deve Kuşu” reklam videosu, TRT Okul, Kilometre Taşları, TRT Okul Deyim Avcıları, TRT Okul Atasözü Avcıları, TRT2 Tiyatro Dünyası “12.Bölüm” gibi videolar kazanımları daha etkili ve odaklayıcı tarzda vermeye zemin oluşturmaktadır.(Ö.53)
KISMEN İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Sadece dinleme metinlerinde YouTube videolarını kullanıyorum. Bunun dışında ihtiyaç duymadığım için kullanmıyorum. (Ö.6) TEMA, Kızılay, AFAD kurumlarına ait videoları ve belli başlı Türkçe dersi konuları için eğitici videoları kullanıyorum. (Ö.47) “Hocalara Geldik” gibi kanalları zaman zaman farklı öğretmen anlatımlarını görmeleri açısından izletiyorum. (Ö.43) Güzel konuşma kurallarına yönelik videoları ve hızlı okumayı geliştirici videoları kullanıyorum. İlgi çekici olması ve dikkati arttırarak kalıcı öğrenmeyi sağladığı için. (Ö.38)
HAYIR İSE,	Sebebi	Kendi kaynaklarım daha uygun diye düşünüyorum. (Ö.19) Etkileşimli ders işlemeyi tercih ediyorum. (Ö.24)

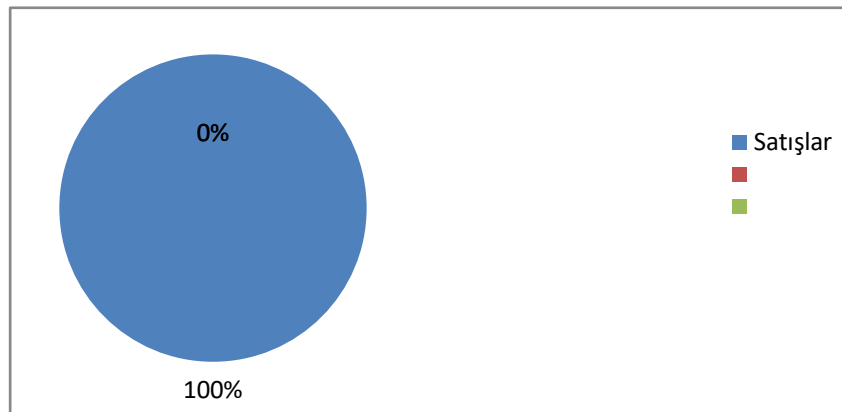
Şekil 10. Okuma becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 2 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenini öğrencilerin ilgisini daha çok çektiği için diyerek açıklamıştır. 35 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Okuma becerisini geliştirmede etkisinin olmasıyla birlikte okuma becerisinin temelinde öğrencilerin kitapla birebir temasının önemli olduğunu, altyazılı filmlerin okuma hızlarını geliştirebileceğini, görsel okuma becerilerini geliştirdiğini ve merak duygusunu uyandırarak okumalarına daha çok katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. 19 tanesi “Hayır” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Okuma becerisinin video izleyerek kazanılamayacağını, video izlemek okumaktan daha kolay olduğu için okuma oranlarının düştüğünü, bu beceriyi geliştirmede YouTube videolarını kullanmadığını, çocukların izledikleri videolarda okuma becerisini geliştirecek etkinlikler olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 5

Okuma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE	SEBEBİ	Öğrencilerin ilgisini daha çok çekiyor. (Ö.34)
KISMEN İSE	SEBEBİ	Okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla hazırlanan kitap ve yazar tanıtımları öğrencileri o kitaplara yönlendirebilir. (Ö.47) Bununla ilgili çok fazla içerik üretiliyor. Kitap analizleri bu konu için fazlasıyla merak uyandırıcı olabilir. (Ö.5) Uygun içerikler okuma becerisine olumlu katkıda bulunabilir. (Ö.36) Kişinin amacına yönelik yaptığı her çalışma bir miktar da olsa ilerlemesini sağlayacaktır. (Ö.10)
HAYIR İSE	SEBEBİ	Ses kaydı, video veya diğer görsel araçların öğrencileri hazırcılığa alıştırdığını ve okumayı engellediğini düşünüyorum. (Ö.4) Okuma becerisi okuyarak kazanılır, izlemek yeterli olamaz. (Ö.23) Bu tür içeriğe sahip videolara denk gelmedim. Denk gelsem dahi bu dersin dijital ortamda kazandırılmasını doğru bulmuyorum. (Ö.48) Öğrenciler YouTube videolarını izlerken doğru videoları seçememekte ve videoların içeriğini değerlendirememektedir. Aynı zamanda okuma alışkanlıklarına engel olmaktadır. (Ö.53)

Şekil 11. YouTube videolarını öğrencilerinizin okuma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 2 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Konuyla ilgili videoları kullanırken bu videoların seçiminde konuşmacının

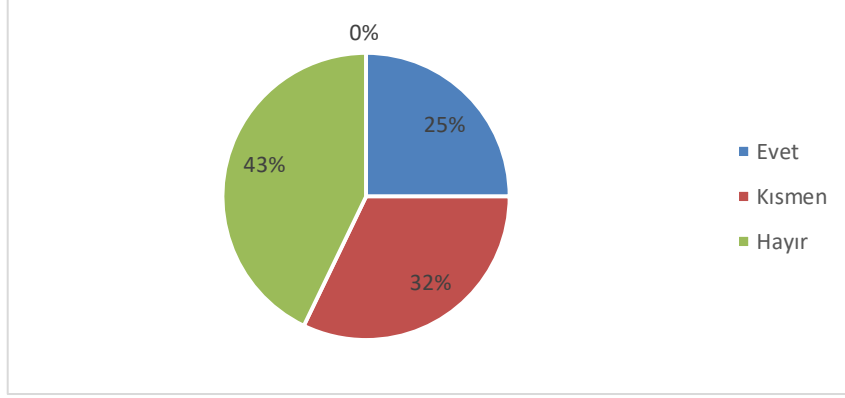
üslubuna dikkat ettiğini, konu anlatım videolarını ve dinleme metinlerini kullandığını belirtmiştir. 10 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Okumayı cazip hâle getirdiği için fon müzik videolarını kullandıklarını, okudukları bir metinle ilgili bir müzik veya video olduğunda somutlaştırmak adına kullandıklarını ifade etmişlerdir. 44 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Okuma becerisinin kitapla kazanılacağını, faydalı bulmadıklarını, öğrencilerin yaş düzeyine uygun kitap incelemelerinin yeterli sayıda olmadığını, öğrencilerin dikkatini çekmediğini, kendi dokümanlarını kullandıklarını, kitap okumanın daha önemli olduğunu, dikkati ve odaklanmayı engellediğini belirtmişlerdir.

Tablo 6

YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Okuma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Hangi videolar kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Konu ile ilgili videoları kullanıyorum. Bunları seçerken de seslendirenin üslubuna dikkat ederim. (Ö.36) Konu anlatım videolarını kullanıyorum. Dinleme metinlerini kullanıyorum. (Ö.7)
KISMEN İSE,	Hangi videolar kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Okuma teknikleri, hızlı okuma kuralları ve bu konuda fayda gören insanların tecrübelerinin anlatıldığı videolar öğrencilerin o kişileri model almasını sağlıyor. (Ö.38) Okumayı cazip hâle getirdiği için fon müziklerini kullanıyorum. (Ö.27) Metin türlerinden uygun olanları ve öğrencilerin yaş seviyelerine uygun, okumaya teşvik edici videoları izletiyorum. (Ö.47) Paragraf sorularını yansıtip süreyle çözme noktasında YouTube videolarını kullanabiliyoruz. Öğrencilerin bu videoları gerek sessiz gerekse sesli okuması, okuma ve okuduğunu anlama becerilerini olumlu yönde etkilemektedir. Ders kazanımlarını pekiştirmektedir.(Ö.56)
HAYIR İSE,	Sebebi	Kitap okuma alışkanlığını azaltacağını düşünüyorum. (Ö.34) Plan dâhilinde konuların yetişmesi bakımından sıkıntı olabileceğini düşündüğüm için kullanmıyorum. (Ö.26) Daha çok elektronik ortamın kullanılmasının bilgisayar bağımlılığını artırdığını düşünüyorum. Aile ve arkadaş çevresi de bunu tetikliyor. (Ö.29)

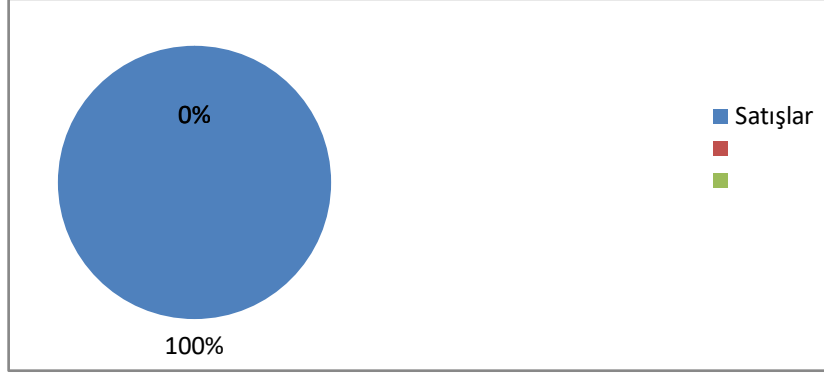
Şekil 12. Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 14 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Dili doğru kullanan kişilerin videolarının izlenmesinin olumlu yönde etkileyeceğini ifade etmişlerdir. 18 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Düzgün konuşma örnekleri olan videoların geliştirdiğini ifade etmişlerdir. 24 tanesi “Hayır” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Çocukların algılarını dinleme becerisine yönelttiğini, konuşma becerisini desteklemediğini, bu alanda hazırlanan güzel paylaşımların olmadığını, videoların örnek teşkil etmediğini, YouTube’un olumsuz örneklerle dolu olduğunu, öğrencilerin izlediği videoların ve bu videolardaki kişilerin diksiyon olarak yeterli seviyede olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 7

Konuşma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Sebebi	Konuşma kurallarına uygun videoların öğrenciler açısından örnek teşkil edeceğini düşünüyorum. (Ö.39) İzlenen videolarda kullanılan düzgün Türkçe çocuğun da güzel konuşmasını sağlayabilir. (Ö.36) Etkili konuşma becerilerini geliştirdiğini ve beden dilini etkili kullanmalarını sağladığını düşünüyorum. (Ö.55)
KISMEN İSE,	Sebebi	Diksiyon alanında uzman kişilerin dinlenmesi, konuşma becerisini artırıp gördükleri modeli taklit etmeyi sağlıyor. (Ö.38) Çünkü her videoda konuşma yetilerini geliştirebilecek unsurlar olmuyor. (Ö.13) Konu ile ilgili spikerlerin (sunucu) ya da bu konuda eğitim almış kişilerin eğitim içerikleri var. Bunları izlemek öğrencinin doğru örneklerle karşılaşması ve görmesi açısından etki ediyor. (Ö. Ö.48)
HAYIR İSE,	Sebebi	Kazanımlara yönelik video içeriklerine hiç rastlamadığım için.(Ö.2) Konuşma becerisi birebir öğretmen ve sınıf ortamında kazanılır. (Ö.4) Sosyal medya içeriği hazırlayanların (YouTuberların) dili doğru kullandıklarını düşünmüyorum. (Ö.41) Sosyal medya ve oyunlar telefon bağımlılığını artıran bir durumdur. Bu da sözlü iletişimi olumsuz etkilemektedir. (Ö.29)

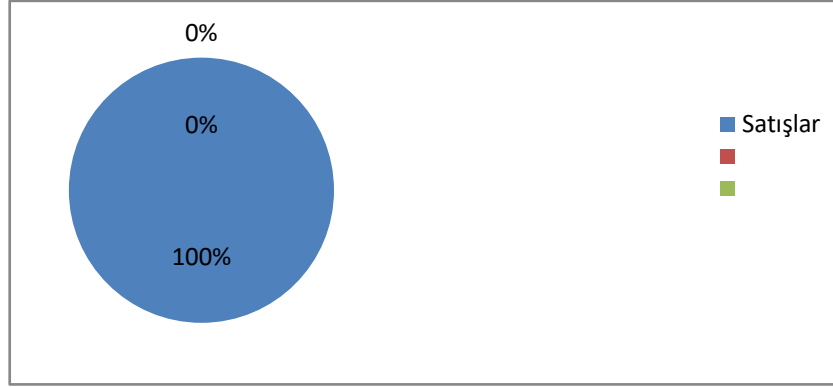
Şekil 13. YouTube videolarını öğrencilerinizin konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 5 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Topluluk önünde konuşma yapan kişilerin videolarını, sanatçı, bilim insanı, sporcu vb. gibi tanınmış kişilerin konuşmalarını aynı zamanda diksiyon eğitiminde de YouTube videolarını kullandıklarını ifade etmişlerdir. 15 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Eğitim videolarında kullanılan dilin konuşma becerisini geliştirebileceğini, sunucu videolarını kullandıklarını, hikâye edici nitelikte videoları kullandıklarını, kamu spotu videolarını kendilerini sözlü olarak ifade etmeleri için kullandıklarını ifade etmişlerdir. 36 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Öğrencilerin izlediği videolardaki kişilerin diksiyonlarının yeterli ve örnek teşkil ettiğini düşünmediklerini, ders esnasında konu üzerine konuşmalar yaptırdıklarını YouTube’u kullanmadıklarını, videoların arasında yer alan reklamların amacı engellediğini, içeriklerin yeterli olmadığını, etkileşim olmadığı için tercih etmediklerini, faydalı bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 8

YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Topluluk önünde konuşma yapan kişilerin videolarını öğrencilere örnek teşkil edebileceği için kullanıyorum. (Ö. 34) Tiyatro oyunları, başarılı ve tanınmış sanatçı, bilim insanı, sporcu vb. kişilerin konuşmaları kullanıyorum. Dilin güzel kullanıldığı örnekler olması öğrencilerde farkındalık uyandırıyor.(Ö.56) Şair ve yazarların konferansları, röportajları, haber spikerlerinin konuşmaları, diksiyon eğitim videolarını kullanıyorum. Diksiyon eğitiminde YouTube videolarından özellikle yararlanıyorum. (Ö.52)
KISMEN İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Nisan Kumru, Mennan Şahin gibi TRT sunucularının videolarını kullanıyorum. Bu kişileri nitelikli buluyorum. (Ö.38) Bazen ders içeriğini desteklemek için hikâye edici nitelikte olan videoları kullanıyorum. (Ö.46) Kamu spotlarının yer aldığı videoları öğrencilerimiz izledikten sonra kendi görüş ve düşüncelerini sözlü olarak ifade edebiliyor. Kültür, tarih ve değerlerimize göre yapılmış YouTube videoları sayesinde çıkarım yapabiliyor. (Ö.47)
HAYIR İSE,	Sebebi	Okuma becerisinde de olduğu gibi konuşma becerisi için de bu tarz videolara rastlamadım. Bununla ilgili bir araştırma içerisine de girmedim. (Ö.5) İletişim becerisi yüksek olan videolar ilgilerini çekmiyor. Anında sıkılıp olan ilgileri de tamamen yok oluyor. (Ö.29)

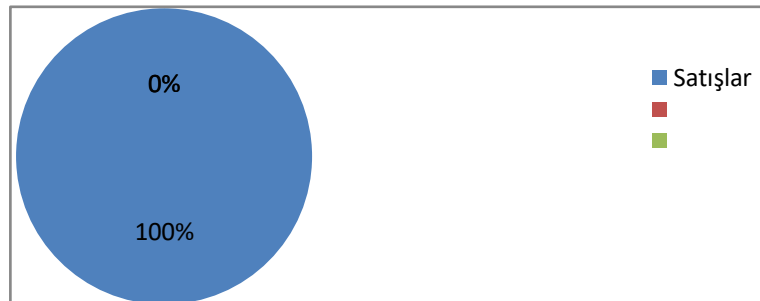
Şekil 14. Dinleme/izleme becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 35 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Dinleme-izleme metinlerinin çocukların algılarına hitap ettiğini, sorularla bu metinlerin daha da anlamlı hâle geldiğini, videolar daha ilgi çekici olduğu için bu beceriyi geliştirdiğini, YouTube videolarının en çok dinleme-izleme becerisi kazanımlarını geliştirdiğini belirtmişlerdir. 16 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Dinleme becerisi yönünden uygun videoların kullanılmasının yarar sağlayabileceğini ifade etmişlerdir. 5 tanesi ise “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Etkili olmadığını videoların niteliksiz ve zaman kaybına yol açtığını, videolarda görsellik ön planda olduğu için bu beceriyi geliştirmediğini aksine öğrencilerin ilgilerinin dağıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 9

Dinleme/İzleme Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Sebebi	Etkili dinleme ve izleme becerisini geliştirmek için şart olduğunu düşünüyorum. (Ö.36) Daha ilgi çekici olduğu için geliştirdiğini düşünüyorum. (Ö.32) Öğrencilerin dikkat ve algı becerisini geliştirmesi açısından faydalı buluyorum. (Ö.39) Sadece dinleyerek dil öğrenen insanları düşününce dinleme becerisini olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum. (Ö.5)
KISMEN İSE,	Sebebi	Dinleme/izleme etkinlikleri olduğu için izletiyorum. Ancak ilgi çekmeyen metinlerin konulması işleyişi zorlaştırıyor. (Ö.29) Dinleme becerisi yönünden uygun videolar kullanılması yarar sağlayabilir. (Ö.4) Dinledikleri ve izledikleriyle ilgili not tutma ve soru sorma becerileri geliştirilebilir. (Ö.3)
HAYIR İSE,	Sebebi	Hayır, etkili değil. Nitelsiz ve zaman kaybına yol açıyor. (Ö.38) Konu ile ilgili kitaptaki metinlerin dışında video kullanmadım. Fakat görselliğin ön planda olduğu videoların dinleme becerisini geliştirdiğini düşünmüyorum. İlgileri dağılıyor. (Ö.48)

Şekil 15. YouTube videolarını öğrencilerinizin dinleme/izleme becerisini geliştirmek için derslerinizde kullanıyor musunuz?

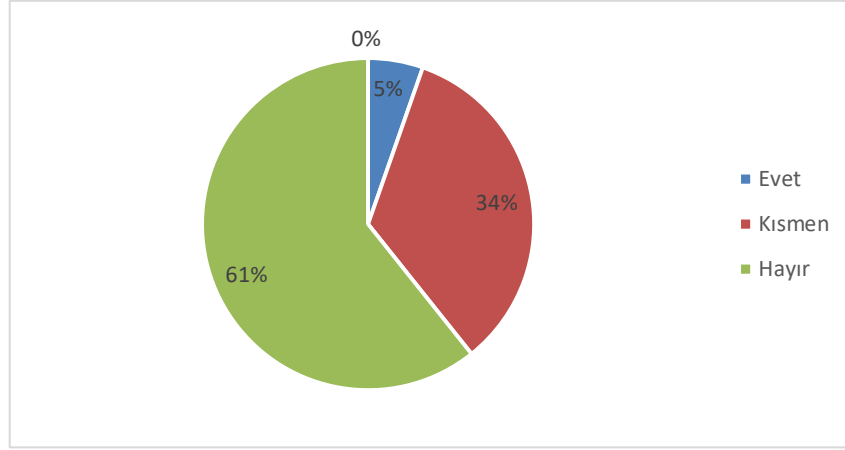
Türkçe öğretmenlerinin 28 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Sessiz filmler, kısa olay veya durum videoları, ders içindeki kazanımlara uygun eğitim videoları, özel gün ve haftalara yönelik videoları kullandıklarını, edebî türlere yönelik hazırlanmış videoları tercih ettiklerini ve bu videoları izledikten sonra metinle ilgili etkinlikler yaptıklarını ifade etmişlerdir. 16 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Ders kitabındaki dinleme/izleme metinlerini ihtiyaç olduğunda kullandıklarını belirtmişlerdir. 12 tanesi ise “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Video izleme esnasında uygunsuz reklam ve videolar çıkabileceği için tercih etmediklerini, derste video izlemeyi uygun görmediklerini, evde etkinlik olarak kullanılabileceğini ve videoları nitelikli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

.

Tablo 10

YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Dinleme/İzleme Becerisini Geliştirmek İçin Derslerinizde Kullanıyor Musunuz? Maddesine ilişkin görüşler

EVET İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Türkçe dersi kapsamında dinleme-izleme metinlerini YouTube üzerinden dinleterek öğrencilerin dinleme becerisini geliştirmeyi amaçlıyorum. (Ö.39) Tarihi, edebî kişilik tanıtımı ve mekânsal önemi olan konularda kullanıyorum. Açıklamaktansa izletmek daha etkili oluyor. (Ö.32) Anadolu masalları, fabllar, temalara uygun videolar, ders videoları, toplumsal ve evrensel değerler, bilimsel gelişmeler vb. videoları kazanımları ve temaları desteklemesi amacıyla izletiyorum. (Ö.47) Dinleme/İzleme metinleri, şairlerin hayatı, türküler, belgeseller, önemli şahsiyetlerin biyografileri vb. izletiyorum. Bu anlamda YouTube en iyi kaynak. (Ö.52)
KISMEN İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	İçeriklerindeki mesaj ve örtülü anlamların belirlenmesine yönelik videoları kullanıyorum. (Ö.2) “Charlie Chaplin – The Lion Cage” videosu bir örnek olabilir. Olay akışını destekleyen, durumu özetleyen deyimler belirlemelerini istemiştim. Pratik, rahat uygulanabilir, deyimi kolay tanıtan özellikteydi. (Ö.53)
HAYIR İSE,	Sebebi	Niteliksiz, kalitesiz olması ve zaman kaybına yol açması sebebiyle bu videoları kullanmayı gereksiz buluyorum. (Ö.38) Dinleme becerisi için görsel olmayan video olursa kazanımlardan vakit kaldıkça çok nadir dinletiyorum. Eğer bu beceriyi geliştirmek istiyorsam radyo dinlettiriyorum. Radyo tiyatrosunu tercih ediyorum (Ö.48)

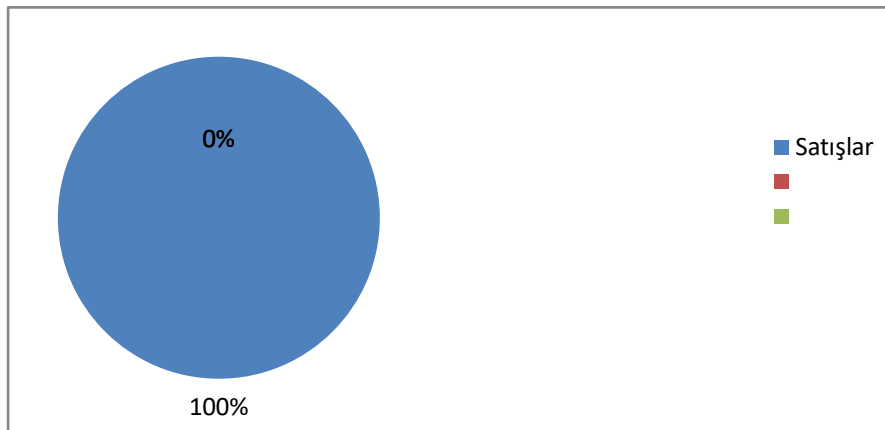
Şekil 16. Yazma becerisi kazanımlarını geliştirmede YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 3 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Edebî eser örnekleri izletip nasıl yazmaları gerektiği konusunda fikir sahibi olduklarını, somutlaştırma, planlama açısından örnekleri görmeleri ve yeni fikirler bulmalarını sağladıklarını ifade etmişlerdir. 19 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. İçerik olarak araştırma ve bilgi edinme amaçlı kullanılabileceğini, not alarak dinleme yaparak yazma becerilerinin geliştiğini, hikâyelerin serim, düğüm veya çözüm bölümleri eksik bırakılarak dinletilmesi ya da aynı zamanda izletilmesinin yaratıcı yazmaya olanak sağlayacağını ifade etmişlerdir. 34 tanesi ise “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. YouTube videoları ile yazma becerisinin kazandırılmayacağını, yazma becerisinde pratik yaptırmanın daha etkili olduğunu, yazmaya yönelik videoların öğrencilerin ilgisini çekmediğini ifade etmişlerdir.

Tablo 11

Yazma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede YouTube Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Sebebi	Özellikle edebî eser örnekleri izletiyorum. Nasıl yazmaları gerektiği konusunda fikir sahibi oluyorlar. (Ö. 36) Somutlaştırma ve planlama açısından örnekler görmelerini ve yeni fikirler bulmalarını sağlıyor. (Ö.45)
KISMEN İSE,	Sebebi	Yazma yöntemlerini okuyarak anlayamayanlar için izlemek iyi bir yol olabilir. (Ö.23) İzlenilen videoyla ilgili sonuç bölümünü tahmin etme ilgi çekici oluyor. (Ö.26) Bir olay örüntüsünün devamını yazmak için kullanılabilir. (Ö. 40) Kullanılan videolar öğrencilerin farklı yazma stratejileri kullanmasını destekliyor.(Ö.56)
HAYIR İSE,	Sebebi	Yazmaya yönelik videolar çocukların ilgisini çekmiyor. (Ö.19) Yazma becerisi okuma alışkanlığının bir neticesidir. Görsel-işitsel öğelerle yazma becerisinin gelişimine katkı sağlayabileceğini düşünmüyorum. (Ö.25) Yazma becerilerinde pratik yaptırmanın daha etkili olduğunu düşünüyorum.(Ö.32)

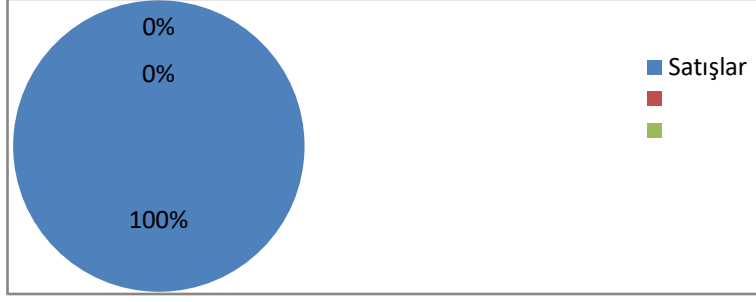
Şekil 17. YouTube videolarını öğrencilerinizin yazma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 1 tanesi bu soruya “Evet” cevabını vermiş ve nedenini açıklamıştır. En sık bu beceri için kullandığını klasik müzik açıp uyandırdığı duyguları yazmalarını ya da kısa film açıp ana fikre uygun bir metin yazmalarını istediğini ifade etmiştir. 12 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Animasyon izletip ana fikriyle ilgili yazı yazdırarak geliştirdiğini, kısa filmler ve kamu spotu videolarının öğrencilerde farkındalık uyandırdığını, anlatma becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. 43 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Ortaokul kademesi için uygun bir çalışma olmadığını, doğru ve etkili yazı üzerine işin uzmanları tarafından hazırlanan çok fazla içeriğin olmadığını, gerekli bulmadıklarını, öğrencilerin dikkatini çekmediğini, öğrencilerin hatalarını karşılıklı iletişimle düzelttiğini, yazma becerisini ilkokul ve ailede kazanan çocuğun bu destekle kendini geliştirebileceğini ifade etmişlerdir.

Tablo 12

YouTube Videolarını Öğrencilerinizin Yazma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine ilişkin görüşler

EVET İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	En sık bu beceri için kullanıyorum. Klasik müzik açıp uyandırdığı duyguları yazmalarını istiyorum. Kısa bir film açıp ana fikre uygun bir metin yazmalarını istiyorum vb. (Ö.45)
KISMEN İSE,	Derste kullanılan videolar hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Animasyon izletip ana fikriyle ilgili yazı yazdırıyorum. (Ö.50) İlk yardım konusunun işlendiği YouTube videolarını öğrencilerime izlettim. İlk yardımın önemi ile ilgili bir metin yazmalarını istedim. Kısa zamanda öğrencilerim izledikleri video sonrasında çok rahat bilgilendirici metin yazabildi. (Ö.47) Kısa filmler ve kamu spotu videolarını kullanıyorum. Öğrencilerde farkındalık uyandırıyor, anlatma becerilerini geliştiriyor. (Ö.56)
HAYIR İSE,	Sebebi	Doğru ve etkili yazı üzerine işin uzmanları tarafından hazırlanan çok fazla çalışmanın olmamasından dolayı kullanmıyorum. (Ö.43) Yazma becerisi doğrudan okuma becerisiyle orantılı olduğu için ve bu kazanımların videolarla kazandırılacağını düşünmediğim için kullanmıyorum. (Ö.38) Öğrencinin dikkatini çekmediğini düşünüyorum. (Ö.12) Ortaokul kademesi için uygun bir çalışma olmuyor. (Ö.51) Eğer yanlış örneğe dikkat çeceksem yazım yanlış olan videoları gösteriyorum. Fakat videoların yazma becerisini geliştirmediğini bilakis yazmayı sevmeyen çocukları yazmaktan iyice soğuttuğunu düşünüyorum. (Ö.48)

Şekil 18. YouTube videolarının öğrencilerin söz varlığını geliştirdiğini düşünüyor musunuz?

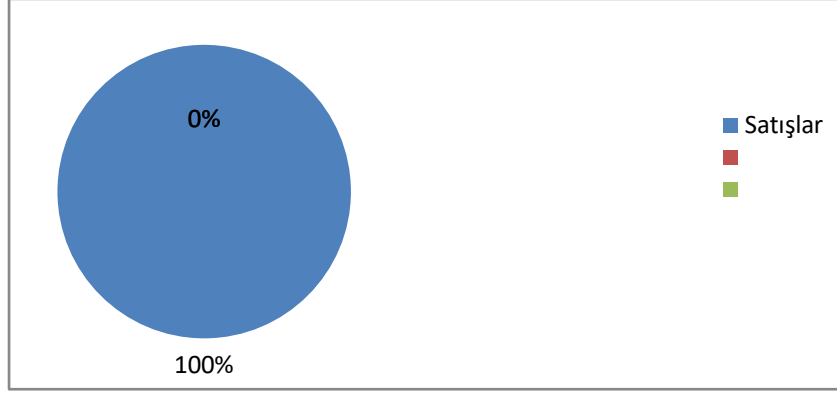
Türkçe öğretmenlerinin 15 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Kelimelerin bağlam içerisinde doğru bir şekilde kullanıldığı eğitsel videoların etkili ve yararlı olacağını, edebî tartışmaların, şair ve yazarlarla yapılan röportajların, bilimsel araştırmalara dair videolar vb. kullanıldığında söz varlığına katkı sağlayacağı ifade edilmiştir. 23 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Düzgün diksiyonla okunan metinlerin, şiirlerin yeni edinilen kelimelere katkı sağladığını ifade etmişlerdir. 18 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Söz varlığını kitapların geliştirdiğini videolarla geliştirmenin mümkün olmadığını, öğrencilerin izlemeye değer bulduğu videoların söz varlığı açısından zengin olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 13

YouTube Videolarının Öğrencilerin Söz Varlığını Geliştirdiğini Düşünüyor musunuz?

Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Olumlu yönde etkileyen YouTube videoları hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Ders ile ilgili veya güncel içerikli videolar sözcük dağarcığına olumlu etki ediyor. (Ö.36) Bilgi verici videoların olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum. (Ö.6) Sanatçı ve bilim insanlarının hazırladıkları video içerikleri olumlu yönde etki eder. (Ö.2) Atasözü ve deyimlerin hikâyelerini anlatan videolar, yazar ve şairlerin hayatlarını anlatan videolar, kamu spotu videoları, değerlerimizi ve kültürümüzü anlatan bakanlık onaylı videolar vb. bu tarz videolar dilin güzel kullanıldığı kelime dağarcığını geliştiren videolardır. (Ö.56)
KISMEN İSE,	Olumlu yönde etkileyen YouTube videoları hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.	Diksiyonu düzgün kişilerin konuşmaları olumlu yönde etkileyebilir. (Ö.16) Düzgün diksiyonla okunan metinler, şiirler yeni edinilen kelimelere katkı sağlar. (Ö.27) TRT, kurum ve kuruluşlara ait YouTube videoları, Türkçeyi doğru ve etkili kullanan öğretmenler, uzmanlar dilimizi yabancı kelimelerden arındırmış, zenginlikleri (deyimler, atasözleri vb.) ile harmanlayarak kullanırsa söz varlığı olumlu yönde etkilenir. Bu şekilde yayın yapan YouTube kanallarının sayısı yeterli değildir. (Ö.47)
HAYIR İSE,	Sebebi	Söz varlığı kitap okuma becerisiyle orantılıdır. Söz varlığını artırmak videolarla mümkün değildir. (Ö.38) YouTube'da öğrencinin seçtiği izlemeye değer bulduğu videolar söz varlığı açısından zengin değil. (Ö.40)

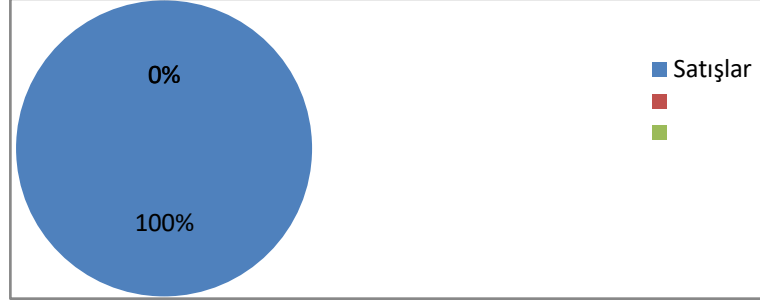
Şekil 19. İzlediğiniz YouTube videolarında Türkçenin doğru ve etkili kullanıldığını düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 1 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenini Türkçenin doğru kullanıldığı videolar olarak açıklamıştır. 32 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Belirli kişilerin paylaştığı eğitici videoların yararlı olacağını, Türkçenin doğru kullanımını anlatan videoların kullanılabileceğini, edebî içeriği olan videoların farkındalık oluşturabileceğini, nitelikli insanların video anlatımlarında doğru ve etkili bir Türkçeyi kullandığını ifade etmişlerdir. 23 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Videoların çoğunun özensiz ve kontrolsüz hazırlanan çalışmalar olduğunu, YouTube videoları izlemediklerini, dil kurallarına dikkat edilmediği, kelimelerin yutularak söylendiği, argo kelime kullanımının fazla olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 14

İzlediğiniz YouTube Videolarında Türkçenin Doğru ve Etkili Kullanıldığını Düşünüyor musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Hangi videolar farkındalık kazandırır? Lütfen sebebini açıklayınız.	Türkçenin doğru kullanıldığı videolardan yararlanıyorum. (Ö.9)
KISMEN İSE,	Hangi videolar farkındalık kazandırır? Lütfen sebebini açıklayınız.	MEB kaynaklı EBA videolarının Türkçenin doğru ve etkili kullanımına fayda sağladığını düşünüyorum. (Ö.39) İçeriği hazırlayan kişiye göre dil kullanımı da değişiyor. Edebî içeriği olan videolar bu konuda farkındalık oluşturabilir. (Ö.41) Çocukların da ilgisini çekecek videolar mevcut. Temalarımız da buna çok uygun. Hemen hemen her içerik kullanılabilir. (Ö.36) Bilim, sanat, kültür, tarih, spor, eğitim alanlarında toplumun her kesimine hitap edecek YouTube videolarının farkındalık oluşturabileceğini düşünüyorum. Yeter ki alanın uzmanları tarafından doğru iletiler taşısın. (Ö.47)
HAYIR İSE,	Sebebi	Çok nadir düzgün Türkçe kullanılıyor. Denetimsiz bir mecra. (Ö.4) Çünkü hemen hepsi özensiz, kontrolsüz hazırlanan çalışmalar.(Ö.43) Ders için kullandıklarım dışında eğlence amaçlı tercih edilen videolarda hiç dikkat edilmiyor. (Ö.21) Özenli ve okul kurallarına uygunluğu konusunda tereddüt ediyorum. İhtiyaç duyarsam EBA üzerinden video gönderiyorum. (Ö.24)

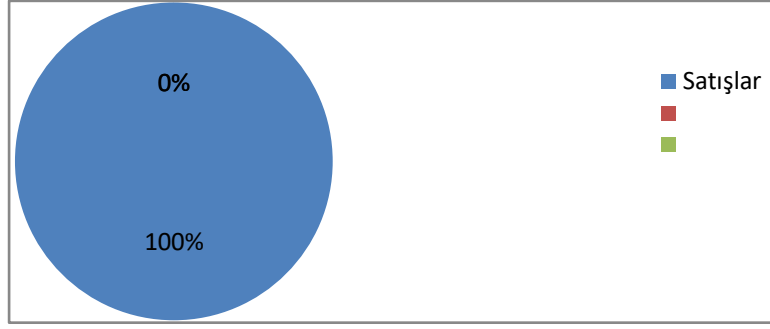
Şekil 20. YouTube videolarının öğrencileriniz için atasözü, deyim ve özdeyiş öğretimi gerçekleştirdiğini düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 9 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Eğitim kurumlarının hazırlamış olduğu videoların görselleri daha vurgulayıcı olduğundan faydalı olduğunu, deyim ve atasözlerinin hikâyelerinin anlatıldığı videoların öğrencilerde farkındalık oluşturduğunu ifade etmişlerdir. 17 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Atasözü, deyim ve özdeyiş hikâyelerini anlatan videolarla geliştirilebileceğini, atasözü ve deyimlerin kullanıldığı şarkıları derleyen videoların geliştirdiğini ifade etmişlerdir. 30 tanesi “Hayır” cevabını vermiştir. Bu öğretimi, geliştirici kartlar ile yaptıklarını ve daha etkili olduğunu, bu alana yönelik videoların yeteri kadar olmadığını, öğrencilerin YouTube’u bu amaçlar için kullanmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 15

YouTube Videolarının Öğrencileriniz İçin Atasözü, Deyim ve Özdeyiş Öğretimi Gerçekleştirdiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine ilişkin görüşler

EVET İSE,	Hangi videoların gerçekleştirdiğini düşünüyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Eğitim kurumlarının hazırlamış olduğu videoların görselleri daha vurgulayıcı olduğundan faydalı olduğunu düşünüyorum. (Ö.13) Deyim, atasözü avcıları videoları. Burada sık sık günlük hayatta kullanılan, unutulmaya yüz tutmuş deyim ve atasözlerinin ilgi çekici hikâyeleri paylaşılıyor. Öğrencilerde farkındalık uyandırıyor. (Ö.56)
KISMEN İSE,	Hangi videoların gerçekleştirdiğini düşünüyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Özellikle şarkı türkülerde kullanılan deyim-atasözlerini bulma çalışması yapıyoruz. Bunun akılda kalıcılığı fazla oluyor. (Ö.43) İlgiyle takip ettikleri diziler, çizgi filmler, öğretmenlere ait ders videoları, YouTuberların videolarında kullandıkları söz varlığı öğrencileri etkilemektedir. Öğrenciler bu videoları izledikten sonra farkına varmadan yeni kelime ve kelime grupları öğrenebiliyor. (Ö.47)
HAYIR İSE,	Sebebi	Deyim, atasözü, özdeyiş, geleneksel örf ve adetlerimize yönelik kitaplarda yer aldığı için bu kitapları okumak bu kazanım için gereklidir. Videolarla mümkün değildir. (Ö.38) Medyada çoğunlukla atasözü ve deyimlerin anlamına uygun kullanılmadığını görmekteyiz. (Ö.39) Yok denilecek kadar az maalesef. Okul dışındaki alanlarda öğrencilerin bu tür videoları arayıp bulmak gibi ilgileri ve şansları olduğunu düşünüyorum. Öğretmenin rehberliği ve tavsiyeleri etkili olabilir. (Ö.25) Yeni nesil, atasözü ve deyimlere oldukça uzaktır. YouTube'dan şu atasözünü şu deyimi öğrendim diyen bir öğrencim olmadı. (Ö.27)

Şekil 21. Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaların öğretiminde YouTube videolarından faydalıyor musunuz?

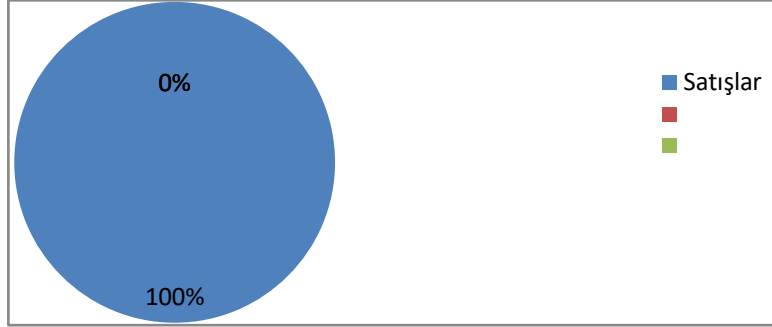
Türkçe öğretmenlerinin 11 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Derste izlenilmesi gereken videolar YouTube’a yüklendiğinde izlediklerini, sağlık ve spor temasında sağlıkla ilgili bir video izlediklerini, her temaya uygun videoların YouTube’da bulunduğunu ifade etmişlerdir. 24 tanesi “Kısmen” cevabını vererek nedenlerini açıklamıştır. Konu içeriğine uygun videoları izlettiklerini, doğa teması, kültürel miras temalarında kısmen faydalandıklarını, Duygular, Millî Mücadele ve Atatürk ve Bilim ve Teknoloji temasına yönelik içerikleri kullandıklarını ifade etmişlerdir. 21 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Okul kaynaklarının yeterli olduğunu, gerek duymadığını, olan içeriklerin de yetersiz olduğunu, öğretimde daha çok interaktif uygulamalara yöneldiklerini, ders kitabı ve EBA’yı kullandıklarını, yazılı kaynakları tercih ettiklerini, öğrencilere çalışmalar yaptırıp tema ile ilgili duvar gazetesi hazırladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 16

Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Temaların Öğretiminde YouTube Videolarından Faydalaniyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Hangi temalar ve videolardan faydalaniyorsunuz?	Millî Kültürümüz, Millî Mücadele ve Atatürkçülük, Bilim ve Teknoloji, Zaman ve Mekân, Doğa ve Evren ayrıca sanat temalarında görsel destek sağlamada oldukça başarılı videolar olduğunu düşünüyorum. (Ö.32) Tüm temalara yönelik içeriklerin bulunabileceğini düşünüyorum. Örneğin; “Doğa ve Evren” temasına yönelik çok sayıda belgesel bulunmaktadır. (Ö.2) Kısa film ve kamu spotu videoları Erdemler teması için uygundur. TRT Okul’un filmleri videoları Millî Kültür temamız içindir. Yine TRT Okul’un videoları Millî Mücadele ve Atatürk teması için de uygundur.(Ö.56) Türkçe ders kitabında yer alan dinleme/izleme metinlerini YouTube’dan açıyorum. Her temaya uygun bir şiir ya da anlamlı bir video izletilebilir. Örneğin Doğa ve Evren teması için Aşık Veysel’in “Benim Sadık Yârim Kara Topraktır” türküsü dinletilebilir. Millî Mücadele ve Atatürk teması için “Bu Vatan Kimin” vb. şiirler dinletilebilir. (Ö.52)
KISMEN İSE,	Hangi temalar ve videolardan faydalaniyorsunuz?	Duygular teması: Şiirler, güzel hikâyeler tarzında videolar. Millî Mücadele teması: Kahramanlık hikâyeleri videoları. Bilim ve Teknoloji teması: Teknolojik gelişmeleri, icatları anlatan videolar. (Ö.43) Kurum ve kuruluşlara ait öğretici videolar, animasyonlar, tanıtımlar, belgeseller temaların öğretiminde destekleyici olur. Millî Mücadele ve Atatürk temasında yer alan metinlerin daha iyi anlaşılması için öğrencilere uygun videolar izletilebilir. (Ö.47)
HAYIR İSE,	Sebebi nedir? Temaları kazandırmada kullandığınız farklı kaynaklar nelerdir?	Ders kitabı ve ek kaynak kitaplarının yeterli olduğunu düşünüyorum. (Ö.4) Kazanımları anlatan bir video içeriği yok. Kendi hazırladığım slaytlarda ya da diğer meslektaşlarımdan hazırladığım slaytlardan, içeriklerden yararlanıyorum. YouTube’da böyle içerikler (videolar) var mı araştırmadım. Videolarla sürekli ders anlatmak, zamanla öğrencilerin ilgisini düşürüyor. (Ö.48) Okulumuzun kaynakları bu konuda yeterli oluyor, ihtiyaç duymuyorum. (Ö.50)

4.1.2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Soruları

Şekil 22. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 7 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Karsu Dönmez, Emrah Sefa Gürkan, Neslican Tay, Oktay Sinanoğlu, Acar Baltaş, Ahmet Naç, Ebru Cündübeyoğlu, Beyhan Budak, Betül Mardin, Oytun Erbaş, kişisel gelişim uzmanı, finans uzmanı, komedyen vb. kişilerin videolarını izlediklerini ve bu videoları izleme sebepleri olarak da kişisel gelişime katkı sağladığını, iletişim ve yapay zekâyla ilgili videoların ilgi alanlarına hitap ettiğini, başarı hikâyeleri, yaşam öyküleri izlemeyi sevdiklerini, izlenilen her videonun farklı bakış açıları kazandırdığını belirtmişlerdir. 12 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Yasemin Sakallıoğlu, Prof. Dr. Gülseren Budayıcıoğlu, Özgür Bolat, Yeşim Ceren Bozoğlu, eğitimci ve yazarların videolarını izlediklerini söylemişlerdir. Yine aynı şekilde bu videoların kişisel gelişime katkı sağladığını bu videoları izleyerek motivasyonlarının arttığını ifade etmişlerdir. 37 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Çok fazla içerik olduğunu bu kanaldan haberlerinin olmadığını, ilgilerini çekmediğini, içeriği beğenmediklerini, ders saatlerinin yoğunluğu, evde okul için çalışma gereksinimi sebebiyle izlemeye çok imkânlarının olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 17

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyor musunuz?

Maddesine ilişkin görüşler

EVET İSE,	Hangi videoları izlediniz? Örnekler vererek sebebini açıklayınız.	Öz-şefkat konulu bir videoyu birkaç sene önce izlemiş olmama rağmen hâlâ aklımdadır. Başarı hikâyeleri veya yaşam öyküleri de severek izlediğim videolardan bazılarıdır. (Ö.5) Karsu'yu izliyorum. Çünkü klasik müzik ve caz seviyorum. Emrah Sefa Gürkan'ın "Öğrenmeyi Öğretmek" videosunu izledim. Kişisel gelişime katkısı var. (Ö.33) Neslican Tay, Oktay Sinanoğlu, Acar Baltaş, Ahmet Naç, Karsu Dönmez, Ebru Cündübeyoğlu vb. kişilerin videolarını izledim. Hepsinin bana farklı bir bakış açısı kazandırdığını düşünüyorum. TEDx videolarında kısa sürede etkili bir sunum yapılması esastır. Bu da izleyiciye cazip gelmektedir. (Ö.52)
KISMEN İSE,	Hangi videoları izlediniz? Örnekler vererek sebebini açıklayınız.	Çok izlemem en son Yeşim Ceren Bozoğlu'nun TEDx konuşmasını izlemiştim. Dipten nasıl tekrar toparlandığını anlatan inanılması güç bir videoydu. Hayata karşı motivasyonum artsın diye izlemiştim. (Ö.45) Komedyen, kişisel gelişim uzmanı, finans uzmanı olan birkaç kişinin konuşmasını ilgi alanım olduğundan ve merak ettiğim için izledim. (Ö.48) Yasemin Sakallıoğlu TEDx konuşması, Prof. Dr. Gülseren Budayıcıoğlu TEDx konuşması, Beyhan Budak TEDx konuşmasını, kişisel gelişim ve motivasyon anlamında kendimi geliştirmek amacıyla izledim. (Ö.56)
HAYIR İSE,	Sebebi	Ders saatlerinin yoğunluğu, evde okul için çalışma gereksinimi sebebiyle çok imkân olmuyor. (Ö.43) Haberim yok o kadar çok içerik var ki fark etmemişim. (Ö.36) Daha çok "YouTube" sınırında kaldım. (Ö.53)

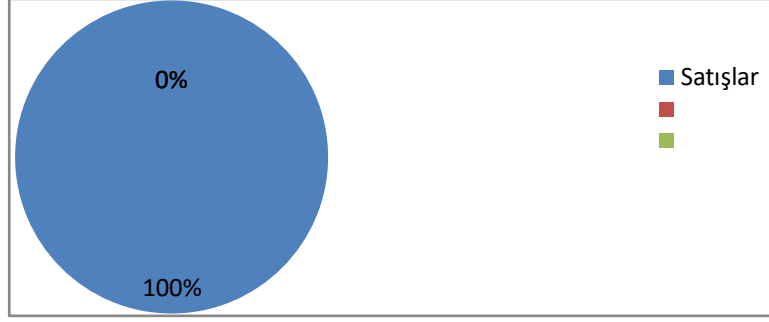
Şekil 23. Öğrencilerinizin TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediklerine dair bir bilginiz var mı?

Türkçe öğretmenlerinin 1 tanesi bu soruya “Kısmen” cevabını vermiştir. Oktay Sinanoğlu’nun konuşmasını dersinde izlettiğini bilim insanlarını yakından tanımaları gerektiğini, deneyimlerinden yararlanmaları açısından önemli olduğunu ifade etmiştir. 55 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Öğrencilerin ilgilerini çekeceğini düşünmediklerini, bilgilerinin olmadığını, öğrencilere bununla ilgili bir soru yöneltmediklerini, öğrencilerin bu videoları eğlenceli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 18

Öğrencilerinizin TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediklerine dair bir bilginiz var mı? Maddesine ilişkin görüşler

KISMEN İSE	Hangi videoları izliyorlar? Örnekler vererek sebebini açıklayınız.	Oktay Sinanoğlu’nun konuşmasını dersimde izlettim. Bilim insanlarını yakından tanımaları, deneyimlerinden yararlanmaları bence önemli. (Ö.52)
HAYIR İSE,	Sebebi	Bu bir eksikliktir. Benim bilmediğimi öğrencimin bilmemesi oldukça doğaldır. (Ö.25) İlgilerini çekeceğini düşünmüyorum. (Ö.5) İçeriklerden haberdar olduklarında konuşmalarında paylaşıyorlar. TEDx videolarını keşfetmediler henüz. (Ö.48)

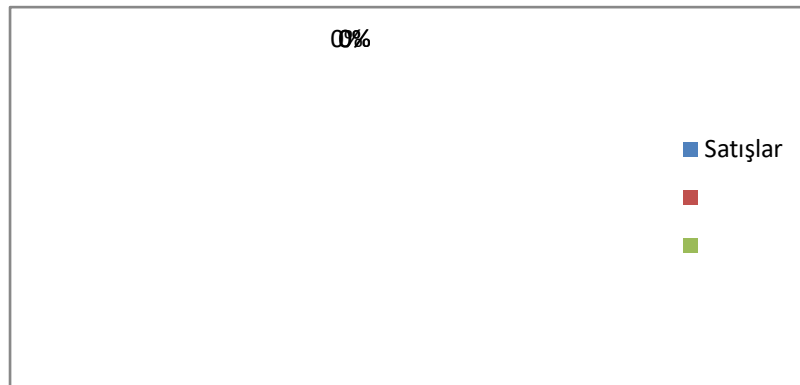
Şekil 24. Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmede TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 5 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Alanında uzman kişilerin yaptığı konuşmaların ufuk açıcı olacağını, bu platformda konuşan kişilerin büyük ölçüde hitabetinin güçlü olduğunu, Türkçeyi etkili ve güzel şekilde kullandıklarını hazırlıklı konuşma yapma ve topluluk önünde konuşma becerisini kazandırabileceğini bu alanda örnek teşkil edeceğini ifade etmişlerdir. 15 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Model alma anlamında güzel örnekler olduğunu, katılımcıların anlattığı konuların tartışılabilmesi, örnek insanların güzel konuşmalarının da örnek olabileceğini ifade etmişlerdir. 36 tanesi “Hayır” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Bu tür videolarda genellikle içeriğe önem verildiğinden dil özelliklerine dikkat edilmediğini, içeriklerin yetersiz olduğunu, hiç izlemediklerini, öğretim sürecinde bu videolardan faydalanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 19

Konuşma Becerisi Kazanımlarını Geliştirmede TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarının Etki Ettiğini Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Sebebi	Alanında uzman kişilerin yaptığı konuşmalar ufuk açıcı olacaktır.(Ö.32) Çünkü orada konuşma yapan kişiler etkili konuşma becerisine sahip oluyorlar. (Ö.55) Hazırlıklı konuşma yapma, topluluk önünde konuşma becerisi kazandırabilir. Örnek teşkil eder. (Ö.52)
KISMEN İSE,	Sebebi	İzlediğim birçok konuşmacı oldukça düzgün konuşuyor. Belli bir hazırlık yapmışlar. Etkili olabilir.(Ö.33) Katılımcıların anlattığı konular tartışılabilir, örnek insanların güzel konuşmaları da örnek alınabilir.(Ö.26) Çok etkilediğini düşünmüyorum. Çünkü insan konuşma biçiminden çok içeriğe odaklanıyor. Kısmen dedim çünkü yetişkinlerin farkındalığı fazla olduğu için. Yaş büyüdükçe etki edecektir.(Ö.45) İzlediğim kadarıyla YouTubedaki birçok içerikten daha düzgün içeriğe sahip videolar. Bu nedenle öğrencilerin doğru örnekleri izlemesi açısından etki edeceğini düşünüyorum. (Ö.48)
HAYIR İSE,	Sebebi	Bu tür videolarda genellikle içeriğe önem verildiğinden dil özelliklerine dikkat edilmiyor. (Ö.2) Öğretim sürecinde bu videolardan faydalanmıyorum. (Ö.28)

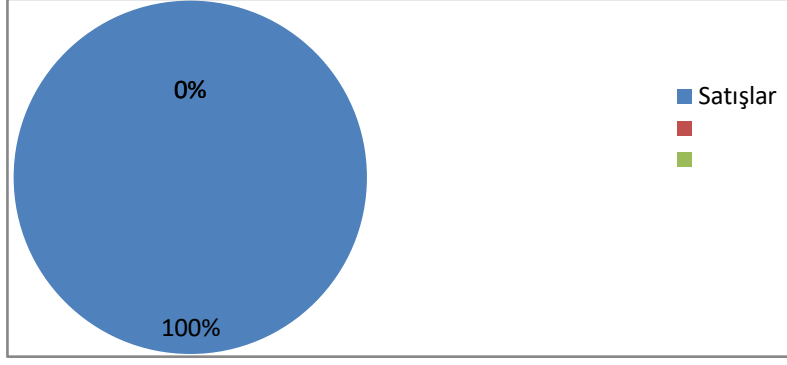
Şekil 25. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını öğrencilerinizin konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 1 tanesi “Kısmen” cevabını vermiştir. Videoların hepsi kullanılabilecek olsa da dili etkili ve güzel kullanan kişilerin videolarının kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. 55 tanesi “Hayır” demiştir ve nedenlerini açıklamıştır. İçeriklerin yetersiz ve çok zaman aldığı, etkisinin az olduğunu, ders kitaplarındaki içeriklerin yoğun etkinliklerden oluştuğu için harici çalışmaların kazanımların aksamasına neden olduğunu, videoların ortaokul grubuna hitap etmediğini, ihtiyaç duymadıklarını, kanalla ilgili bilgilerinin olmadığını, videoları izlemediklerini, videoların sürelerinin uzun olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 20

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarını Öğrencilerinizin Konuşma Becerisini Geliştirmek İçin Kullanıyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

KISME N İSE,	Hangi videolar kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.	Hepsi kullanılabilecek olsa da dili etkili ve güzel kullanan kişilerin videoları kullanılabilir. (Ö. 52)
HAYIR İSE,	Sebebi	İçerikler çok zaman alıcı ve yetersizdir.(Ö.14) Ders kitaplarımız ve içerikler çok yoğun etkinliklerden oluştuğu için harici çalışmalar kazanımların aksamasına neden olabiliyor.(Ö.43) Öğrencilerimin yaş grubunun üzerindeki kitleye hitap ettikleri için kullanmayı tercih etmiyorum. (Ö.2) Sınıf ortamından kaynaklı bir durumdur. Kalabalık sınıflarda herhangi bir videoyu izletmek bir hayli güçken TEDx videolarına sıra gelmesi biraz zor oluyor. (Ö.5)

Şekil 26. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaları öğrencilere kazandırmada fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?

Türkçe öğretmenlerinin 6 tanesi bu soruya “Evet” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Kişisel gelişim temasına yönelik videoların oldukça etkili olacağını, Millî Kültür temasına yönelik videoların faydalı olabileceğini ifade etmişlerdir. 14 tanesi “Kısmen” cevabını verirken nedenlerini açıklamıştır. Gülseren Budayıcıoğlu, Beyhan Budak, Ahmet Şerif İzgören gibi kişilerin TEDx konuşmalarının Duygular teması, Erdemler teması için uygun örnekler olduğunu, Birey ve Toplum, Millî Kültürümüz, Vatandaşlık, Erdemler temalarına uygun kazanımlar içeren alanında etkin, çocuğa göre hazırlanan videoların fayda sağlayabileceğini, vatan sevgisi temasında Öğretmen Ahmet Naç’ın videosunun izletilebileceğini belirtmişlerdir. 36 tanesi “Hayır” cevabını vermiştir. İçeriği ve site hakkında bilgilerinin olmadığını, içerikleri faydalı bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 21

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarının Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Temaları Öğrencilere Kazandırmada Fayda Sağlayacağını Düşünüyor Musunuz? Maddesine İlişkin Görüşler

EVET İSE,	Hangi temalar ve videolar	Özellikle Millî Kültür temasında faydalı olabileceğini düşünüyorum. Çocuklar kültürel pek çok unsurun içeriğiyle ilgili bilgi sahibi değil. Onları mesnetsiz alışkanlıklar gibi görüyorlar.(Ö.32) Kişisel gelişim temasına yönelik videoların oldukça etkili olacağını düşünüyorum. (Ö.55)
KISMEN İSE,	Hangi temalar ve videolar	Birey ve Toplum, Millî Kültürümüz, Vatandaşlık, Erdemler temalarına uygun kazanımlar içeren alanında etkin, çocuğa göre hazırlanan videolar fayda sağlayabilir.(Ö.47) Örneğin Vatan Sevgisi temasında Öğretmen Ahmet Naç'ın videosu izletilebilir. (Ö.52) Prof. Dr. Gülseren Budayıcıoğlu, Beyhan Budak, Ahmet Şerif İzgören gibi kişilerin TEDx konuşmaları duygular teması, erdemler teması için uygun örneklerdir.(Ö.56)
HAYIR İSE,	Sebebi	İçeriği ve site hakkında bilgim yok. (Ö.29) TEDx hakkında bilgi sahibi değilim. (Ö.16) Faydalı bulmuyorum. (Ö.17)

4.2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube Kanalı Videolarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temalara uygun 16 TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videosu sözlü anlatım unsurlarından göz teması, hitap ve teşekkür cümlesi, dik duruş, diyafram nefesi, telaffuz (diksiyon, boğumlanma, artikülasyon, sesletim, söyleyiş), üslup (akıcılık, biçem), tonlama(duraklama, vurgu), jestler, mimikler, gereksiz sesler(gereksiz sözcük, gereksiz tekrar), yabancı sözcük, alıntı sözcük, standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul ağzı), dilbilgisi kuralları, atasözü ve deyim kullanımlarına yer verilmiştir. Bulgular tablolar hâlinde açıklamalarıyla verilmiştir.

4.2.1. Araştırmada Kullanılan Videolar

Araştırmada kullanılan videolara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 22

Araştırmada Kullanılan Videolar

TEMA ADI	VİDEO ADI	VİDEO YAYINLANMA TARİHİ	VİDEO SÜRESİ	VİDEO GÖRÜNTÜLENME SAYISI
1. ERDEMLER “Erdem” sözcüğünün TDK sözlükteki anlamı: Ahlakın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk vb. niteliklerin genel adı, fazilettir.” (TDK, 2022a). Aynı zamanda 2019 MEB Türkçe Öğretim Programı’nda Erdemler temasının her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunlu temalardan biri olduğu ifade edilmiştir. “Ahlak, alçak gönüllülük, azim, cömertlik, dayanışma, dostluk, dürüstlük, güven, iyilikseverlik, kardeşlik, merhamet, paylaşma, sabır, sadakat, saygı, sevgi, sılayırahim, vefa, vicdanlı olmak, yardımlaşma” vb. gibi alt başlıklarına da yer verilmiştir (MEB 2019 s.15). Azim, sabır gibi konu başlıklarına hitap ettiği için bu video seçilmiştir.	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES (Konuşmacı lise döneminde yaşamış olduğu okul başarısızlıklarının yanı sıra lise döneminde YouTube üzerinden hazırlamış olduğu eğitim videolarıyla geniş kitlelere ulaşması ve üniversite mezuniyetiyle birlikte de alanda kazanmış olduğu başarılarından bahsetmektedir.)	19 Şubat 2020	17:58	227.393
2. MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ 2019 MEB Türkçe Öğretim Programı’nda her sınıfta okutulması zorunlu olan temalardan biri de Millî Kültürdür. Millî Kültür temasının alt başlıkları 2019 MEB Öğretim programında; “aile, bayrak, büyüklerimiz, dinî bayramlar, gelenekler, geleneksel sporlar, insan ilişkileri, kültürel miras, mekânlar, millî bayramlar, şehirlerimiz, sıra, tarihî mekânlar, tarihî şahsiyetler, tarihî eserlerimiz, Türkçe, vakıf kültürü, vatan, yurdumuz” vb. şeklinde sıralanmıştır (MEB, 2019 s.15). Bu temaların öğretiminde ders kitaplarının yanı sıra görsel ve işitsel öğelerin bir arada bulunduğu YouTube videoları da kullanılabilir. Kültürel miraslar, tarihî mekânlar gibi konular anlatıldığı için bu video seçilmiştir.	İstanbul’da Yaşamayın İstanbul’u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul (Konuşmacı videosunda İstanbul’a olan sevgisini, İstanbul’un tarihini, önemli merkezlerini ve bilinmeyen yönlerini anlatmıştır.)	4 Haziran 2015	17:00	150.184
3. MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK “Millî mücadele” sözcüğü TDK sözlükte: “Bağımsızlık için yapılan savaş veya bu savaş süresi.” şeklinde açıklanmıştır. (TDK, 2022a). 2019 MEB Türkçe Öğretim Programında üçüncü ve son her sınıf düzeyinde okutulacak tema da Millî Mücadele ve Atatürktür. Millî Mücadele ve Atatürk temasının alt başlıkları 2019 Türkçe MEB Öğretim programında; “15 Temmuz, Atatürk, Çanakkale, cesaret, Cumhuriyet, fedakârlık, gazilik, İstiklâl Marşı, kahramanlık, Kut’ül Amare, millî egemenlik, millî irade, millî kimlik, millî mücadele, Sarıcamış Harekâtı, şehitlik, vatanseverlik vb. şeklinde” sıralanmıştır (MEB, 2019 s.15). Atatürk’ün hayatı başarıları, kahramanlıkları anlatıldığı için bu video seçilmiştir.	Atatürk İlkur Güntürkün TEDxYouth@ATA (Konuşmacı konuşmasında Atatürk’ün hayatından ve anılarından millet sevgisinden bahsetmiştir.)	28 Eylül 2018	16:26	14.150
4. BİREY VE TOPLUM “Birey” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Kendine özgü nitelikleri yitirmeden bölünemeyen tek varlık, ferttir.” “Toplum” sözcüğü ise; “Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyettir.” (TDK, 2022a). Birey ve toplum teması alt başlıkları 2019 Türkçe MEB Öğretim programında; “ana dili, adalet, barış, bireysel farklılıklar, çok dillilik, çok kültürlülük, dayanışma, devlet, dezavantajlı gruplar,	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL (Konuşmacı bireysel farklılıklara bir masal anlatarak değinmiş masalı yorumlayarak konuşmasına devam etmiştir.)	10 Eylül 2019	27:44	3.776

duygudaşlık, eşitlik, farklılıklara saygı, gurbet, haram, hayat becerileri, helal, hukuk, hükümet, iktidar, kardeşlik, kent kültürü, komşuluk ilişkileri, kul hakkı, kültürel farklılıklar, küreselleşme, medeniyet, meslekler, misafirperverlik, selamlaşma, siyaset, sosyal içermeye, sosyokültürel farkındalık, toplumsal kurallar, vatandaşlık, zaman yönetimi” vb. şeklindedir (MEB, 2019 s.15). Bu videonun seçilmesinin sebebi bireysel farklılıklar konusunun hikâyeleştirilerek anlatılmasıdır.

5. OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul (Konuşmacı konuşmasında “Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel” adlı kitaplarını yazma serüveninden bahsetmiştir.)	21 Temmuz 2016	16:34	288.508
2019 Türkçe MEB Öğretim programında Okuma Kültürü temasının alt başlıkları şu şekilde sıralanmıştır: “Bilgi okuryazarlığı, çoklu okuryazarlık, dijital okuryazarlık, dil sevgisi, edebî şahsiyetler, e-kitap, eleştirel okuryazarlık, kitabevi, kitaplar, kütüphaneler, metinler arası, okuma alışkanlığı, okuma serüveni, okuma sevgisi, okur kimliği, sözlük kültürü, süreli yayınlar, teknoloji okuryazarlığı, yaratıcı okuma, yazılı kültür, z-kitap, z-kütüphane” vb.dir (MEB, 2019 s.15). Bu videonun seçilmesinin sebebi dil sevgisi konusuna değinilmiş olmasıdır.				
6. İLETİŞİM	Bir İç Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Atilla TEDxMEFUniversity (Konuşmacı konuşmasında içe dönük ve dışa dönük kavramlardan yola çıkarak iletişim konusunu anlatmış ve bu konuda tavsiyeler vermiştir.)	20 Şubat 2020	9:18	11.136
“İletişim” sözcüğünün TDK Sözlükte anlamı: “Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirisi, haberleşme, iletişim” şeklindedir (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında iletişim temasının alt başlıkları şu şekildedir: “Aile iletişimi, bilgi iletişimi, diğer canlılarla iletişim, etkili iletişim, iletişim becerileri, insanlarla iletişim, kitle iletişim araçları, komşuluk, kültürel iletişim, kültürler arası iletişim, medya okuryazarlığı, öğrenci hareketliliği, öğrenci öğretmen iletişimi” vb. dir (MEB, 2019 s.15). Bu videonun seçilmesinin sebebi, iletişim becerileri, etkili iletişim gibi konulara değindiği içindir.				
7. HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity (Konuşmacı otizmlilik kardeşinin eğitim hayatında yaşadığı zorlukları anlatmış ve bu konuda toplumda bir farkındalık oluşturmak istemiştir.)	31 Mart 2017	10:58	14.266
“Hak” sözcüğünün TDK sözlükteki anlamı: “Adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şey, kazançtır.” Özgürlük sözcüğünün anlamı ise: Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, herhangi bir şarta bağlı olmama durumu, serbestidir.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında Hak ve Özgürlükler temasının alt başlıkları ise şunlardır: “bireysel haklar, birinci kuşak hakları, çocuk hakları, demokrasi, din ve vicdan özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, eğitim hakkı, engelli hakları, eşitlik, haberleşme özgürlüğü, hakkını savunma, hasta hakları, hayvan hakları, ifade özgürlüğü, ikinci kuşak hakları, inanç hakkı, insan hakları, kişi dokunulmazlığı, merhamet, özel hayatın gizliliği, özgürlükler, seyahat özgürlüğü, temel hak ve özgürlükler, toplumsal cinsiyet adaleti, toplumsal cinsiyet eşitliği, yaşama hakkı” vb.’dir (MEB, 2019 s.15).Bireylerin eğitim hakkından bahsettiği için bu video seçilmiştir.				
8. KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset (Konuşmacı lise döneminde icat ettiği bir ürünle kazandığı ödüller ve başarılarından bahsetmiştir.)	17 Nisan 2018	12:56	826.663
2019 Türkçe MEB Öğretim programında Kişisel Gelişim temasının alt başlıkları şunlardır: başarı, beceri, çalışkanlık, çatışma yönetimi, empati, girişimcilik, karar verme, kendini tanıma, kişilik tipleri, meslek seçimi, motivasyon, öğrenmeyi öğrenme, olumlu düşünme, öz denetim, öz eleştiri, öz güven, öz saygı, sorumluluk, sosyal gelişim, yetenek, yeterlilik, zaman yönetimi vb. dir (MEB, 2019 s.16). Başarı, girişimcilik gibi konulara değindiği için bu video seçilmiştir.				

9. BİLİM VE TEKNOLOJİ “Bilim” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, ilimdir.” “Teknoloji” sözcüğünün anlamı ise; Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulayım bilimidir.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında bilim ve teknoloji temasını alt başlıkları ise şunlardır: “bilim insanları, bilim okuryazarlığı, bilişim okuryazarlığı, etik, girişimcilik, haberleşme, hayal gücü, iletişim, keşif ve icatlar, matematik okuryazarlığı, merak duygusu, olay, olgu, patent, sosyal medya, tasarım, teknoloji, telif, ulaşım, yenilikçilik” vb.dir (MEB, 2019 s.16). Teknoloji ve özelinde yapay zekâ hakkında bilgi verildiği için bu video seçilmiştir.	Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity (Konuşmacı yapay zekâ konusuyla ilgili genel açıklayıcı bir anlatım yapmıştır.)	24 Mayıs 2019	18:22	18.796
10. SAĞLIK VE SPOR “Sağlık” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyettir.” Spor sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümüdür.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında sağlık ve spor temasının alt başlıkları şunlardır: “adil oyun, beden eğitimi, beden sağlığı, beslenme, centilmenlik, dengeli beslenme, hareketlilik, hastalıklardan korunma, ilaç kullanımı, ilk yardım, öz bakım, ruh sağlığı, sağlıklı beslenme, sağlıklı yaşam, spor kültürü, sportmenlik, temizlik, uyku” vb.dir (MEB, 2019 s.16). Sağlıklı beslenme, sağlıklı yaşam konularına değindiği için bu video seçilmiştir.	Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir (Konuşmacı dengeli ve sağlıklı beslenmeyle ilgili bilgiler vermiştir.)	6 Kasım 2018	17:39	222.917
11. ZAMAN VE MEKAN “Zaman” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakittir.” “Mekân” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı ise: “Yer, bulunulan yerdir.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında zaman ve mekan temasının alt başlıkları şunlardır: “çevremiz, evimiz, geçmiş şimdi gelecek, gezginler, odamız, okulumuz, şehirler, sınıfımız, ülkeler” vb. dir (MEB, 2019 s.16). Konuşmacı bir gezgin olduğu için ve gezdiği yerleri anlattığı için bu video seçilmiştir.	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara (Konuşmacı kurumsal bir firmada çalışırken bir iş için yurtdışına gitmiş ve bu deneyimden sonra yurtdışını gezmeye karar vermiştir. Konuşmasında gezdiği yerleri yolculuk serüvenleri başından geçen olayları anlatmıştır.)	21 Şubat 2018	17:13	687.706
12. DUYGULAR “Duygu” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Duyularla algılama, histir.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında duygular temasının alt başlıkları şunlardır: “bağışlama, beğenme, duygu yönetimi, heyecan, kaygı, kıskançlık, korku, mutluluk, özlem, sevgi, sitem, takdir etme, umut, üzüntü, veda, yalnızlık” vb. dir (MEB, 2019 s.16). Genel olarak duygulardan bahseden bir konuşma olduğu için bu video seçilmiştir.	Yeniçağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity (Konuşmacı duygularımızı tanıtmaya ve anlatmaya yönelik bir konuşma yapmıştır.)	26 Ağustos 2019	18:39	23.801
13. DOĞA VE EVREN “Doğa” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “İnsan eliyle büyük değişikliğe uğramamış, doğal yapısını koruyan çevre, tabiattır.” “Evren” sözcüğünün anlamı ise: “Gök varlıklarının bütünü, kâinat, cihan, âlem, kozmostur.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında Doğa ve Evren temasının alt başlıkları ise şunlardır: “bitkiler, canlılar, çevre, çevrenin korunması, doğa, doğa olayları, doğal afetler, dünya, evren, gece,	Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji (Konuşmacı astronot olma hayaliyle çıktığı yolda yaşadıklarını ve başarılarını anlatmıştır.)	14 Temmuz 2016	10:35	19.324

gezenler, gündüz, hayvanlar, iklim, kar, manzaralar, mevsimler, renkler, uzay, yağmur, yeryüzü, yıldızlar, zaman bilinci” vb. dir (MEB, 2019 s.16). Astronot olma hayaliyle yola çıkan bir gencin bu konu hakkında verdiği bilgilerden dolayı bu video seçilmiştir.

14. SANAT “Sanat” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında Sanat temasının alt başlıkları ise şunlardır: “afiş, bale, cilt, söz sanatları, ebru, edebiyat, estetik, estetik duyarlılık, festival, fotoğraf, gala, geleneksel sanatlar, gölge oyunu, grafik, grafiti, heykel, mimari, minyatür, müzik, opera, özgünlük, pandomim, peyzaj, resim, seramik, sinema, tezhip, tiyatro, yenilikçi düşünme” vb. dir (MEB, 2019 s.16). Bu çalışmada sanat başlığı altından edebiyat, roman konulu bir konuşma olduğu için bu video seçilmiştir.	Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL (Konuşmacı roman okumanın faydalarından bahsetmiştir.)	15 Nisan 2019	17:17	28.531
15. VATANDAŞLIK “Vatandaşlık” sözcüğünün TDK Sözlükteki anlamı: “Yurttaşlıktır.” (TDK, 2022a). 2019 Türkçe MEB Öğretim programında Vatandaşlık temasının alt başlıkları şunlardır: “adalet, alın teri, çalışma, emek, eşitlik, göç, göçmenlik, görev bilinci, hukukun üstünlüğü, iş birliği, mültecilik, özgürlük, paylaşma, sorumluluk, üretme, vergi bilinci” vb.dir (MEB, 2019 s.16). Adalet, eşitlik gibi konulara değindiği için bu video seçilmiştir.	Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadel Salon (Konuşmacı yeteri kadar eğitim alamayan çocukların eğitimine destek olmak için yaptığı projelerden bahsetmiştir.)	5 Haziran 2018	12:09	968.000
16. ÇOCUK DÜNYASI Türkçe MEB Öğretim programında Çocuk Dünyası temasının alt başlıkları şunlardır: “çocuk kültürü, çocuk müzesi, dijital oyunlar, eğlence, geleneksel çocuk oyunları, hayal, hobiler, keşif, lunapark, merak, mizah, okul, oyun, oyuncak, rüya, sokak oyunları” vb.dir (MEB, 2019 s.16). Dijital oyunlara değinen bir konuşma olduğu için bu video seçilmiştir.	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoglu TEDxIstanbul (Konuşmacı güncel bir spor dalı olan Espor’dan ve bu alanda elde edilen başarılarından bahsetmiştir.)	6 Temmuz 2015	18:00	7.526

Tablo 23

Göz Temasına İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	GÖZ TEMASINA İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER OKUMA KÜLTÜRÜ	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı yer yer dinleyicilerle göz teması kurarken bazen de sağ ve sol üst köşeye bakarak dinleyicilerle göz teması kurmayı bırakmıştır. Konuşması boyunca seyircilerle göz teması kurmaya devam etmelidir.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK BİREY VE TOPLUM VATANDAŞLIK ÇOCUK DÜNYASI	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxİstanbul	Konuşmacı seyircilerle göz temasını konuşması boyunca sürdürmüştür.
İLETİŞİM HAK VE ÖZGÜRLÜKLER SAĞLIK VE SPOR ZAMAN VE MEKAN DUYGULAR DOĞA VE EVREN SANAT	Bir İçeride Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Atilla TEDxMEFUniversity Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL	Konuşmacı seyircilerle sıklıkla göz teması kurmuştur.
KİŞİSEL GELİŞİM BİLİM VE TEKNOLOJİ	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı seyircilerle yer yer göz temasını kurmuştur.

Tablo 24

Hitap ve Teşekkür Cümlesine İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	HİTAP VE TEŞEKKÜR CÜMLESİNE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı “Merhabalar Ben Burak Bayram” deyip kendini tanıtarak konuşmasına başlamıştır. Konuşmacı konuşmasını “Teşekkürler” diyerek sonlandırmıştır.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. Konuşmacı konuşmasını “Çok teşekkür ediyorum.” diyerek sonlandırmıştır.
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK SAĞLIK VE SPOR	Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. Konuşmacı konuşmasını teşekkür ederek sonlandırmamıştır.
BİREY VE TOPLUM	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL	Konuşmacı “Çok teşekkür ederim davetiniz için, hoş geldiniz” diyerek konuşmasına başlamıştır. Konuşmacı “Teşekkür ederim” diyerek konuşmasını sonlandırmıştır.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. Konuşmasını “Allahaismarladık” diyerek sonlandırmıştır.
İLETİŞİM	Bir İçerik Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Atilla TEDxMEFUniversity	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. “Teşekkür ederim” diyerek konuşmasını tamamlamıştır.
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı “Merhaba” diyerek konuşmasına başlamıştır. “Teşekkür ederim” diyerek konuşmasını sonlandırmıştır.
KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset	Konuşmacı “Herkese merhaba, hoş geldiniz” diyerek konuşmasına başlamıştır. “Sizlere veda etmek isterim. Kendinize iyi bakın.” diyerek konuşmasını sonlandırmıştır.
BİLİM VE TEKNOLOJİ	Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. “Teşekkür ederim” diyerek konuşmasını sonlandırmıştır.
ZAMAN VE MEKAN	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. “Dinlediğiniz için teşekkürler” diyerek konuşmasını sonlandırmıştır.
DUYGULAR	Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity	Konuşmacı “Merhaba” diyerek konuşmasına başlamıştır. “Teşekkür ederim” diyerek konuşmasını sonlandırmıştır.
DOĞA VE EVREN	Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji	Konuşmacı herhangi bir hitap cümlesi kullanmadan konuşmasına başlamıştır. “Teşekkür ediyorum.” diyerek konuşmasını tamamlamıştır.
SANAT	Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL	Konuşmacı “Merhabalar” diyerek konuşmasına başlamıştır. “Çok teşekkür ederim beni dinlediğiniz için” diyerek konuşmasını tamamlamıştır.
VATANDAŞLIK	Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı “Merhabalar” deyip kendini tanıtarak konuşmasına başlamıştır. “Sağ olun” diyerek konuşmasını tamamlamıştır.
ÇOCUK DÜNYASI	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoglu TEDxİstanbul	Konuşmacı “Herkese merhaba, hoş geldiniz” diyerek konuşmasına başlamıştır. “Dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.” Diyerek konuşmasını tamamlamıştır.

Tablo 25

Dik Duruşa İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	DİK DURUŞA İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER BİREY VE TOPLUM OKUMA KÜLTÜRÜ DOĞA VE EVREN	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji	Konuşmacı konuşma süresi boyunca rahat bir vücut duruşu sergileyememiştir. Konuşmacıların omuzları yer yer düşmüştür. Dik duruş sergileyemedikleri noktalarda diyafram kası da yeterince çalışmamıştır.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK İLETİŞİM HAK VE ÖZGÜRLÜKLER KİŞİSEL GELİŞİM BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR ZAMAN VE MEKAN DUYGULAR SANAT VATANDAŞLIK ÇOCUK DÜNYASI	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Bir İçe Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcık TEDxBahcesehirUniversity Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset Yapay Zekâ Ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları I Ayşegül Çoruhlu I TEDxİzmir Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yeniçağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxİstanbul	Konuşmacı konuşma süresi boyunca dik duruşunu korumuştur.

Tablo 26

Diyafram Nefesine İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	DİYAFRAM NEFESİNE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER BİREY VE TOPLUM OKUMA KÜLTÜRÜ İLETİŞİM KİŞİSEL GELİŞİM ZAMAN VE MEKÂN DOĞA VE EVREN ÇOCUK DÜNYASI	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul Bir İçe Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxİstanbul	Konuşmacı diyafram nefesini kullanamamıştır. Sesi anlaşılır gelmiyordur ve işitilebilir değildir.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR DUYGULAR SANAT VATANDAŞLIK	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul Ataturk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı diyafram nefesini kullanmıştır. Sesi derinden ve güçlü gelmektedir.

Tablo 27

Telaffuz (Diksiyon, Boğumlanma, Artikülasyon, Sesletim, Söyleyiş) ' a İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	TELAFFUZ (DİKSİYON, BOĞUMLANMA, ARTİKÜLASYON, SESLETİM, SÖYLEYİŞ)'A İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla ve normal hızda bir konuşma gerçekleştirmiştir ancak konuşma esnasında kelimelerin son seslerini yutmuş, geniş ünlüleri bazen daraltılmış, bazı kelimelerde ünlüler düşürülmüştür. (Dönüyo, başlıyo, giriyodum, izliyodum, anlamıyodum vb.)
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmuştur. Konuşması oldukça hızlıdır. Konuşmacı bazı kelimelerin son seslerini telaffuz edememiştir. Ses çıkışı gerçekleştirememiştir. Bazı kelimelerde de ünlü harfler düşürülmüştür. (Bulunuyo, kullanılıyo, geçiyo vb.)
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK	Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmuştur. Konuşmacı yer yer konuşma hızını arttırmıştır. Konuşmacı konuşma seslerini sıklıkla doğru ve tam olarak çıkarmıştır.
BİREY VE TOPLUM BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmuştur. Konuşmacı konuşma hızını ayarlayabilmiştir. Konuşmacı konuşma seslerini sıklıkla doğru ve tam olarak çıkarmıştır. Nadiren kelimelerin son seslerini yutmuştur.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmamıştır. Konuşmacı bazı konuşma seslerini doğru ve tam olarak çıkaramamıştır, bazı kelimelerin son seslerini seslerini telaffuz edememiştir. Ses çıkışı gerçekleştirememiştir (Geliyo, itiyo, olmcaksa vb.)
İLETİŞİM KİŞİSEL GELİŞİM ÇOCUK DÜNYASI	Bir İçeride Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoglu TEDxİstanbul	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmamıştır. Konuşmacı zaman zaman konuşma hızını arttırmıştır. Konuşmacı bazı konuşma seslerini doğru ve tam olarak çıkaramamıştır, bazı kelimelerin son seslerini telaffuz edememiştir. Ses çıkışı gerçekleştirememiştir. (Yazıyo, oluyo, oturabiliyosunuz, filan, vb.)
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmuştur. Konuşmacı konuşma hızını ayarlayabilmiştir. Konuşmacı bazı konuşma seslerini doğru ve tam olarak çıkaramamıştır, bazı kelimelerin son seslerini telaffuz edememiştir ve geniş ünlüleri daraltarak konuşmuştur. (Ezberleyebiliyo, hatırlayabiliyo, katlıyo vb.)
ZAMAN VE MEKAN DUYGULAR VATANDAŞLIK	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı sıklıkla anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmuştur. Konuşmacı konuşma hızını ayarlayabilmiştir. Konuşmacı konuşma seslerini sıklıkla doğru ve tam olarak çıkarmıştır.
SANAT	Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL	Konuşmacı sıklıkla anlaşılabilir bir ses tonuyla konuşmuştur. Konuşmacı konuşma hızını ayarlayabilmiştir fakat zaman zaman konuşmasının hızı artmıştır. Konuşmacı konuşma seslerini sıklıkla doğru ve tam olarak çıkarmıştır.

Tablo 28

Üslup (Akıcılık, Biçem) İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	ÜSLUP (AKICILIK, BİÇEM)'A İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK OKUMA KÜLTÜRÜ KİŞİSEL GELİŞİM DOĞA VE EVREN	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES Ataturk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxIstanbul Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji	Konuşmacı konuşmasını bir ana fikir üzerinden devam ettirmiştir. Bazı gereksiz ses, sözcük ve tekrarları konuşmanın akıcılığını olumsuz yönde etkilemiştir. (ıı, şey, bu arada, arkadaşlar vb.) Anlatım açık ve kişiseldir. Konuşmasında sıklıkla standart Türkçeyi kullanmıştır.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxIstanbul	Konuşmacı konuşmasını bir ana fikir üzerinden devam ettirmiştir. Anlatım açık ve kişiseldir. Konuşması hızlı olduğu için konuşmanın akıcılığı ve anlaşılabilirliği olumsuz yönde etkilemiştir. Konuşmasında sıklıkla standart Türkçeyi kullanmıştır.
BİREY VE TOPLUM HAK VE ÖZGÜRLÜKLER BİLİM VE TEKNOLOJİ İLETİŞİM SAĞLIK VE SPOR ZAMAN VE MEKÂN DUYGULAR SANAT VATANDAŞLIK ÇOCUK DÜNYASI	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Bir İçer Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxIzmir Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoglu TEDxIstanbul	Konuşmacı konuşmasını bir ana fikir üzerinden devam ettirmiştir. Anlatım açık, akıcı ve kişiseldir. Konuşmasında sıklıkla standart Türkçeyi kullanmıştır.

Tablo 29

Tonlama Duraklama, Vurgu'ya İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	TONLAMA (DURAKLAMA,VURGU)'YA İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı noktalama işaretlerine dikkat ederek konuşmadığı ve gerekli noktalarda tam nefes almadığı için tam durak yapamamıştır. Bu da gürültülü soluk almasına sebep olmuştur. Konuşmacı konuşmanın gidişatına göre ses tonunu ayarlayabilmiştir. Sözcük ve cümle vurgularını yer yer anlamı verecek şekilde gerçekleştirmiştir.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul	Konuşmacı sıklıkla kelime ve cümle vurgularını anlamı verecek şekilde gerçekleştirmiştir. Konuşmacı konuşma hızının arttığı yerlerde gerekli duraklamaları yapmamıştır. Noktalama işaretlerine uyarak konuşmamıştır. Bu da gürültülü soluk almasına sebebiyet vermiştir. Konuşmacı konuşmasını başlangıçtaki ses tonuyla tamamlamıştır bu durum anlatımı monoton bir hâle getirmiştir.
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK BİREY VE TOPLUM İLETİŞİM HAKLAR VE ÖZGÜRLÜKLER BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR ZAMAN VE MEKÂN DUYGULAR DOĞA VE EVREN SANAT VATANDAŞLIK ÇOCUK DÜNYASI	Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Bir İçeride Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir ? Gözde Atilla TEDxMEFUniversity Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Yapay Zekâ Ve İnsan El Ele Merve Ayyüce TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxİstanbul	Konuşmacı sıklıkla kelime ve cümle vurgularını anlamı verecek şekilde kullanmıştır. Konuşmasına uygun bir tonlamayla konuşmasını tamamlamıştır. Konuşmasına uygun ve gerekli yerlerde duraklamalar yapmıştır.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı yer yer kelime ve cümle vurgularını anlamı verecek şekilde kullanmıştır. Konuşmacı konuşmasını başlangıçtaki ses tonuyla tamamlamıştır bu durum anlatımı monoton bir hâle getirmiştir. Konuşmacı uygun yerlerde duraklamalar yapmaya çabalamıştır.
KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset	Konuşmacı noktalama işaretlerine dikkat ederek konuşmadığı ve gerekli noktalarda tam nefes almadığı için tam durak yapamamıştır. Bu da gürültülü soluk almasına sebep olmuştur. Konuşmacı konuşmanın gidişatına göre ses tonunu ayarlayabilmiştir. Sözcük ve cümle vurgularını yer yer anlamı verecek şekilde gerçekleştirmiştir.

Tablo 30

Jestlere İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	JESTLERE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı konuşması boyunca jestleri yeterince kullanamamıştır. Sahnedeki duruşu dik değildir. Konuşma esnasında ellerini çok fazla hareket ettirmesi, bir ileri bir geri gitmesi dikkat dağıtıcı unsurlardır.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK BİREY VE TOPLUM İLETİŞİM HAK VE ÖZGÜRLÜKLER BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR ZAMAN VE MEKÂN DUYGULAR DOĞA VE EVREN SANAT VATANDAŞLIK	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Bir İçe Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Yapay Zekâ Ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yeniçağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı konuşması boyunca jestlerini etkili ve anlatımı destekler şeklinde kullanmıştır. Konuşmacılar sahneye hâkimdir tek bir nokta üzerinde durmamıştır. Konuşmacılar konuşmaları bittiğinde hafif öne doğru eğilerek seyircilere selam vermiştir bu da konuşmacıların seyircilere duyduğu saygıyı ifade eder.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı konuşması boyunca jestleri yeterince kullanamamıştır. Sahne içinde çok hareketli değildir sıklıkla aynı noktada konuşmasını sürdürmüştür. Konuşma esnasında ellerini çok fazla hareket ettirmesi, dikkat dağıtıcı bir unsurdur.
KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset	Konuşmacı konuşması boyunca jestleri etkili kullanamamıştır. Sıklıkla eli cebinde konuşmasını sürdürmüştür.
ÇOCUK DÜNYASI	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxİstanbul	Konuşmacı konuşması boyunca jestleri yeterince kullanamamıştır. Sahnede bir sağa bir sola doğru yürütmesi, ellerini sıklıkla hareket ettirmesi dikkat dağıtıcı unsurlardır.

Tablo 31

Mimiklere İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VIDEO ADI	MİMİKLERE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı konuşması boyunca mimiklerini yeterince kullanamamıştır. Konuşmacı yer yer seyirci ile göz teması kurmamış yukarı, sağa ve sola bakmıştır. Yeterli göz temasını kurmamak kişinin kendinden anlattıklarından emin olmadığını ifade edebilir.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK BİREY VE TOPLUM İLETİŞİM HAK VE ÖZGÜRLÜKLER SAĞLIK VE SPOR ZAMAN VE MEKÂN DUYGULAR DOĞA VE EVREN SANAT VATANDAŞLIK ÇOCUK DÜNYASI	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Bir İçe Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Atilla TEDxMEFUniversity Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoglu TEDxİstanbul	Konuşmacı mimiklerini konuşması boyunca etkili bir şekilde kullanmıştır. Konuşmacılar sıklıkla seyirci ile göz temasını kurmuş, güler yüzlü olmuşlardır. Konuşmacılar içten ve samimi bir yüz ifadesi sergilemişlerdir.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı konuşması boyunca mimiklerini yeterince kullanamamıştır. Konuşmacı genellikle yere bakarak konuşmuştur.
KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset	Konuşmacı konuşması boyunca mimiklerini yeterince kullanamamıştır. Konuşmacı bazen yere bakarak konuşmuştur, yüz ifadeleri bazen konuşmasıyla aynı doğrultuda ilerlememiştir.
BİLİM VE TEKNOLOJİ	Yapay Zekâ Ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı konuşması boyunca mimiklerini yeterince kullanamamıştır. Konuşmacı sıklıkla yere bakmıştır göz temasından kaçınmıştır.

Tablo 32

Gereksiz Sesler (Gereksiz Sözcük, Gereksiz Tekrar) İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	GEREKSİZ SESLER(GEREKSİZ SÖZCÜK, GEREKSİZ TEKRAR)'E İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı “ı, şey” gibi gereksiz ses ve sözcükleri kullanmıştır.
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul	Konuşmacı “ı, yani” gibi gereksiz ses ve sözcükleri kullanmıştır.
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK	Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA	Konuşmacı “bu arada, ı” gibi gereksiz ses ve sözcükleri kullanmıştır.
BİREY VE TOPLUM	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL	Konuşmacı “mmm, ı,” gibi gereksiz sesleri kullanmıştır.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı “ı,yani, işte” gibi gereksiz ses ve sözcükleri kullanmıştır.
İLETİŞİM BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR VATANDAŞLIK	Bir İçeride Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Yapay Zeka Ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı “ı” gereksiz sesini kullanmıştır.
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER DUYGULAR ÇOCUK DÜNYASI	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcık TEDxBahcesehirUniversity Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoglu TEDxİstanbul	Konuşmacı herhangi bir gereksiz ses ve sözcük kullanmamaya özen göstermiştir.
KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset	Konuşmacı nadiren “ı,mmm” gibi gereksiz sesleri kullanmıştır.
ZAMAN VE MEKAN	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara	Konuşmacı nadiren “ı” gereksiz sesini kullanmıştır.
DOĞA VE EVREN	Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji	Konuşmacı “ı” gereksiz sesini ve “kendim” sözcüğünü birden fazla defa kullanmıştır.
SANAT	Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL	Konuşmacı “ı” gereksiz sesini kullanmış ve arkadaşlar, son olarak sözcüklerini birden fazla kullanmıştır.

Tablo 33

Yabancı Sözcük, Alıntı Sözcüklere İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	YABANCI SÖZCÜK VE ALINTI SÖZCÜKLERE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı konuşmasında yer yer yabancı sözcükleri de kullanmıştır. (Hd Mss, mail, partner, cio vb.)
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxİstanbul Ataturk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı çok fazla yabancı sözcük kullanmamıştır.
BİREY VE TOPLUM İLETİŞİM HAK VE ÖZGÜRLÜKLER KİŞİSEL GELİŞİM ZAMAN VE MEKÂN DOĞA VE EVREN VATANDAŞLIK	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL Bir İçeride Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcik TEDxBahcesehirUniversity Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı yabancı sözcük kullanmamaya özen göstermiştir.
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxİstanbul	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı dilimizde unutulmaya yüz tutmuş kelimeleri ve anlamlarını söylemiştir. Örnekler vermiştir. (Hemdem; “aynı nefesi soluyan”, müşkülpesent, figan, hicap vb.) Bazen de yabancı sözcükler kullanmıştır. (smile, snap, KPI, data, stalk vb.)
BİLİM VE TEKNOLOJİ SAĞLIK VE SPOR	Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxİzmir	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı alanına özgü yabancı sözcüklü terimlerin Türkçe karşılığını da söylemiştir bunun haricinde yabancı sözcük kullanmamaya özen göstermiştir. (Enigma: bir şifreleme yöntemi, chatbot: sohbet eden robot vb.)
DUYGULAR	Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı alanına özgü yabancı sözcüklü terimleri kullanmıştır. Bunun haricinde yabancı sözcük kullanmamaya özen göstermiştir. (Nöro görüntülme, nöron, ayna nöron vb.)
SANAT	Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı bazı yabancı sözcükleri kullanmıştır. (reaksiyon, repertuar vb.)
ÇOCUK DÜNYASI	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxİstanbul	Konuşmacı dilimize yerleşmiş olan alıntı sözcükleri kullanmıştır. Konuşmacı yer yer alanıyla ilgili yabancı sözcükler kullanmıştır. (Pc, Frp, arena, gaming house vb.)

Tablo 34

Standart Türkçe (İstanbul Türkçesi, İstanbul Ağzı) 'ye İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	STANDART TÜRKÇE (İSTANBUL TÜRKÇESİ, İSTANBUL AĞZI)' YE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak	Konuşmacı standart
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	Bayram TEDxYouth@MES	Türkçe ile (İstanbul
MİLLÎ MÜCADELE VE	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın	Türkçesi) konuşmaya
ATATÜRK	Saffet Emre Tonguç TEDxIstanbul	dikkat etmiştir.
BİREY VE TOPLUM	Ataturk İlknur Güntürkün	
OKUMA KÜLTÜRÜ	TEDxYouth@ATA	
İLETİŞİM	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik	
HAK VE	Azazi TEDxYouth@SSAL	
ÖZGÜRLÜKLER	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel	
KİŞİSEL GELİŞİM	Onur Ertuğrul TEDxIstanbul	
BİLİM VE TEKNOLOJİ	Bir İçe Dönük Size İletişimle İlgili Ne	
SAĞLIK VE SPOR	Öğretebilir? Gözde Attila	
ZAMAN VE MEKAN	TEDxMEFUniversity	
DUYGULAR	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer	
DOĞA VE EVREN	Elcik TEDxBahcesehirUniversity	
SANAT	Milyarder Olacağım! I Will Be A	
VATANDAŞLIK	Billionaire! 2018 TEDxReset Alp	
ÇOCUK DÜNYASI	Onur TEDxReset	
	Yapay Zekâ ve İnsan El Ele Merve	
	Ayyüce Kızrak	
	TEDxBahcesehirUniversity	
	Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu	
	TEDxIzmir	
	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç	
	TEDxMETUAnkara	
	Yeniçağda duyguların evrimi	
	#beginningofthenewera ONUR OKAN	
	DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity	
	Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı	
	TEDxGündoğduKoleji	
	Roman Okumanın 5 Faydası Murat	
	Menteş TEDxYouth@CAL	
	Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru	
	UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	
	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası	
	Hasan Çolakoğlu TEDxIstanbul	

Tablo 35

Dil Bilgisi Kurallarına İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	DİL BİLGİSİ KURALLARINA İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı!	Konuşmacı sıklıkla
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	Burak Bayram	Türkçenin dilbilgisi
MİLLÎ MÜCADELE VE	TEDxYouth@MES	kurallarına uygun
ATATÜRK	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u	cümleler kurmuştur.
BİREY VE TOPLUM	Yaşayın Saffet Emre Tonguç	
OKUMA KÜLTÜRÜ	TEDxIstanbul	
İLETİŞİM	Ataturk İlknur Güntürkün	
HAK VE	TEDxYouth@ATA	
ÖZGÜRLÜKLER	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı	
KİŞİSEL GELİŞİM	Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL	
BİLİM VE TEKNOLOJİ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok	
SAĞLIK VE SPOR	Güzel Onur Ertuğrul	
ZAMAN VE MEKAN	TEDxIstanbul	
DUYGULAR	Bir İçeride Dönük Size İletişimle İlgili	
DOĞA VE EVREN	Ne Öğretebilir? Gözde Attila	
SANAT	TEDxMEFUniversity	
VATANDAŞLIK	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun	
ÇOCUK DÜNYASI	Zafer Elcik	
	TEDxBahcesehirUniversity	
	Milyarder Olacağım! I Will Be A	
	Billionaire! 2018 TEDxReset	
	Alp Onur TEDxReset	
	Yapay Zekâ ve İnsan El Ele	
	Merve Ayyüce Kızrak	
	TEDxBahcesehirUniversity	
	Yiyecek Savaşları Ayşegül	
	Çoruhlu TEDxIzmir	
	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet	
	Genç TEDxMETUAnkara	
	Yeni çağda duyguların evrimi	
	#beginningofthenewera ONUR	
	OKAN DEMİRCİ	
	TEDxMedipolUniversity	
	Astronot Olma Yolunda Halil	
	Kayıkçı TEDxGündoğduKoleji	
	Roman Okumanın 5 Faydası	
	Murat Menteş TEDxYouth@CAL	
	Okumak Her Çocuğun Hakkıdır	
	Ebru UYGUN	
	TEDxAnkaraCitadelSalon	
	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni	
	Arenası Hasan Çolakoğlu	
	TEDxIstanbul	

Tablo 36

Atasözü ve Deyimlere İlişkin Bulgular

TEMA ADI	VİDEO ADI	ATASÖZÜ VE DEYİMLERE İLİŞKİN VERİLER
ERDEMLER	Başarısızlıklarla Gelen Başarı! Burak Bayram TEDxYouth@MES	Konuşmacı, “(bir iş veya durum)tersine dönmek”, “sınıfta kalmak”, “soğukkanlı olmak” “bakış atmak” “başından aşağı kaynar sular dökülmek”, “dönüp geriye bakmak”, “büyük laf etmek”, deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	İstanbul'da Yaşamayın İstanbul'u Yaşayın Saffet Emre Tonguç TEDxIstanbul	Konuşmacı, “(bir işte) yer almak”, “yola çıkmak” “uykuya dalmak”, “ilham almak”, “cirit atmak”, “bağlı kalmak”, “topa tutmak”, “(bir şeye) akıl sır ermemek”, “tarihe geçmek” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK	Atatürk İlknur Güntürkün TEDxYouth@ATA	Konuşmacı “heves etmek”, “adını koymak”, “film çekmek”, “ömrü vefa etmemek”, “adı geçmek”, “içi dışı bir olmak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
BİREY VE TOPLUM	Farklılıklarımız ve Biz Nazlı Çevik Azazi TEDxYouth@SSAL	Konuşmacı “gözünün üstünde kaşın var”, “adını koymak”, “laf atmak”, “bir araya getirmek”, “suspus olmak”, “yeri göğü inletmek”, “oralı (bile) olmamak”, “kalp kırmak”, “ağzı açık kalmak” “(birinin) ak dediğine kara demek”, “göçüp gitmek”, “temas kurmak”, “gözünün içine bakmak”, “şaha kalkmak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
OKUMA KÜLTÜRÜ	Bazı Kelimeler Gerçekten Çok Güzel Onur Ertuğrul TEDxIstanbul	Konuşmacı “harekete geçmek”, “dünyaya gelmek”, “gözleri dolmak”, “ilgisini çekmek”, “maruz kalmak”, “...bir hâl almak (hâle girmek)” “kabul görmek”, “derdest etmek”, “sirayet etmek”, “nazını çekmek”, deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
İLETİŞİM	Bir İçe Dönük Size İletişimle İlgili Ne Öğretebilir? Gözde Attila TEDxMEFUniversity	Konuşmacı , “bir köşeye çekilmek”, “yol ayrımına gelmek”, “soğuk durmak”, “ilham etmek (vermek)”,deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER	Demokratik Eğitim İçin Ses Olun Zafer Elcık TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı, “ilham vermek”, “fark etmek”, “zor gelmek”, “rol oynamak” “elinden tutmak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
KİŞİSEL GELİŞİM	Milyarder Olacağım! I Will Be A Billionaire! 2018 TEDxReset Alp Onur TEDxReset	Konuşmacı “canı sıkılmak”, “kafa yormak”, “ortaya çıkarmak”, “yola çıkmak”, “sahip çıkmak”, “baskı yapmak”, “arkasına almak”, “ses çıkarmamak”, “elde etmek”, “ileriye gitmek”, “adı çıkmak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).

BİLİM VE TEKNOLOJİ	Yapay Zekâ Ve İnsan El Ele Merve Ayyüce Kızrak TEDxBahcesehirUniversity	Konuşmacı “fikir yürütmek”, “elde etmek”, “gark olmak”, “gözyaşına boğulmak”, deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
SAĞLIK VE SPOR	Yiyecek Savaşları Ayşegül Çoruhlu TEDxIzmir	Konuşmacı “Hanya’yı Konya’yı anlamak”, “birbirini yemek”, “(bir şeyi) aklında tutmak”, “yolunu bulmak”, “baş etmek” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
ZAMAN VE MEKAN	Rotasız Seyyah Olmak Mehmet Genç TEDxMETUAnkara	Konuşmacı, “yola çıkmak”, “hoşa gitmek”, “adım adım gezmek”, “dikkat çekmek”, “eğitim almak”, “ses getirmek”, “yerini almak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
DUYGULAR	Yeni çağda duyguların evrimi #beginningofthenewera ONUR OKAN DEMİRCİ TEDxMedipolUniversity	Konuşmacı “ortaya çıkmak”, “ihtiyaç duymak”, “bir araya getirmek”, “çıkmaza girmek”, “yoksun kalmak”, “yok etmek”, “dünyaya gelmek deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
DOĞA VE EVREN	Astronot Olma Yolunda Halil Kayıkcı TEDxGündoğduKoleji	Konuşmacı “yeri gelmek”, “ayak basmak”, “maruz kalmak”, “hayal kurmak”, “emek harcamak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
SANAT	Roman Okumanın 5 Faydası Murat Menteş TEDxYouth@CAL	Konuşmacı “mazur görmek”, “yol göstermek”, “ilgi görmek”, “ufkunu genişletmek”, “razı olmak (veya gelmek)”, “fark etmek”, “akıl etmek”, “idrak etmek”, “yoktan var etmek”, “heves etmek”, “elde etmek” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
VATANDAŞLIK	Okumak Her Çocuğun Hakkıdır Ebru UYGUN TEDxAnkaraCitadelSalon	Konuşmacı, “ilgi çekmek (uyandırmak)”, “eğitim almak”, “(birinin) gözünün (gözlerinin) içine bakmak”, “fark etmek”, “içi burkulmak”, “teşvik etmek”, ihtiyaç duymak”, “bir araya getirmek”, “imza atmak” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).
ÇOCUK DÜNYASI	Espor, Tutku ve Rekabetin Yeni Arenası Hasan Çolakoğlu TEDxIstanbul	Konuşmacı “icat etmek”, “fikir yürütmek”, “çaba göstermek”, “ortaya çıkmak”, “yola çıkmak”, “bir araya gelmek”, “başını belaya sokmak”, “kafa yormak”, “yok etmek”, “denk gelmek” deyimlerini doğru şekilde mecaz anlamıyla kullanmıştır (TDK, 2022b).

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu bölümde Ankara ili merkez ilçelerinde yer alan ortaokullarda görev yapan 56 Türkçe öğretmenine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen ve sözlü anlatım unsurları bakımından değerlendirilen TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarına yönelik sonuçlar yer almaktadır.

5.1.1. Görüşme Formuna Yönelik Sonuçlar

Türkçe öğretmenlerine uygulanan görüşme formunda öğretmenlere YouTube videoları ve TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalına yönelik sorular sorulmuştur. YouTube videolarını izliyor musunuz? sorusuna öğretmenlerin %55'i "Evet" %39'u "Kısmen" ve %6'sı "Hayır" demiştir. YouTube'u kullanan öğretmenler, merak ettikleri konularla ilgili videoları, eğitim-ders içerikli videoları, yemek tariflerini, kişisel gelişim, sağlık, seyahat, müzik ve haber videolarını izlediklerini ifade etmişlerdir. Günümüzde en sık kullanılan sosyal medya araçlarından biri de YouTube'dur. TÜİK verilerine göre 2022 yılında bireylerin en fazla kullandıkları sosyal medya ve mesajlaşma uygulamaları %82,0 ile WhatsApp, %67,2 ile YouTube ve %57,6 ile Instagram olmuştur (TÜİK, 2022). YouTube genellikle eğlenceli vakit geçirmek, müzik dinlemek gibi amaçlarla kullanılıyor olsa da bilgi edinme ve eğitim amacıyla da kullanılmakta bu alana yönelik içerikler de üretilmektedir.

Öğrencilerinin takip ettiği YouTube videoları hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarına yönelik sorulan soruya, öğretmenlerin %58'i "Kısmen" cevabını verirken, %29'u "Hayır" cevabını ve %13'ü "Evet" cevabını vermiştir. Öğretmenler öğrencilerin genelde oyun, animasyon, YouTuber ve müzik videolarını takip ettiklerini bildiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun verdiği cevap üzerine öğrencilerin sıklıkla

fenomenlerin videolarını, oyun videolarını, animasyon ve müzik videolarını izledikleri gözlemlenmiştir. Çocukların sıklıkla takip ettiği Enes Batur ve Orkun Işıtmak, Ruhi Çenet, Burak Oyunda gibi YouTuber’ların kanallarındaki videoları analiz edilmiştir. Analizler sonucunda içeriklerin genellikle eğlenceli, ilgi çekici ve gündemdeki olaylardan oluştuğu görülmüştür (İç, 2017 s.5). YouTube’u sıklıkla kullanan öğrencilerin dikkatini eğitime yönelik içeriklere vermek bütün öğretmenlerin sorumluluğundadır.

Derslerinde YouTube videolarından faydalanıp faydalanmadıklarına yönelik sorulan soruda öğretmenlerin %59’u “Kısmen” derken, %27’si “Evet” ve %14’ü “Hayır” cevabını vermiştir. Öğretmenler Tonguç Akademi, EBA TV gibi eğitim kanallarındaki videoları kullandıklarını, Türkçe konu anlatım videolarını ilgi çekici olduğu için tercih ettiklerini ve dinleme/izleme metinlerini izleterek YouTube’dan faydalandıklarını belirtmişlerdir. YouTube günümüzde önemli bir eğitim aracı hâline gelmiştir. İlköğretim çağındaki öğrencilerin günlük internet kullanımı 1-2 saattir ve bu süre zarfında vakitlerini sıklıkla YouTube’da geçirmektedirler (Ergen, 2019, s.130-131). YouTube ilkokuldan üniversiteye kadar birçok derste öğrencilere faydalı içerikler sunan bir sosyal medya aracıdır.

YouTube videolarının temel dil becerileri kazanımlarını geliştirmeye olan etkisine dair yöneltilen sorularda; okuma becerisi için öğretmenlerin %62’si “Kısmen” cevabını verirken, %34’ü “Hayır” ve %4’ü “Evet” cevabı vermiştir. Öğretmenler altyazılı filmlerin okuma hızını arttırabileceğini, görsel okuma becerilerini geliştirdiğini; hayır diyenler ise sıklıkla okuma becerisinin gelişmesinde birebir kitapla temas olması gerektiğini, okuma becerisinin kitap okuyarak gelişeceğini ifade etmişlerdir. Okuma eylemi sadece göz hareketleriyle bir metni okumak değil aynı zaman anlama eyleminin gerçekleşmesidir. Anlamanın sağlandığı sorulan sorulara uygun cevapların verildiği okuma gerçek bir okuma sayılmaktadır. İster bütün bir kitap olsun, ister kısa bir yazı, her metnin yapı olarak bir bütünlüğü vardır. Bu bütünlüğü görme ve belirleme okuduğunu anlamamanın temel yönlerinden birini oluşturur (Temizkan, 2009, s.40). Alanında uzman kişiler tarafından hazırlanan ve eğitime yönelik içeriklerin mevcut olduğu YouTube videolarının kendi içinde bir anlam bütünlüğü mevcuttur. Videonun konusunu, ana fikrini saptamak video hakkında yorumlar yapmakta anlama becerisini geliştirmede bir araçtır. Konuşma becerisi için öğretmenlerin, %43’ü “Hayır” cevabını verirken, %32’si “Kısmen”, %25’i ise “Evet” cevabını vermiştir. Öğretmenler, çocukların algılarını dinleme becerisine yönelttiğini, konuşma becerisini desteklemediğini, alana yönelik hazırlanan paylaşımların olmadığını, YouTube’un olumsuz örneklerle dolu olduğunu sıklıkla ifade etmişlerdir. “Kısmen” ve

“Evet” diyenler ise; dili doğru kullanan kişilerin videolarının izlenmesinin olumlu yönde etkileyeceğini ifade etmişlerdir. Hayatımızın her alanında çevremizdekilerle iletişim kurabilmek için konuşmaya ihtiyaç duymaktayız. Bu sebeple konuşma becerisini geliştirmek doğru ve etkili iletişim kurabilmek için çok önemlidir. Hayatın hemen hemen her alanında konuşma büyük önem taşımaktadır. Özellikle iletişim teknolojisiyle dünyanın hızla küçüldüğü günümüzde konuşma, kişiler arası ilişkileri düzenlemede doğrudan bir vazife üstlenmektedir (Yalçın, 2018, s. 216). Konuşmak, iletişim kurmak bu kadar önemliyken bu beceriyi geliştirebilmek için alanında uzman kişilerin konuşmalarını YouTube üzerinden takip etmek hem öğretmenlerin hem öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri ve konuşmalarındaki kusurları fark etmesi açısından önemlidir. Dinleme becerisine yönelik cevaplarda ise; öğretmenlerin %59’u “Evet” , %31’i “Kısmen” ve %10’u “Hayır” demiştir. Öğretmenler dinleme/izleme metinlerinin çocuklarına algılarına hitap ettiğini, videoların daha ilgi çekici olduğu için bu beceriyi geliştirdiğini ifade etmişlerdir. YouTube videolarının en çok dinleme/izleme becerisi kazanımlarını geliştirdiğini belirtmişlerdir. Anlama becerilerinden bir diğeri de dinleme becerisidir. Okuma becerisinde olduğu gibi dinleme de anlama ile sonuçlanmadığında etkinlikler amacına ulaşmamaktadır. Dinleme becerisini kazanmış öğrenciler derste öğrendiklerini tekrar ederek, daha sonra da gözden geçirerek pekiştirebilirler. Günlük hayatımızda öğrendiklerimizin önemli bir bölümü dinleme yoluyla edinilmiştir (Özbay, 2013, s.72). Ders içeriğine ve temalara uygun YouTube videolarını kullanmak dinleme becerisini geliştirecek bir materyal olarak düşünülebilir. Yazma becerisine yönelik cevaplarda ise; öğretmenlerin %61’i “Hayır”, %34’ü “Kısmen” ve %5’i “Evet” cevabını vermiştir. “Hayır” diyen öğretmenler YouTube videolarıyla yazma becerisinin kazandırılmayacağını, bu beceride pratik yaptırmanın etkili olduğunu, yazmaya yönelik videoların öğrencilerin ilgisini çekmediğini ifade etmişlerdir. “Kısmen” diyen öğretmenlerin verdiği cevaplarda ise, içerik olarak araştırma ve bilgi edinme amaçlı kullanılabileceğini, not alarak dinleme yaparak yazma becerisinin geliştiğini, yaratıcı yazmaya olanak sağlayacağını belirtmişlerdir. Yazma becerisi kazandırılması en zor becerilerden biridir. Öncelikle yazılacakların düşünülmesi zihinde bir şema çizilmesi ve bunların yazıya dökülmesi gerekir. Öğrencilerin en çok zorlandıkları bu beceriyi geliştirmek için farklı materyaller yöntemler denenmelidir. Öğrencilerin duygu, düşünce ve bilgilerini yazılı olarak ifade edebilme becerisini geliştirmek, yazmaya karşı ilgi uyandırmak ve öğrencilere yazma alışkanlığı kazandırmak için öğretim sürecinin bütün aşamalarında yazma becerisini geliştirici uygulamalara yer verilmelidir (Özbay, 2013,

s.23). Henüz planlı yazma çalışmalarını öğrenemeyen öğrencilere bir konu verip onunla ilgili kompozisyon yazdırmak doğru bir yazma becerisi kazandırma yöntemi değildir. Yukarıda belirtilen bu beceriyi kazandırmaya yönelik uygulama çalışmalarından biri de YouTube videoları olabilir. Nasıl yazı yazılmalı nelere dikkat edilmeli buradaki içeriklerden faydalanılarak yazma alışkanlıkları öğrencilere kazandırılabilir.

Öğretmenlerin, YouTube videolarını temel dil becerilerini geliştirmek için kullanıp kullanmadıklarına dair yöneltilen sorularda, okuma becerisi için %77'si “Hayır”, %19'u “Kısmen” ve %4'ü “Evet” demiştir. Öğretmenler, okuma becerisinin kitapla kazanılacağını, YouTube videolarını faydalı bulmadıklarını, öğrencilerin yaş düzeyine uygun kitap incelemelerinin yeterli sayıda olmadığını belirtmişlerdir. Okuma becerisini kazandırmak için sadece ders kitapları yeterli gelmemektedir. Öğrencilerin anlama becerilerini geliştirmek için farklı materyaller de kullanılmalıdır. Öğretmen tarafından sınıfta kullanılan materyaller eğer ders kitaplarında yeterli ölçüde yer almıyorsa öğrencinin yaratıcı düşünce becerisine katkıda bulunacak biçimde seçilmesi ve uygulanması gerekir. Öğrencinin yaş seviyesine uygun hayal gücünü besleyici, başkalarından yardım almadan yeni düşünceler üretmesine yardımcı olacak konular ve tartışma öğeleri sınıf içi etkinliklerde kullanılmalıdır (Yalçın, 2018, s.151). Bu açıdan bakıldığında YouTube videoları öğrencilerin okuma yani anlama becerilerini geliştirmede hem günceli yakaladığı için hem de görsel ve işitsel öğeler barındırdığı için kullanılmalıdır. Konuşma becerisi için öğretmenlerin, %66'sı “Hayır”, %27'si “Kısmen” ve %7'si “Evet” demiştir. Öğretmenler, videolardaki konuşmacıların diksiyonlarının yeterli ve örnek teşkil ettiğini düşünmediklerini, videolar arasındaki reklamların amacı engellediğini, içeriklerin yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Günümüzde sosyal medya araçlarını sıklıkla kullanmaktayız. Ekran başında geçirdiğimiz süreyi daha verimli kullanmanın yollarından biri de, bu sosyal medya araçlarında eğitim ve öğretim faaliyetlerinden yararlanmaktır. Günümüz toplumlarında konuşma hayatımızın her alanında etkilidir. Televizyon radyo ve internetin gelişmesiyle geniş kitleler doğrudan ilişki kurma imkânı bulmuştur. Bu yeni teknolojiler konuşma becerisiyle birleşerek günlük hayatımıza yön vermektedir (Yalçın, 2018, s.217). Hayatımızı yönlendiren bir diğer kitle iletişim aracı da YouTube'dur. Birçok bilgiye hızlıca ulaşabildiğimiz YouTube'da öğrencilerin ilgisini çekecek yaş seviyelerine uygun konuşma becerilerine yönelik içerikler de vardır. Bu içerikleri kullanmak hem öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırmakta hem de konuşma becerilerini geliştirmede önemli bir yer tutmaktadır. Dinleme becerisi için öğretmenlerin %51'i “Evet”, %27'si “Kısmen” ve

%22'si “Hayır” cevabını vermiştir. Öğretmenler, ders içi kazanımlara uygun videoları, sessiz film, kısa olay ve durum videoları, edebî türlere yönelik hazırlanmış videoları dinleme becerisini geliştirmek için kullandıklarını belirtmişlerdir. Dinleme becerisini geliştirmede ders kitaplarında yer alan dinleme/izleme metinleri her zaman yeterli olmamaktadır. Sadece işitsel öğeler içeren materyaller kullanmak yerine hem görsel hem işitsel öğeler kullanmak öğrenmede kalıcılığı arttıracaktır. Televizyon, bilgisayar, sinema vb. görsel iletişim araçlarının günümüzde çok fazla yer kapladığı aşikârdır. Bu öğeler bireylerin gözlem becerilerini de geliştirmiştir (Özbay, 2013 s.41). Hem görsel hem işitsel anlatım unsurları içeren materyallerden biri de YouTube videolarıdır. Dil becerilerini geliştirmek, yabancı dil öğrenmek ya da yabancılara Türkçe öğretiminde de öğrencileri buradaki videolara yönlendirmek ya da derslerde kullanmak önem arz etmektedir. Yazma becerisi için öğretmenlerin, %76'sı “Hayır”, %22'si “Kısmen” ve %2'si “Evet” cevabını vermiştir. “Hayır” diyen öğretmenler, ortaokul kademesi için uygun içeriklerin yeterli sayıda olmaması, öğrencilerin hatalarını karşılıklı iletişimle düzelttiklerini “Kısmen” diyen öğretmenler ise, animasyon, kısa film, kamu spotu gibi filmleri izleterek bu videoların ana fikri metnin konusuna yönelik yazılar yazdırdıklarını, bunların anlatma becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Yazma becerisi okuduğunu, izlediğini veya dinlediklerini anlamaktan, anladıklarını ifade edebilmekten geçen bir beceridir. Öğrencilere bir metnin ana fikrini yazdırmak ya da okudukları bir hikâyenin, düzyazının özetini doğru yazdırabilmek dikkat edilmesi gereken bir husustur. Çünkü öğrenciler özet denilince bir metni olduğu gibi yazmak olarak algılamaktadır. Öğrencilerin bütün disiplin alanlarındaki başarısını etkileyen okuma ve yazma becerilerinin kazandırılmasındaki problemler araştırıldığında bilgilerin öğretilmesi konusunda boşluklar olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumda dil becerilerinin kazandırılmasında yeni öğretim arayışlarına ihtiyaç duyulmaktadır (Belet ve Yaşar, 2007, s.71). Yeni arayışlara gereksinim duyulan bu beceride, kitle iletişim araçlarından YouTube doğru örnekler sunulduğu takdirde öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede etkili bir materyal olarak kullanılabilir.

YouTube videolarının söz varlığını geliştirmesiyle ilgili yöneltilen soruya öğretmenlerin %42'si “Kısmen”, %33'ü “Hayır” ve %25'i “Evet” cevabını vermiştir. Konuşma kurallarına dikkat edilerek okunan metinlerin, şiirlerin yeni edinilen kelimelere katkı sağladığı, kelimelerin bağlam içerisinde doğru bir şekilde kullanıldığı eğitsel videoların etkili ve yararlı olacağını ifade etmişlerdir. Dilimiz söz varlığı bakımından oldukça zengin bir hazineye sahiptir. Deyimler, atasözleri, terimler bu hazinenin birer ürünüdür. Bireyin

kendi diline ait sözcük dağarcığını etkili olarak kullanabilmesi önemlidir. Sözcük çeşitliliği bireylerin hayatını her yönde etkiler. Sözcük dağarcığını aktif olarak kullanan bireyler daha iyi sosyalleşir, anlama ve anlatma becerileri geliştiği için akademik başarısı da doğru orantılı olarak artar. (Demirgüneş ve Gökçe, 2021, s.235) Bu hazineyi korumak geliştirmek konusunda öğretmenlere de büyük görev düşmektedir. Kitle iletişim araçları dilin söz varlığına dikkat edilmesi gereken önemli bir alandır. YouTube’da da söz varlığını geliştirecek, öğrencileri bu konuda bilinçlendirecek içerikler mevcuttur. Türkçenin YouTube videolarında doğru ve etkili kullanıldığına dair yöneltilen soruda öğretmenlerin, %57’si “Kısmen”, %41’i “Hayır” ve %2’si “Evet” cevabını vermiştir. Öğretmenler, eğitici videoların yararlı olacağını, Türkçenin doğru kullanımını anlatan videoların kullanılabileceğini, edebî içeriği olan videoların farkındalık oluşturabileceğini ifade etmişlerdir. Buna karşılık “Hayır” diyen öğretmenler ise, videoların çoğunun özensiz ve kontrolsüz hazırlandığını, dil kurallarına dikkat edilmediği, kelimelerin yutulmuş ve argo sözcüklere yer verildiğini söylemişlerdir. İnternet ortamında dilin kullanımı hususunda gereken özenin gösterilmemesi bu alanlar için olumsuz bir durumdur. Standart Türkçe ile konuşulmaması, vurgu ve tonlamalara dikkat edilmemesi, kelimelerin yutulması ya da eksik söylenmesi, anlatım bozukluklarının yapılması gibi yanlışlıklar söz konusu olabilmektedir. Sosyal medyada kullanılan dili bireyler günlük hayatlarında da konuşmayı alışkanlık hâline getirmişlerdir. Bu konuşmalar standart (ölçünlü) dilden uzaklaşmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla sosyal medyada kullanılan özensiz ve bilinçsiz dil kullanımı dilimize de etkilemektedir (Aktaş ve Şentürk, 2014 s.417). YouTube da da aynı sorunlar mevcuttur fakat bir genelleme yapmak yanlıştır. Çünkü diksiyon ve konuşma eğitimleri üzerine “Tecrübe Akademi TV, Diksiyon-Eray Özden Akça, Diksiyon TV- Mennan Şahin TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) gibi kanallarda Türkçenin etkili ve doğru kullanıldığı, bu alanda eğitimler verildiği görülmektedir. Atasözü, deyim ve özdeyiş öğretimi gerçekleştirdiğine dair yöneltilen soruda ise öğretmenlerin, %54’ü “Hayır”, %30’u “Kısmen” ve %16’sı ise “Evet” demiştir. Öğretmenler özlü söz öğretimini geliştirici kartlarla yaptıklarında daha etkili olduğunu, bu alana yönelik videoların yeterli sayıda olmadığını, YouTube’u bu amaçla kullanmadıklarını belirtirken “Kısmen” diyen öğretmenler ise, atasözü, deyim ve özdeyiş hikâyelerini anlatan videoların geliştirebileceğini, atasözü ve deyimlerin kullanıldığı şarkıları derleyen videoların özlü söz öğretimini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Dil eğitiminde atasözlerinin, deyimlerin ve özlü sözlerin rolü büyüktür. Toplumların yaşantılarından, tecrübelerinden izleri bu sözlerde bulmak mümkündür. Dilimizde bu söz varlıkları bakımından oldukça zengindir. Dilimizin

öğretilmesinde özlü sözlerden yararlanmak hem kültür aktarımında hem de dili daha doğru öğretmekte birer araçtır. Dil eğitiminde atasözü ve deyimlerden yararlanarak dilin ifade gücü geliştirilebilir. Aynı zamanda dilin mantığı sezdirilerek öğretilir. Kelime hazinesi zenginleşir ve gelişir. Böylece dilde daha kalıcı öğrenmeler olur. Buradan yola çıkarak doğru sesletme, kelime hazinesinin yetersizliği, anlam ve kavram kargaşası gibi öğrenme sorunlarının çözümüne atasözü ve deyimler katkı sağlar (Esin, 2011, s.615). Sosyal medya araçlarından YouTube’da da dil öğretimi için içerikler mevcutken doğru seçilmiş örneklerle atasözü, deyim ve özdeyiş öğretimini yapmak mümkündür.

Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaların öğretiminde YouTube videolarından faydalanılmasına dair yönetilen soruya öğretmenlerin, %43’ü “Kısmen”, %37’si “Hayır” ve %20’si “Evet” cevabını vermiştir. Öğretmenler, konu içeriğine uygun videoları izlettiklerini, doğa teması, kültürel miras temalarında kısmen faydalandıklarını, duygular, Millî Mücadele ve Atatürk, Bilim ve Teknoloji temasına yönelik içerikleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra okul kaynaklarının yeterli olduğunu gerek duymadıklarını, EBA’yı kullandıklarını, yazılı kaynakları tercih ettiklerini belirten öğretmenler de olmuştur. 2006’dan günümüze kadar hazırlanan Türkçe öğretim programlarında temalara yer verilmiştir. Bu temalardan bazıları zorunlu her sınıfta işlenmekte bazıları ise seçmeli temalar olarak ders kitaplardan kendilerine yer bulmaktadır. Dil edinimi ve öğretiminin sağlandığı Türkçe dersinde aynı zamanda kültür aktarımı da yapılır. 2006 yılında hazırlanan İlköğretim Türkçe Dersi (6. 7. ve 8. sınıflar) Öğretim Programı’nda ilk kez tematik eğitim modeli kullanılmıştır. Böylece ders kitapları belli temalar ve bu temalara bağlı temanın farklı yönlerini ele alan alt temaları kapsayan metinlerden oluşmuştur. (Turan ve Çelik, 2019, s.536). Günümüzde de teknolojinin gelişmesiyle birlikte sadece ders kitaplarından tema öğretimi yeterli olmamaktadır çünkü öğrenciler hem işitsel hem görsel materyallerle kalıcı öğrenmeleri sağlamaktadır. Turan ve Çelik (2019) Millî Kültür temasının öğretiminde öğretim materyali olarak Barış Manço şarkılarını kullanmıştır. Buradan yola çıkarak YouTube’daki videoları da tema öğretiminde kullanmak mümkündür.

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalına yönelik hazırlanan soruların ilki, TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyor musunuz? olmuştur. Öğretmenlerin, %65’i “Hayır”, %22’si “Kısmen” ve %13’ü “Evet” cevabını vermiştir. Öğretmenler YouTube’da çok fazla içerik olduğunu bu kanaldan haberdar olmadıklarını, ilgilerini çekmediğini, içeriği beğenmediklerini belirtmişlerdir. Bunun

yanında kanalı takip eden öğretmenler ise kimlerin videolarını izlediklerini söylemişlerdir. TED, “Paylaşmaya Değer Fikirler” anlayışıyla, kişiler ve organizasyonlar yapabilmek için TEDx’i oluşturmuştur. TEDx ismindeki “x” bağımsız organize edilen TED etkinlikleri anlamına gelmektedir (TEDx Reset, 2022). Ülkemizde de bir çok TEDx organizasyonu yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Bu konuşmalar YouTube’da TEDx Talks (Konferansları) kanalında, ülkemizde ise TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında yayınlanmaktadır. İzlenme oranları yüksek olan bu videolar birçok konu başlığından oluşmaktadır. Bireyler alanında uzman kişilerin yaptığı bu konuşmaları internet ortamından rahatlıkla izleyebilmektedir. Öğretmenlere, öğrencilerin TEDx Türkiye YouTube kanalı videolarını izlediklerine dair bilgileri olup olmadığı sorulduğunda öğretmenlerin, %98’i “Hayır” derken %2’si “Kısmen” demiştir. Öğretmenler bu kanalın videolarının öğrencilerin ilgisini çekmediğini, bilgilerinin olmadığını, öğrencilere bununla ilgili bir soru yöneltmediklerini, öğrencilerin bu videoları eğlenceli bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler YouTuberları izlemeyi onların kanallarını takip etmeyi sıklıkla tercih etmektedir. İlköğretim çağındaki çocuklar YouTuberların kanallarını takip etmekte ve onların videolarını izlemektedir. Dijital dünyaya gözlerini açan günümüz çocukları sosyal medya araçlarını en yoğun kullanan kitledir. Çocukların internet ve özellikle YouTube’u kullanma süreleri de bunu kanıtlamaktadır (Ergen, 2019, s.145). YouTube’u bu kadar yoğun kullanan öğrenci kitlesine onların ilgilerini ve dikkatini çekecek eğitim içerikleri bulmak ve bu içeriklerle öğrencileri tanıştırmak gerekir. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videolar hakkında öğrencileri bilgilendirmek burada onların ilgi ve tutumlarına yönelik videolar olduğunu söylemekte öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmeye yönelik TEDx Türkiye YouTube kanalı videolarının etkisi sorulduğunda öğretmenlerin, %64’ü “Hayır”, %27’si “Kısmen” ve %9’u ise “Evet” demiştir. Alanında uzman kişilerin yaptığı konuşmaların ufuk açıcı olacağı, bu kanalda konuşma yapan kişilerin büyük ölçüde hitabetinin güçlü olduğu, Türkçeyi etkili ve güzel şekilde kullandıkları, model alma anlamında güzel örnekler olduğu cevapları verilirken, “Hayır” diyen öğretmenler ise bu videolarda içeriğe önem verildiğini dil özelliklerine dikkat edilmediğini, içeriklerin yetersiz olduğunu, hiç izlemediklerini, öğretim sürecinde bu videolardan faydalanmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin kendilerini doğru ifade edebilmeleri, sınıf ortamında duygu ve düşüncelerini söyleyebilmeleri için konuşma yöntem ve tekniklerini öğrenmeleri gerekmektedir. Burada öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Farklı yöntem ve tekniklerin, materyallerin kullanılması bu becerinin geliştirilmesi için önemlidir. Teknolojiyle bütünleşmiş öğrenme

yaklaşımları ve BİT (Bilgi İletişim Teknolojileri) araçlarını kullanma becerileri öğrencilerin sözlü sunum ve anlatım becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. TEDx konuşmaları da bu araçlardan biridir. Konuşma becerilerini, özellikle sözlü sunum becerilerini geliştirmek için etkili bir şekilde kullanılabilir. Aynı zamanda öğrencilerin kelime dağarcığını da geliştirmeye faydasının olacağı düşünülmektedir (Salem, 2019, s.146). Ülkemizde TEDx konuşmaları oldukça yaygındır. Alanında uzman kişilerin doğru ve standart bir Türkçeyle konuşması da bu videoları konuşma becerisini geliştirmede faydalı bir materyal olacağını göstermektedir. TEDX Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz? sorusuna yönelik öğretmenlerin %98'i "Hayır" %2 si "Kısmen" demiştir. Öğretmenler içeriklerin yetersiz ve çok zaman aldığını, etkisinin az olduğunu, videoların ortaokul grubuna hitap etmediğini, kanalla ilgili bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Yapılan görüşme formu analizi sonucunda öğretmenlerin bir kısmının TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videolar hakkında bilgi sahibi oldukları bu videoları izledikleri saptanmıştır. Öğretmenler derslerinde bu kanalın videolarından yararlanarak öğrencilere farklı bir bakış açısı kazandırabilir. TED konuşmaları özgün doğası gereği dil becerilerini geliştirmek için etkili bir öğretim aracıdır. Bu tür konuşmalar öğrencilere özgün ve düşündürücü materyaller sağlar (Salem, 2019, s.147). Öğrencilerin seviyesine ve dersin işleyişine uygun olarak seçilmiş videoları dikkatle izleyen öğrencilerin konuşma becerisi gelişebilir, sözlü anlatım unsurlarına dikkat ederek konuştuğu gözlemlenebilir. TEDX Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temaları öğrencilere kazandırmada fayda sağlayacağını düşünür müsünüz? şeklinde yöneltilen soruya öğretmenlerin, %65'i "Hayır", %24'ü "Kısmen" ve %11'i "Evet" cevabını vermiştir. "Kısmen" ve "Evet" diyen öğretmenler, Kişisel Gelişim, Millî Kültür, Duygular, Birey ve Toplum, Vatandaşlık, Erdemler temasına yönelik içeriklerin olduğunu ve bu temaların kazandırılabilceğini belirtmişlerdir. Türkçe Öğretim Programı'nda belirlenmiş olan temaların öğretiminde ders kitaplarının yanı sıra öğretimde kalıcılığı sağlayacak farklı uygulamalara da yer verilmelidir. Farklı disiplinlerin aynı temayla ilgili kazanımlarının bir bütün hâlinde ele alınması; bilginin anlamlandırılması, ilişkilendirilmesi ve üst düzey zihinsel becerilerin gelişmesine katkı sağlaması açısından önemlidir. Belirlenen temalar öğrencilerin ilgisini çekmelidir (Demirbaş, 2006, s.29). Öğrencilerin bilgileri anlamlandırması, temalarla ilgili kazanımları öğrenmeleri bakımından TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalındaki videoları izletmek ve öğrencilere bu videolarla ilgili etkinlikler yaptırmak hem farklı bir uygulama olacak

hem de öğrencilerin dikkatini çekecektir. Hem işitsel hem görsel öğeler barındıran bu konferans videolarıyla temalar öğretilir.

5.1.2. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) Videolarına Yönelik Sonuçlar

TEDX Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videoları sözlü anlatım unsurlarına göre incelenmiş ve elden edilen bulgulara konuşmacıların çoğunun konuşması boyunca izleyicilerle göz teması kurduğu saptanmıştır. Konuşmacıların çoğu konuşmasına hitap ederek ve konuşmanın sonunda teşekkür ederek konuşmasını tamamlamıştır. Konuşmacıların büyük çoğunluğu konuşması boyunca dik duruş sergilemiştir. Konuşmacıların bir kısmı diyafram nefesini kullanabilirken bir kısmı da doğru nefes kullanımı konusunda başarısız olmuşlardır. Konuşmacıların çoğu işitilebilir bir ses tonuyla konuşurken bazıları ses tonunu ayarlayamamıştır. Konuşmacıların çoğu konuşma hızını ayarlarken bazıları buna dikkat etmemiş yer yer hızlı konuşmuştur. Bazı konuşmacılar sesleri tam ve doğru olarak çıkartırken bazıları kelimelerin ses seslerini yutmuş, geniş ünlüleri daraltarak konuşmuştur. Konuşmacılar konuşmalarını bir ana fikir üzerinde devam ettirmiştir. Anlatımları açık, akıcı ve kişiseldir. Bazı konuşmacılar gereksiz ses, sözcük ve tekrarlar yaptıkları için konuşmalarındaki akıcılık yer yer bozulmuştur. Sıklıkla tekdüzelikten uzak ve dinleyici seviyesine uygun bir dil kullanmayı tercih etmişlerdir. Konuşmacılar genellikle kelime ve cümle vurgularını anlamı verecek şekilde kullanmıştır. Konuşmalarını uygun bir tonlamayla tamamlamışlardır. Nadiren bazı konuşmacılar aynı ses tonuyla konuşmasını tamamlamış ve bu da monotonluğa sebep olmuştur. Sıklıkla konuşmalarına uygun ve gerekli yerlerde duraklamalar yapmışlardır. Konuşmacıların büyük çoğunluğu jestlerini etkili ve anlatımı destekler şeklinde kullanmıştır fakat bazıları sahne içinde çok hareketli olmayıp aynı noktada eli cebinde konuşmasını sürdürmüştür. Konuşmacıların çoğu yine aynı şekilde mimiklerini konuşması boyunca etkili kullanmıştır fakat nadiren bazıları göz temasından kaçınmış ve yere bakmıştır. Konuşmacılar sıklıkla “ıı, yani, mmm” gibi gereksiz sesleri kullanmıştır. Konuşmacılar genellikle yabancı sözcük kullanmamaya dikkat etmiş, alanlarına özgü kullandıkları terimlerin, yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarını vermeyi ihmal etmemişlerdir. Konuşmacılar sıklıkla İstanbul Türkçesiyle konuşmaya özen göstermişlerdir. Konuşmacılar genellikle Türkçenin dilbilgisi kurallarına uygun cümleler kurmaya dikkat etmişlerdir. Konuşmacılar dilimizin söz varlıklarından olan deyimleri konuşmalarına uygun düşecek şekilde sıklıkla kullanmıştır. Konuşmacıların sözlü anlatım unsurlarına çoğunlukla dikkat ederek konuşması incelenmiş

olan videoların Türkçe dersinde öğrencilerin temel dil becerilerinin geliştirilmesi ve temaların kazandırılması açısından büyük önem teşkil etmektedir.

5.2. Tartışma

Kitle iletişim araçları geçmişten günümüze hayatımızın her alanında yer bulmuştur. Bu araçları internet öncesi ve sonrası şeklinde ayırmak mümkündür. İnternet öncesi araçlar sıklıkla bilgi ve haber alma amacı taşımaktadır. İnternet ve teknolojinin de yaygınlaşmasıyla birlikte yeni kitle iletişim araçları ortaya çıkmış bunlara da sosyal medya araçları denilmiştir. Bu sosyal medya araçları, sosyal ağlar sayesinde karşılıklı iletişim kurma, anında dünyadaki haberlerden haberdar olma vb. amaçlarla daha sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. İçinde bulunulan yüzyılda teknolojinin eğitimde kullanılma gerekliliği kaçınılmaz bir gerçektir. Teknolojideki gelişmeler, eğitim açısından da bakıldığında birçok farklı materyal seçeneği sunmaktadır. Bu sebepten dolayı eğitim materyali deyince aklımıza ilk ders kitapları yardımcı kaynaklar gelmemelidir. Eğitim ortamı günümüzde artık dijital uygulamalar ve yeni kitle iletişim araçlarıyla desteklenmektedir.

Öğrencilerin aktif olarak kullandığı sosyal medya araçları da eğitime dâhil edilmeli, kalıcı öğrenmelere, eleştirel ve bilişsel düşünmeye yönlendiren etkinlikler yapılmalıdır. Eğitim açısından da kitle iletişim araçları her dönem önemini korumuş yeni kitle iletişim araçlarından sosyal medya da sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde sosyal ağ olarak nitelendirilen sosyal medya araçlarının başında Facebook, İnstagram, YouTube, WhatsApp vb. gelmektedir. Bu sosyal medya araçları eğitim ortamında da sıklıkla kullanılmaktadır. Dil eğitimine ve öğretimine yönelik çalışmalarda genellikle YouTube'un kullanıldığı görülmüştür. Duisembekova (2014) İngilizce dersinde kelime öğretimi, Keleş (2021) yabancı dil olarak Almanca öğretiminde YouTube'dan faydalanırlarken, Somyürek, Gülmez ve Yıldız (2018), dil eğitimine yönelik çalışmaların olmasına rağmen, Türkçe eğitimine yönelik çalışmaların az sayıda olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çalışmalar dil öğretiminde YouTube'un önemli bir kitle iletişim aracı olduğunu göstermektedir. Çalışmamızda YouTube videoları materyal olarak tercih edilmiş olup bu videoların öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmesine ve Türkçe öğretim programındaki temaların kazandırılmasına katkı sağlaması bakımından önem arz etmektedir. Çalışmamızda YouTube videoları ana dili öğretiminde kullanıldığı için aynı zamanda da videolar sözlü anlatım unsurları bakımından incelendiğinden bu çalışmalardan farklılık göstermektedir.

Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde YouTube videoları kullanılmaktadır. Yabancı kaynaklı çalışmalarda dinleme ve konuşma becerileri başta olmak üzere diğer dil becerilerinin kazandırılmasında da YouTube kullanılmıştır. Örneğin; Silviyanti (2014) YouTube'daki İngilizce film videolarının kullanımının dinleme becerisini geliştirdiğini ifade ederken, Çangal (2011), yabancılara Türkçe öğretiminde YouTube videolarının öğrencilerin dinleme ve konuşma becerilerini geliştirdiğini ifade etmiştir. Öğretmenlere yönelik hazırlamış olduğumuz yarı yapılandırılmış görüşme formunda öğretmenler YouTube'un konuşma becerisi (%25 "Evet", %32 "Kısmen") ve dinleme becerisini (%59 "Evet" , %31 "Kısmen") geliştirmede faydalı olabileceğini ifade etmişlerdir. Çalışmamız konuşma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesinde YouTube videolarının kullanılması bakımından diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

TEDx videoları yabancı ülkelerde dil edinimi ve temel dil becerilerini geliştirme çalışmalarına sıklıkla dâhil edilmiştir. Salem (2019) üniversite öğrencilerinin sözlü sunum becerilerini geliştirmek için, Hashimoto, Fukuda ve Ozaki (2015), fen ve teknoloji bölümü öğrencilerinin İngilizce dersinde özet yazma becerilerini kavrayabilmeleri için, Nursafira (2020) ve Gavenila vd. (2021) ise yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde konuşma becerilerini geliştirmek için TEDx videolarından yararlanmıştır. Bu çalışmaların ortak sonucunda TEDx videoları öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmede faydalı bir materyal olarak görülmüştür. Yurtdışında dil becerilerinin geliştirilmesinde bu kadar sık kullanılan TEDx videoları, ülkemizdeki çalışmalara konu olmamıştır. Çalışmamız da sözlü anlatım unsurlarının daha doğru kullanılarak konuşma becerisinin geliştirilmesine, Türkçe öğretim programında yer alan temaların kazandırılmasına yönelik bir materyal olarak TEDx videoları kullanılmasının faydalı olabileceğini göstermek için hazırlanmıştır. Bu durumda çalışmamızı alanda güçlü ve değerli kılmıştır.

TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı örneklerinde alanında uzman konuşmacılar sözlü anlatım unsurlarına sıklıkla dikkat ederek konuşmaktadır. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videoları öğrencilerin dikkatini çekecek içeriklere sahip olmasının yanı sıra öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmeye ve tema öğretiminde kullanılmaya uygun bir materyaldir.

5.3. Öneriler

1. Türkçe dersi bir beceri dersi olduğu için sadece ders kitapları materyal olarak kullanılmamalı, kitle iletişim araçlarından YouTube'da Türkçe öğretimi, tema öğretimi ve temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik içerikler bulunmalıdır. Bu içerikler aynı zamanda ders ortamında sunulmalıdır. Böylece birden fazla duyu organına hitap eden materyaller sayesinde kalıcı öğrenmeler de artacaktır.
2. Öğrencilerin YouTube'da kaliteli ve faydalı zaman geçirmesi için eğitim içerikli kanalların tanıtımı yapıp bu kanalları aktif olarak izlemeleri sağlanabilir. Bu kanalların videoları izletilerek öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri videolardan hareketle konuşma ve yazma çalışmaları yapmaları istenebilir. Aynı zamanda sınıfta izletilen bu videoların sözlü anlatım unsurlarına uygunluğuna dair ölçütlerin belirlenmesi sağlanabilir.
3. Türkçe öğretmenleri tarafından bir YouTube kanalı açılıp temel dil becerilerinin geliştirilmesine ve tema öğretimine yönelik içerikler hazırlanabilir. Öğretmenler bu YouTube kanalında öğrencilerinin de etkinlikler hazırlamasını ve bunları topluluk önünde sunmasını isteyebilir. Öğretmenler her sınıf düzeyi için YouTube kanalı oluşturabilir.
4. Dört temel dil becerisinin geliştirilmesi ve temaların öğretilmesi için TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videoları kullanılabilir. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalına yönelik etkinlikler tasarlanabilir.
5. Öğrencilere TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında bir konuşma yapacakmış gibi hazırlanmaları için süre verilir. Bu konuşmayı yaparken Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan temalardan birini seçmeleri istenebilir. Sözlü anlatım unsurlarına dikkat ederek bu konuşmayı sınıf ortamında yapmaları istenebilir.
6. Öğrenciler TEDx konferanslarına götürülebilir ve öğrencilerin bu konuşmalarla ilgili notlar alması istenebilir. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalında temalar üzerinde (Erdemler, Millî Kültürümüz, Millî Mücadele ve Atatürk, Birey ve Toplum, Okuma Kültürü, İletişim, Hak ve Özgürlükler, Kişisel Gelişim, Bilim ve Teknoloji, Sağlık ve Spor, Zaman ve Mekân, Duygular, Doğa ve Evren, Sanat, Vatandaşlık ve Çocuk Dünyası) konuşma yapan uzmanlar okula davet edilerek okulda bir konferans verebilir.

KAYNAKLAR

- Ahluwalia, G. (2018). Students' perceptions on the use of TED Talks for English language learning. *Language in India* 18, 80-86.
- Akbayır, S. (2005). *Dil ve diksiyon yazma ve konuşma sorunları*, Ankara: Akçağ.
- Akkaş, İ. (2019). *Teknoloji bağımlılığı*, Konya: Eğitim.
- Akkaya, B. ve Kanadlı, S. (2019). Öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak sosyal medyayı kullanmalarına ilişkin görüşleri. *İleri Eğitim Çalışmaları Dergisi* 1(2), 115-127.
- Akkoyunlu, B. ve Yılmaz Soylu, M. (2011). Sosyal iletişim ağları ve dilin yanlış kullanımı üzerine nitel bir çalışma. *İlköğretim Online*, 10(2), 441-453.
- Aksan D. (2004). *Türkçenin söz varlığı Türk dilinin sözcükbilimiyle İlgili gözlemler, saptamalar*. Ankara: Engin.
- Aksan, D. (2012). *Türkiye Türkçesinin dünü, bugünü, yarını*, Ankara: Bilgi.
- Aksoy, Ö.A. (1970). *Atasözleri ve deyimler (el kitabı)*. Ankara: TDK.
- Aktaş, E. ve Şentürk, L. (2014). Sosyal medyada Türkçenin kullanımı üzerine nitel bir araştırma. K. İşeri, G. Çetinkaya, T. Çelik, S. Demirgüneş, T. Daşöz, Y. Gençler (Haz.), *Türkçe Eğitiminde Kuramsal ve Uygulamalı Çalışmalar* içinde (s.415-430). Ankara: Pegem.
- Alabdulkareem, S.A. (2015). Exploring the use and the impacts of social media on teaching and learning science in Saudi. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 182, 213 – 224.
- Albantani, A.M. & Madkur, A. (2017). Musyahadat al fidyu: Youtube-based teaching and learning of Arabic as foreign language (AFL). *DINAMIKA ILMU* 17(2), 291-308.
- Almurashi, W.A. (2016). The effective use of Youtube videos for teaching English language in classrooms as supplementary material at Taibah University in alula. *International Journal of English Language and Linguistics Research* 4(3), 32-47.

- Alp, Y. & Kaleci, D. (2018). YouTube sitesindeki videoların eğitim materyali olarak kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *International Journal of Active Learning (IJAL)* 3(1), 57-68.
- Altunbay, M. ve Bıçak, N. (2018). Türkçe eğitimi derslerinde “Z Kuşağı” bireylerine uygun teknoloji tabanlı uygulamaların kullanımı. *ZfWT* 10 (1), 127-142.
- Alwehaibi, H.O. (2015). The impact of using YouTube in EFL classroom on enhancing EFL students' content learning. *Journal of College Teaching & Learning – Second Quarter* 12(2), 121-126.
- Arkan, A. & Yünter, S. (2018). Eğitim için sosyal ağlar, *Seta Perspektif*, 217, 1-6.
- Ata, A. ve Atik, A.(2016). Alternatif bir eğitim-öğretim ortamı olarak video paylaşım siteleri: üniversitelerdeki YouTube uygulamaları. *Social Sciences (NWSASOS)*, 11(4): 312-325.
- Ateş, M., Çerçi A. ve Derman, S. (2015). Eğitim bilişim ağında yer alan Türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 105-117.
- Aydoğan, F. ve Kırık, A.M. (2012). Alternatif olarak yeni medya. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 18, 58-69.
- Aytan, T. ve Güneş, G. (2020). Konuşmanın fiziksel unsurları. Kardaş, M.N. (Ed.) *Konuşma Eğitimi* içinde (s.63-80). Ankara: Pegem
- Balbay, S. & Kilis, S. (2017). Students' perceptions of the use of a YouTube channel specifically designed for an academic presentations skills course. *Eurasian Journal of Applied Linguistics* 3(2), 235–251.
- Bayrak Cömert, Ö. (2017). 2017 Türkçe dersi öğretim programında yer alan ortaokul düzeyindeki (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) konuşma becerisi kazanımlarına yönelik bir çalışma. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3). 1331-1344,
- Bekiroğlu, O. (2014). Türkçe atasözlerinde iletişim olgusunun izleri ve sosyo-kültürel çıkarımları. *Milli Folklor*, 26(103), 80-97.
- Belet, D. ve Yaşar, Ş. (2007). Öğrenme stratejilerinin okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile Türkçe dersine ilişkin tutumlara etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1), 69-86.

- Benzer, A. ve Saraçoğlu, K. (2020). Türkçe öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunların, sorunlara yönelik eleştiri ve önerilerin sosyal medya üzerinden incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1115-1132.
- Beşbudak, M., Nazlı, A.K. & Özmelek Taş, N. (2022). Kişisel gelişim aracı olarak sosyal medya: Türkçe TEDx konuşmaları üzerine betimsel analiz. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* (37), 273-296.
- Börekçi, M. (2015). Söz dizim kuramları bağlamında Türkçe söz dizimi. *Turkish Studies*, 10(16), 355-370.
- Brook, J. (2011). The affordances of YouTube for language learning and teaching. *Hawaii Pacific University TESOL Working Paper Series* 9(1,2), 37-56.
- Burke, S., Snyder, S. & Rager, RC. (2009). An assessment of faculty usage of Youtube as a teaching resource. *The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice*. 7(1), 1-8.
- Burke, S.C. & Snyder S.L. (2008). YouTube: an innovative learning resource for college health education courses. *International Electronic Journal of Health Education* 11, 39-46.
- Cangöl, E. (2020). Türkiye'deki Çinliler ve sağlık yaklaşımları. Tanrıverdi, G. (Ed.) *Türkiye'de Farklı Kültürler ve Sağlık Yaklaşımları: Sağlık Çalışanlarına Öneriler* içinde (s.143-162). Çanakkale: Rating Academy.
- Cihangir, H.H. (2021). *Youtube'un eğitim ortamı olarak kullanımının izleyici ve eğitmen bağlamında incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Clifton A. & Mann, C. (2011). Can YouTube enhance student nurse learning? *Nurse Education Today*, (31), 311-313.
- Coşkun, H. (2021). Media as a learning-teaching tool in the context of media literacy from Turkish language teacher candidates perspective. *International Journal of Education & Literacy Studies IJELS* 9(4), 93-102.
- Cüceloğlu, D. (2011). *Yeniden insan insana*. İstanbul: Remzi.
- Çangal, Ö. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımına yönelik öğretici görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü*

- Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi 1. Öğrenci Sempozyumu* (s.67-94). Ankara: Nobel Akademi.
- Çangal, Ö. (2021). Dil öğretiminde YouTube'un kullanımı: yabancılara Türkçe öğretenlerin deneyimleri ve bakış açıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö10), 63-80. DOI: 10.29000/rumelide.1009040.
- Çelebi, S. (2020). Konuşmada bürün olgularının üretimi ve işlevi. Kardaş, M.N. (Ed.) *Konuşma Eğitimi* içinde (s.129-152). Ankara: Pegem.
- Çoban, İ. (2019). Sosyal medyada kullanılan ödünçlemeler üzerine bir inceleme: YouTube yorumları örneği. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 298-313.
- Demir, A. (2021). Toplumsal değişme, kişiler arası sözsüz iletişim ve engellilik. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi (OPUS)*, 17(33), 112-131.
- Demirbağ, İ. (2022). Türkçe reklam bildirilerinde kullanılan yabancı sözcükler. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 125-134.
- Demirbaş, H. (2006). “*Sosyal bilimler öğretiminde tematik yaklaşım*” aklın ve bilimin aydınlığında eğitim. Ankara: MEB.
- Demirgüneş, S. ve Gökçe, S. (2021). Türkçenin uzaktan öğretimi ve öğreniminde sözcük öğretimi. A. Göçer (Ed.), *Türkçenin Uzaktan Öğretimi ve Öğrenimi* içinde (s.235-264). Ankara: Pegem.
- Dereli, S. (2008). Sözlü iletişimde nezaket stratejileri. *Türkbilig* 15, 24-52.
- Duisembekova, Z. (2014). *Youtube'taki İngilizce şarkıların çocuklara kelime öğretiminde kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ebied, M.M.A., Kahouf, S.A.A-S. & Rahman, S.A.A. (2016). Effectiveness of using Youtube in enhance the learning of computer in education skills in Najran University. *International Interdisciplinary Journal of Education* 5(3), 619-625.
- Ekici, M. ve Kıyıcı, M. (2012) . Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.
- Er, S. (2017). *Temel konuşma teknikleri ve diksiyon*, Ankara: Hayat.

- Erdoğan, M. (2021). İnternet ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları üzerine bir araştırma: Çanakkale örneği. R. İnan (Ed.). *Sosyal ve Beşerî Bilimlerde Değerlendirme ve Araştırmalar* içinde (s.25-45). Lyon: Livre De Lyon.
- Ergen, Y. (2019) Popüler kültürün popüler rol modelleri YouTuberlar ilköğretim çağındaki özel okul öğrencileri üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum* 9(1), 117-153. DOI: 10.12658/M0284
- Erkınay Tamtamış, H.K. (2021). Türkçede hibrit (melez) sözcükler. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten*, 72, 253-290.
- Esin, B. (2011). Dil eğitiminde bir araç olarak atasözü. 38. *ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi'nde sunulmuş bildiri* (s.605-629). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Gavenila, E.I., Wulandari M. & Renandya, W.A. (2021). Using TED talks for extensive listening. *PASAA* 61, 147-175.
- Gayef, A. & Caylan, A. (2021). Use of Youtube in medical education. *Konuralp Medical Journal*, 13(3), 640-647.
- Geçgel, H., Kana, F. & Eren, D. (2020). Türkçe eğitiminde dijital yetkinlik kavramının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 886-904.
- Gezgin, U.B. (2018). Kullanımlar ve doyumlar kuramı açısından bir yaygın eğitim aracı olarak sosyal medya: eğitimcilere öneriler. *İzlek*, 1(1), 12-35.
- Göncü, A., Öztürk, E. ve Gürer, M.D. (2016, 06-08 Ekim). *Sosyal ağların eğitimde kullanımına yönelik böte öğrencilerinin algılarının incelenmesi: Aibü örneği*. 4th International Instructional Technologies & Teacher Education Symposium. Re-discover Learning with Digital Learners, s.112-118.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. & Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. *XV. Türkiye'de İnternet Konferansı*, s.1-6.
- Gülenç, A. (2017). *Kişilerarası iletişimde beden dilinin önemi*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gülmez, E. (2019). *Okul öncesi dönem kavram öğretiminde Youtube'un bir eğitim teknolojisi olarak kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Gülsevin, G. ve Boz, E. (Ed.). 2006. *Türkçenin çağdaş sorunları*, Ankara: Gazi.
- Güney Z. (2020). Çocukların sosyal medya kullanımı üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 11(1), 188-199.
- Güzel, B.B., Çakır, H., & Çelen, Y. (2020). Youtube üzerinden video destekli keman öğretimine ilişkin öğrenci görüşleri. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 4(1), 31-43.
- Hashimoto, S., Fukuda, E., & Okazaki, H. (2015). Improving summarizing skills with TED talks: an account of a teaching lesson using explicit instruction. In F. Helm, L. Bradley, M. Guarda, & S. Thouësny (Eds), *Critical CALL – Proceedings of the 2015 EUROCALL Conference, Padova, Italy* (pp. 228-234). Dublin: Research-publishing.net. <http://dx.doi.org/10.14705/rpnet.2015.000338>
- Hopa, E. (2004). *Fagot'ta nefes ve beden kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Işıklar, Z. (2018). *Retorikte dili doğru ve etkili kullanma yolları*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Işıksalan, S. N. (2020). Türkçe öğretmen adaylarının dijital ortamlardan yararlanma durumlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies - Applied Sciences*, 15(3), 401-415.
- İç, C. (2017). *Video içerik üretimi sağlayan sosyal ağ sitelerinde video üretimi: Youtube Türkiye'de video üretimi içerik analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- İlhan, E. ve Görgülü Aydoğdu, A. (2019). Youtube kullanıcılarının kullanım motivasyonlarının incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(2), 1130-1153.
- İnceelli, A. & Candemir, Ö. (2016). Öğretim amaçlı videolarda öğretmen yakınlığı “açık sınıf örneği”. *AUAd*, 2(1), 8-35.
- İşman, A. ve Albayrak, E. (2014). Sosyal ağlardan Facebook'un eğitime yönelik etkililiği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 129-138.
- Jalaluddin, M. (2016). Using YouTube to enhance speaking skills in ESL classroom. *English for Specific Purposes World*, 50(17), 1-4.

- June, S., Yaacob, A. & Kheng, Y.K. (2014). Assessing the use of YouTube videos and interactive activities as a critical thinking stimulator for tertiary students: *An Action Research. International Education Studies*, 7(8), 56-67.
- Kaba, İ. (2019). Stres, ruh sağlığı ve stres yönetimi: güncel bir gözden geçirme. *Akademik Bakış Dergisi* 73, 63-81.
- Karakuş, N. ve Gazioğlu, M. (2020). Beden dili ve unsurları. Kardaş, M.N. (Ed.) *Konuşma Eğitimi içinde* (s.101-128). Ankara: Pegem.
- Kavuran, T. ve Yeşil, A. (2019). İnteraktif medyada Youtuber'ların iletişim dili: Enes Batur oyun videoları örneği. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi International Journal of Social Sciences* 2 (Ek Sayı), 45-62.
- Kayhan, E., Altun, S. ve Gürol, M. (2019). Sekizinci sınıf Türkçe Öğretim Programı (2018)'nın 21. Yüzyıl becerileri açısından değerlendirilmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 20-35.
- Keleş, N. (2021). *Der einsatz und effekt von sozialen medien im fremdsprachenunterricht am beispiel Deutsch*. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Kelsen, B. (2009). Teaching EFL to the igeneration: A survey of using YouTube as supplementary material with college EFL students in Taiwan. *CALL-EJ ONLINE* 10(2), 10-27.
- Kesici, A. (2019). Lise öğrencilerinin sosyal ağları kullanma sıklığına göre sosyal ağları eğitim amaçlı kullanmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 315-343.
- Kırkkılıç, A. ve Şahin, A. (2011). Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde eğitim teknolojisinin kullanımı. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmalar Kongresi, Dil Bilimi, Dil Bilgisi ve Dil Eğitimi 10-15.09.2007 (s.993-1006). Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara.
- Kocadaş, B. (2004). Kitle iletişim araçları eğitim ilişkisi. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 4(2),129-135.
- Koç Akran, S. (2018). Eğitim bilimlerinde akademik çalışmalar. H. Şahin, A. Temizer ve M. Premov (Ed.) *Ters-Yüz Sınıflarda (Flipped Classrooms) Alfa Kuşağı içinde* (s.139-158). Cetinje, Montenegro: Ivpe.

- Koçer, M. (2012). Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 18, 70-85.
- Korkmaz, Z. (2003). Türkiye Türkçesinde yazı diline girmiş günlük yaşamla ilgili alıntı sözler ve ekler. *Türk Dili*, 620, 118-127.
- Köroğlu, S. (2019). *Çocukların görsel-işitsel kitle iletişim araçlarına karşı korunması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Kuyumcu M. (2017) *Çağdaş dünyanın yeni kitle iletişim araçları: Youtube üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Li, Y., Gao, Y. & Zhang, D. (2016). To speak like a TED speaker-a case study of TED motivated English public speaking study in EFL teaching. *Higher Education Studies*; 6(1), 53-59.
- Liu, Youmei (2010) "Social media tools as a learning resource," *Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE)* 3(1), 101-114.
- MEB, (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6,7, ve 8.Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB, (2015). *Türkçe dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB, (2017). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: MEB.
- MEB, (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: MEB.
- MEB, (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: MEB.
- Mehdizade, R. (2017). *Siyasal ikna sürecinde sözsüz iletişimin önemi: jest, mimik ve beden duruşu*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Nacak, A., Bağlama, B., & Demir, B. (2020). Teacher candidate views on the use of YouTube for educational purposes. *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 10(2), 1-9.

- Nguyen, C.D., & Boers, F. (2018). The effect of content retelling on vocabulary uptake from a TED talk. *TESOL Quarterly*, 1-25.
- Nursafira, M.S. (2020). TED talks in EFL context: an alternative way for teaching and improving students speaking skills. *Journal of English Language Studies* 2(2), 43-47.
- Oktar, L. (2005). Dil kullanımı ve toplumsal kimlikler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7(2), 73-83.
- Özbay, M. (2013). *Anlama teknikleri: 2 dinleme eğitimi*. Ankara: Öncü.
- Özcan, M. & Kırkgöz. Y. (2021). "Turkish EFL teachers "perspectives on WEB 2.0 applications: benefits and potential challenges." *Shanlax International Journal of Education*, 9(2), 132-38.
- Öztürk, D.S., Öztürk, F. & Özen, R. (2016). Öğretmenlerin sosyal medya araçlarını mesleki gelişim amaçlı olarak kullanım durumları. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 7- 21.
- Öztürk, M.F. ve Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *ZfWT* 7(1), 101-120.
- Parlak, B. (2017). Dijital çağda eğitim: olanaklar ve uygulamalar üzerine bir analiz. [Özel Sayı]. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(15), 1741-1759.
- Saiful, J.A. (2019). EFL teacher's cognition in the use of Youtube vlog in English language teaching *journal of foreign language education and technology*, 4(1), 72-91.
- Salem, A,A,M,S. (2019). A sage on a stage, to express and impress: TED talks for improving oral presentation skills, vocabulary retention and its impact on reducing speaking anxiety in ESP settings. *English Language Teaching*; 12(6), 146-160.
- Selçuk, A. (2005). Kültürlerarası İletişim açısından gündelik İletişim davranışları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 1-17.
- Silviyanti, T.M. (2014). Looking into EFL student's perceptions in listening by using English movie videos on Youtube. *Studies in English Language and Education*, 1(1), 42-58.

- Somyürek, S., Gülmez, A. & Yıldız, G. (2018). Eğitim araştırmalarında çoklu-ortam paylaşımı: bir içerik analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama* 8(2), 125-156.
- Sroikudrua, T., Punksirikul, P. & Tawichai, S. (2021). Rhetorical strategies in Thai TEDx Talks. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*. 15(10), 361-378.
- Şenbay, N. (1991). *Alıştırırmalı diksiyon sanatı*, Ankara: MEB.
- Şenbay, N. (2011). *Söz ve diksiyon sanatı*, İstanbul: Yapı Kredi.
- Taşdelen, B. (2019). Okul öncesi çocuklar için sağlık içerikli eğitici videoların Youtube aracılığıyla kullanılması. A.M. Kırık (Ed.), *Yeni Medyada Çocuk ve İletişim* içinde (s.97-114). Konya: Çizgi.
- TDK Sözlük, (2022a). Güncel Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- TDK Sözlük, (2022b). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, <https://sozluk.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- TED, (2022). TED hakkında, TEDx programı <https://www.ted.com/about/programs-initiatives/tedx-program> sayfasından erişilmiştir.
- TEDx Reset. (2022). TEDx hakkında, <http://tedxreset.com/tedx-hakkinda/> sayfasından erişilmiştir.
- Tekin, G. & Görgülü Çakır, B. (2021). İnternet ve sosyal medya kullanımı üzerine bir araştırma: İstanbul Esenyurt Üniversitesi örneği. (Ed.) Tülay Özgül & Sevcin Beşikçi. *Sosyal Bilimlerde Uluslararası Dijital Dönüşüm Konferansı, Tam Metin Bildiri Kitabı*. s.94-100.
- Temizkan, M. (2009). *Metin türlerine göre okuma eğitimi*, Ankara: Nobel.
- Temizyürek F., Erdem, İ. & Temizkan M. (2007). *Konuşma eğitimi*, Ankara: Öncü.
- Tezci, E. & İçen, M. (2016, 06-08 Ekim). Liseli öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıkları. *4th International Instructional Technologies & Teacher Education Symposium. Re-discover Learning with Digital Learners*, s.544-554.
- Tiryakioğlu, F. & Erzurum, F. (2011). Use of social networks as an education tool. *Contemporary Educational Technology*, 2(2), 135-150.
- Topçuoğlu Ünal, F. & Özden, M. (2014). *Diksiyon ve konuşma eğitimi*, Ankara, Pegem.

- Topuz Savaş, A. (2018). Bireylerarası iletişiminde kültür. Uluyağcı, C. ve Eriş, U. (Ed.) *Bireylerarası İletişim* içinde, (s.85-98). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Turan, L. ve Çelik, H. (2019) Yedinci sınıf Türkçe dersi millî kültür temasının Barış Manço şarkılarıyla öğretiminin öğrenci başarısına etkisi. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 65, 533-566.
- TÜİK (2022). Hane halkı bilişim teknolojileri (BT) kullanım araştırması.[https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2022-45587) sayfasından erişilmiştir.
- Türköz, G. (2019). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının çeşitli sosyo-bilimsel konulara yönelik kararlarının, gerekçelerinin ve argüman kalitelerinin incelenmesi: Youtube Destekli Sınıf İçi Tartışma Kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. Sinop Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Sinop.
- Uça Güneş, E. P. (2016). Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri. *AUAd*, 2(2), 191-206.
- Ustabulut, M.Y. & Keskin, S. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alan uluslararası öğrencilerin öğrenme etkinliğini geliştirme amaçlı sosyal medya kullanım-doyum motivasyonları. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 155-173.
- Ün, H. ve Türkal, İ. (2018). Kurumsal iletişim bağlamında yükseköğretim kurumlarının sosyal medya kullanımları: üniversitelerin YouTube kanallarını kullanımları üzerine bir inceleme. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 22(Özel sayı), 2811-2833.
- Vural, B. (2007). *Uygulama ve örneklerle doğru ve güzel konuşma*. İstanbul: Hayat.
- Yalçın, A. (2018). *Son bilimsel gelişmeler ışığında Türkçenin öğretimi yöntemleri*, Ankara: Akçağ.
- Yeşilyurt, S. ve Çapraz, C. (2018). Ölçek geliştirme çalışmalarında kullanılan kapsam geçerliği için bir yol haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), s.251-264
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin.

- Yıldız, A. (2017). İnternet bağımlılığı için kolaylaştırıcı bir faktör olarak sanal dünyada etik duyarlılık azalması. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(4), 398-409.
- Zakarian, S. (2013). *Education and social media: An examination of Facebook, Twitter and YouTube in K-12 education*. Yüksek Lisans Tezi. California State University, Fresno.
- Zeyrek, S. (2021). Diksiyon ve güzel konuşma üzerine teorik notlar. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(79), 97-109.

EKLER

Ek 1. Görüşme Formu

KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARINDAN YOUTUBE VİDEOLARININ TÜRKÇE EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Değerli Meslektaşım,

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalında Dr. Öğretim Üyesi Özlem BAYRAK CÖMERT danışmanlığında Yüksek Lisans Tezi hazırlamaktayım. “Kitle İletişim Araçlarından Youtube Videolarının Türkçe Eğitimi Açısından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” başlıklı tezimde; Youtube videolarının Türkçe eğitimi alanında kullanılmasına yönelik görüş ve önerilerinizi almak amacıyla hazırlanan bu görüşme formu, yirmi yedi maddeden oluşmaktadır.

Çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Görüşmeyi yaparken vereceğiniz samimi ve gerçeklere dayalı cevaplarınız Türkçe eğitiminin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Görüşmeyle ilgili olarak sormak istediğiniz herhangi bir soru varsa cevaplandırmak isterim.

İlginiz için teşekkür ederim.

Kamile Reba YAVAŞ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Görüşme Tarihi:

Görüşme Yeri ve Saati:

I. BÖLÜM KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz:

- ☐ Kadın
- ☐ Erkek

2. Mezun olduğunuz okul türü:

- ☐ Lisans
- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora

3. Lisansta mezun olduğunuz bölüm/ana bilim dalı:

- ☐ Türkçe Öğretmenliği
- ☐ Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği
- ☐ Türk Dili ve Edebiyatı (*Fen-Edebiyat Fakültesi*)
- ☐ Diğer

4. Lisansüstünde mezun olduğunuz ana bilim dalı/bilim dalı:

- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora

5. Öğretmenlik mesleğindeki kıdem süreniz:

- ☐ 5 yıldan az
- ☐ 5-10 yıl
- ☐ 10-20 yıl
- ☐ 20 yıl ve üstü

6. Haftalık ders saatiniz:

- ☐ 15-20 saat
- ☐ 20-25 saat
- ☐ 25 saat ve üstü

II. BÖLÜM

YOUTUBE VİDEOLARI

7. YouTube videolarını izliyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi videoları ne sıklıkla izlersiniz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi videoları ne sıklıkla izlersiniz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

8. Öğrencilerinizin takip ettiği YouTube videolarını biliyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Öğrencilerinizin izlediği YouTube videoları hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Öğrencilerinizin izlediği YouTube videoları hangileridir? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

9. Derslerinizde YouTube videolarından faydalaniyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Derste kullandığınız videolar nelerdir? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Derste kullandığınız videolar nelerdir? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

10. Okuma becerisi kazanımlarını geliştirmeye YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

11. YouTube videolarını öğrencilerinizde okuma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarını okuma becerisini geliştirmek için kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarını okuma becerisini geliştirmek için kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

12. Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmeye YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

13. YouTube videolarını öğrencilerinizde konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarını konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarını konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

14. Dinleme/izleme becerisi kazanımlarını geliştirmeye YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

KISMEN ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

15. YouTube videolarını öğrencilerinizde dinleme/izleme becerisini geliştirmek için derslerinizde kullanıyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarını kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarını kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini belirtiniz.

.....

.....

16. Yazma becerisi kazanımlarını geliştirmeye YouTube videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

17. YouTube videolarını öğrencilerinizde yazma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarını kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarını kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini belirtiniz.

.....

.....

18. YouTube videolarının öğrencilerin söz varlığını geliştirdiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videoları kullanıldığında olumlu yönde etkilerden bahsedilebilir? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videoları kullandığında olumlu yönde etkilerden bahsedilebilir? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

19. İzlediğiniz YouTube videolarında Türkçenin doğru ve etkili kullanıldığını düşünüyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarının farkındalık oluşturabileceğini düşünüyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarının farkındalık oluşturabileceğini düşünüyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

20. YouTube videolarının öğrencileriniz için atasözü, deyim ve özdeyiş öğretimi gerçekleştirdiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarının geliştirdiğini düşünüyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarının geliştirdiğini düşünüyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

21. Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaların öğretiminde YouTube videolarından faydalıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi YouTube videolarının örnek teşkil edeceğini düşünüyorsunuz? Lütfen temalardan örnekler vererek açıklayınız.

.....
.....

KISMEN ise;

Hangi YouTube videolarının örnek teşkil edeceğini düşünüyorsunuz? Lütfen temalardan örnekler vererek açıklayınız.

.....
.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız. Öğrencilere temaları kazandırmada kullandığınız farklı kaynaklar nelerdir?

.....
.....

III. BÖLÜM

TEDx KONFERANSLARI (TEDx TÜRKİYE) YOUTUBE KANALI VİDEOLARI

22. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediniz? Lütfen örnekler vererek sebebini açıklayınız.

.....
.....

KISMEN ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediniz? Lütfen örnekler vererek sebebini açıklayınız.

.....
.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

23. Öğrencilerinizin TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izlediklerine dair bir bilginiz var mı?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyorlar? Lütfen örnekler vererek sebebini açıklayınız.

.....
.....

KISMEN ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını izliyorlar? Lütfen örnekler vererek sebebini açıklayınız.

.....
.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

24. Konuşma becerisi kazanımlarını geliştirmeye TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının etki ettiğini düşünüyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

KISMEN ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....
.....

25. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını öğrencilerinizde konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyor musunuz?

☐ Evet

☐ Kısmen

☐ Hayır

EVET ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarını konuşma becerisini geliştirmek için kullanıyorsunuz? Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

26. TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videolarının Türkçe dersi öğretim programında yer alan temaları öğrencilere kazandırmada fayda sağlayacağını düşünüyor musunuz?

☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır

EVET ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videosunun örnek teşkil edeceğini düşünüyorsunuz? Lütfen temalardan örnekler vererek açıklayınız.

.....

.....

KISMEN ise;

Hangi TEDx Konferansları (TEDx Türkiye) YouTube kanalı videosunun örnek teşkil edeceğini düşünüyorsunuz? Lütfen temalardan örnekler vererek açıklayınız.

.....

.....

HAYIR ise;

Lütfen sebebini açıklayınız.

.....

.....

27. Eklemek istediğiniz başka hususlar var mı? Lütfen belirtiniz.

.....

.....

Teşekkür ederim.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..